

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

*Köklerimizde
Bereket Var*

17 | TEMMUZ
2019

MANİSA SEKTÖR BULUŞMASI	
ÇALIŞMA KONULARI	
1	KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIK MASASI
2	BÜYÜKBAŞ HAYVANCILIK MASASI
3	KANATLI MASASI
4	SU ÜRÜNLERİ VE ARICILIK MASASI
5	GIDA ÜRETİMİ VE GÜVENİLİRLİĞİ MASASI
6	YEM ÜRETİMİ VE GÜVENİLİRLİĞİ MASASI
7	BAĞ MASASI
8	ZEYTİN MASASI
9	SEBZE VE DİĞER MEYVELER
10	ENDÜSTRİ BİTKİLERİ
11	HUBUBAT VE YEM BİTKİLERİ
12	TARIMSAL ÖRGÜTLENME
13	KIRSAL KALKINMA VE TARIMSAL FİNANSMAN
14	MERA MASASI
15	TOPRAK SU KAYNAKLARI MASASI
16	ORMAN MASASI
17	DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR MASASI

1

No'lu
MASA**KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIK MASASI**

KATILIMCILAR			
1 NOLU MASA			
KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIK MASASI			
	KURUM/KURULUŞ	UNVAN	AD SOYAD
Moderatör	BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ VETERİNER FAKÜLTESİ	ÖĞRETİM GÖREVLİSİ	Doç. Dr. HAKAN ÜSTÜNER
Raportör	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	VETERİNER HEKİM	MAHMUT BABAYİĞİT
1	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	VETERİNER HEKİM	HULUSİ YALMAÇ
2	MANİSA DAMIZLIK KOYUN KEÇİ YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ	BİRLİK BAŞKANI	ALİ RIZA DUMAN
3	MANİSA VETERİNER HEKİMLER ODASI	VETERİNER HEKİM	BİLAL BİRLİK
5	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	VETERİNER HEKİM	GALİP TÜMER
6	T.C. ZİRAAT BANKASI TURGUTLU ŞUBESİ	ŞUBE YÖNETİCİSİ	ONUR PINAR
7		YETİŞTİRİCİ	CİHAN PALALI
8		YETİŞTİRİCİ	BİLAL ÇİFTÇİ

1. GÜÇLÜ YÖNLER

2. İlimiz mevcut küçükbaş hayvan varlığımız yeterli düzeydedir. İşletme başına düşen ortalama küçükbaş hayvan sayısının yeterli miktarda (66) olması,
3. İlimiz tarım arazi yapısının yem bitkileri üretimine uygun olması sonucu yetiştiricilerimizin yem ihtiyaçlarının büyük kısmını kendileri karşılayabilme imkanı bulunması,
4. İlimiz iklim ve coğrafi koşulları yıl boyu küçükbaş hayvancılık için uygundur.
5. Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliğinin örgütsel oluşumunu tamamlamıştır.
6. İlimizde Koç Teke İstasyonunun kullanıma hazır olup ilimiz ve bölgemize hizmet verebilecek düzeydedir.
7. Koyunun diğer türlere nazaran üreme yeteneğinin daha iyi olması

ZAYIF YÖNLER

1. Mera Sorunu

- 1.1. Meraların özel şahıslara kiralanması sonucu mera alanlarının daralmasıyla yetiştiriciler bu durumdan olumsuz etkilenmektedir
- 1.2. Mera ıslahı yapılmaması
- 1.3. Mevcut meranın hali hazırdaki küçükbaş hayvancılığa yetersiz olması
- 1.4. Milli parklar ve bazı orman alanlarının içerisindeki meraların küçükbaş hayvan kullanımına kapalı olması
- 1.5. Bölgedeki Çiftçi malları koruma başkanlığınca kesilen cezalar
- 1.6. Orman koruma bekçilerinin otlamaya açık alanlarda üreticilere cezai işlem uygulamaları
- 1.7. Yabani yırtıcı hayvanların koyun ve keçi sürülerine verdiği zarar

2. Çoban Sorunu

- 2.1. Çobanlığın meslek olarak görülmemesi ve sosyal güvencesinin olmaması
- 2.2. Atadan görme ekstansif yetiştiriciliğin yapılması ve teknolojinin kullanılmaması

3. Sağlık Sorunu

- 3.1. Bölgesel aşı programlarında son birkaç yıldır aksamaların yaşanması, aşı temininde bazı dönemlerde sıkıntılar olması, Tarım ve Orman Bakanlığının aşılama stratejilerinde değişiklikler yapması (Örneğin aşıların ücretsiz iken ücretli hale gelmesi)
- 3.2. İthal hayvanların ülkemize girişiyle birlikte ülkemizde gözükmeyen yeni hastalıkların ortaya çıkması

3.3. Sürülerde görülen salgın hastalıkların konvansiyonel yöntemlerle Veteriner Hekimlerden destek alınmadan yapılması sonucunda hastalıkların eradike edilememesi

4. Küçükbaş Hayvan İthalatı

4.1. Hayvan ithalatının yerli yetiştiriciye rakip olması

4.2. Yerli ırkların yabancı ırklarla melezlenmesi sonucu ırk saflığının bozulması

5. Yem Sorunu

5.1. Girdi maliyetlerinin yüksek oluşu

6. Ürünlerin Pazarlanması Sorunu

6.1. Koyun ve keçi ürünlerinin diğer hayvansal ürünlerle yakın fiyata pazarlanıp gerçek değerini bulmaması

6.2. Küçükbaş hayvan ürünlerine yeterince reklam ve tanıtım yapılmaması

7. Kaliteli Damızlık Sorunu

7.1. Kaliteli damızlık teminindeki sıkıntı

7.2. Bakanlık tarafından damızlık erkek hayvanların desteklenmemesi

FIRSATLAR

1. İlimiz coğrafyasının turizm bölgelerine yakın olması

2. Nüfus artışına bağlı olarak hayvansal protein ihtiyacının artması

3. Küçükbaş hayvancılığın organik üretime uygun olması

4. İlimizde yetiştirilen kıvırcık ırkının et kalitesinin dünyaca bilinen ırklar düzeyinde olması

5. Bakanlığımız, Üniversite ve Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliğimizle birlikte yürütülen Kıvırcık Koyununun Halk Elinde Islahı Projelerinden 2 sinin İlimizde yürütölüyor olması ve ikinci beş yıllık sürece girmiş olması

6. Yatırım maliyetinin diğer türlere nazaran daha uygun olması

7. Kırmızı et açığının küçükbaş hayvancılıkla kapatılabilmesinin daha mümkün olması

8. İklim değışikliğı ve küresel ısınma karşısında küçükbaşların daha dayanıklı olması

TEHDİTLER

1. Genç nüfusun hayvancılık dışında farklı sektörlere kayması
2. Farklı ve yeni zirai üretim kollarının mera alanlarını işgal etmesi
3. Tarım dışı sanayinin tarım sanayinden daha fazla gelişmesi
4. Ormanlık otlak alanların şahıslara kiralanarak tarım arazisine açılması sonucu mera alanlarının daralması
5. Yabani hayatı koruma önlemlerinin küçükbaş hayvancılığa zarar vermesi
6. Dişi hayvanların kesiminin kontrol edilmemesi
7. Büyükşehir Belediyesi yasası ile köylerin mahalleye dönüşmesi
8. Mandıraların azalmasına bağlı olarak koyun ve keçi sütü fiyatlandırılmasında yaşanan istikrarsızlıklar
9. Et ve Süt Kurumunun küçükbaş fiyat sınıflandırmasını doğru yapmayıp piyasa fiyatlarının altında fiyatlandırılması
10. Tüketicilerin ulusal medya aracılığıyla küçükbaş ürünlerine karşı olumsuz yönlendirilmesi
11. Küçükbaş hayvan küpelerinin yeterli kalitede olmamasından dolayı düşmesi ve bunun sonucunda kayıtsız hayvan sayısının artması, bu hayvanların desteklemeden faydalanamaması
12. Genç Çiftçi Projesinde olduğu gibi Projelerin doğru yönetilmemesinden kaynaklanan kalitesiz hayvan teminleri ve hastalık çıkışları

STRATEJİ, POLİTİKA VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1. Mera ıslah çalışmalarının artırılması, mevcut mera varlığının korunması gerekmektedir.
2. Hayvan otlamaya elverişli Milli Parklara ait kullanılmayan alanların küçükbaş kullanımına açılması gerekmektedir.
3. Çobanlık sertifikasının, sağlık, sosyal ve kültürel faaliyetleri öncelikli alabilecek şekilde gerçek çobanlara verilmesi
4. Mültecilere küçükbaş çobanlık eğitimi verildikten sonra bu alanda çalışma izni verilmesi
5. Sürü yöneticisi desteğinin devam etmesi ve sürü büyüklüğünün 100 baştan başlayarak kademeli uygulanması
6. Bakanlığın programlı aşılamalarında uygun süre içerisinde yeterli aşı ve teknik personel sağlanması, program dışı aşılama için yetiştiricinin özel veteriner klinikleriyle koordineli çalışması
7. Küçükbaş hayvan ithalatının biran önce durdurulması

8. Destekleme modelinin dişi damızlık kuzu ve damızlık koça dayalı olarak oluşturulması
9. Eskiden olduğu gibi Askeri Birliklerin et tüketiminin küçükbaş hayvancılık ürünlerine dayandırılması
10. Küçükbaş hayvan eti tüketiminin artırılmasına yönelik yazılı ve görsel basında kamu spotu aracılığıyla bilgilendirilmesi ve özendirilmesi
11. Yapağının eski değerini kazanabilmesi için izolasyon malzemesi vb. alternatif kullanım alanlarının oluşturulması
12. Küçükbaş hayvanlardan elde edilecek yapağların israf olmadan toplanabilmesi ve ülke ekonomisine kazandırılabilmesi amacıyla İşkur, Belediyeler ve STK'larla ortak çalışmalar yapılması,
13. Küçükbaş hayvancılıkta kayıt sistemlerinin yetiştiricilere öğretilmesi, kalıcı numaralama yöntemiyle (tetavür) hayvan takip sistemlerinin oluşturulması
14. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yürütölen halk elinde ıslah projelerinin sayısının artırılması
15. Kırmızı et açığını kapatabilmek amacıyla ölkemize adapte olmuş Merinos gibi etçi ırklara yönelmek
16. Küçükbaş hayvan işletmelerinde Hastalıktan Ari İşletme kavramının tekrar gözden geçirilerek Ari İşletmelere ayrı destekleme kalemi oluşturulması

KATILIMCILAR			
2 NOLU MASA			
BÜYÜKBAŞ HAYVANCILIK MASASI			
	KURUM/KURULUŞ	UNVAN	AD SOYAD
Moderatör	İZMİR BORNOVA VETERİNER KONTROL ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ	ENSTİTÜ MÜDÜRÜ	Dr. ÖZHAN TÜRKYILMAZ
Raportör	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	VETERİNER HEKİM	BERK OMAYLAR
1	MANİSA SÜT ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ	BİRLİK BAŞKANI	ULVİ MURAT TUNCA
2	MANİSA KIRMIZI ET ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ	BİRLİK BAŞKANI	ALAETTİN SÖNMEZ
3	MANİSA DAMIZLIK SIĞIR YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ	BİRLİK MÜDÜRÜ	İSMAİL DABAN
4	MANİSA VETERİNER HEKİMLER ODASI	YÖNETİM KURULU BAŞKANI	MERTER YILDIZ
5	MANİSA HAYVANCILIK KOOPERATİFLERİ	KOOPERATİF ÜST BİRLİK BAŞKANI	YILDIRIM ŞAFAK
7	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	VETERİNER HEKİM	MUSTAFA ERGİN
8	YETİŞTİRİCİ	VETERİNER HEKİM	HASAN ALİ ENGÜR
9		YETİŞTİRİCİ	MUSTAFA ERSEMERCI

GÜÇLÜ YÖNLER

Manisa ilinde sığırcılık sektörünün son derece güçlü yönleri bulunmaktadır. Bölgenin bu özellikleri geleceğine umutla bakmamızı sağlayacak nitelik ve niceliktedir. Sektörün güçlü yönlerini sırasına göre belirtecek olursak;

1. Bölge yem bitkileri üretimine elverişlidir.
2. Bölgenin ulaşım olanakları oldukça yeterlidir.
3. Üreticiler deneyimlidir.
4. Kaliteli ve yeterli genetik materyal bulunmaktadır.
5. Yetiştiriciler için organizasyon altyapısı bulunmaktadır.
6. Üretilen besilik materyallerin pazarlanması ve kesim işlemleri için yeterli mezbahane ve tedarikçiye sahiptir.
7. İzmir limanına çok rahat ulaşılabilir konumdadır.

ZAYIF YÖNLER

Sektörün zayıf yönleri ülkemizin geneli için geçerli olan sorunların aynısıdır.

1. Sağlık hizmetlerinde girdilerin artması, sigorta sisteminin gelmesi, koruyucu hekimliğin uygulanması.
2. Canlı hayvan ve et ithalatında yeni düzenlemenin yapılması, ithalat devam edecek ise ithalatın belirli bir takvime bağlanılarak yetiştiriciler ile paylaşılması
3. Süt işletmelerinde ki üretim fazlalığının başka bir üretim modeli ile süt ürününe (peynir , tereyağ, krema vb) değer kazandırılmalıdır. Böylece ilimize ait fazla süttten marka değeri olan ürünler elde edilmelidir.
4. Yem girdi maliyetlerinin düşürülmesi veya yem destek modelinin gözden geçirilerek yeterli düzeye getirilmesi, yem bitkileri desteğinin hayvan başı yapılarak desteklenmesi.
5. İlimizdeki meraların belirlenerek belirli sürelerde(9-19 yıl gibi) hayvancılık işletmelerine tahsis edilmesi
6. İki gebelik arasındaki sürenin uzun olması hayvanlarda döl tutma sorunlarının yaşanmasına neden olarak hayvan sayısının artışını sınırlamaktadır. Hayvan bakım ve beslenmesi konusunda yetiştirici ve bakıcılara eğitim verilmesi. Konu ile ilgili çıraklık eğitim merkezleri tarzında birimler kurularak yetiştirici ve bakıcıların hayvan bakım ve beslenmesi konusunda eğitilerek sertifikalandırılması.
7. İlimizdeki süt kalitesinin arttırılması ve fiyatta istenilen noktaya gelmesi adına ticari süt işletmelerinin hastalıktan ari çiftlikler haline dönüştürülmesi gerekmektedir. Sütün kalitesinin belirlenmesi için süt analizlerinin yaygınlaştırılması ve ayrı bir fiyatlandırmanın yapılması.
8. Hayvancılık desteklemelerinin en az bir yıl önceden açıklanarak üreticinin bütçe planlaması yapmasına olanak sağlanması

9. Manisa İl genelinde genel hayvancılık faaliyetlerinde ciddi bir düşüş söz konusu, sığırdaki ortalama hayvan sayısı 6 koyunda ortalama 66 olarak belirtilmektedir.
10. İlimizde Büyük işletmelerin sayısında artışların olduğu ancak aile işletmelerinin azaldığı ve kırsaldan kente göçün arttığı belirtilmektedir.
11. Et süt kurumunun besi süresini doldurmuş hayvanların kesiminde belirlediği kesim kotasını arttırması ve fiyatlarını daha cazip hale getirmesi
12. Ari işletmenin süt satış izni diğer işletmelerin süt satışını kısıtlıyor
13. Süt ve et fiyatlarında çok fazla dalgalanma söz konusudur. Yıl içerisinde et ve süt fiyatlarının belirli bir düzeyde sabit tutulması.
14. Ormanların yaylıma kapatılmış olması
15. Köylünün yer satmasının engellenmesi
16. Zarar engellenirse satış engellenir.

FIRSATLAR

Sektörün yararlanacağı fırsatlar yeterli düzeydedir.

1. Manisa ili gıda endüstrisi yönünden çok gelişmiş durumdadır. Gıda endüstrisi yan ürünlerinin hayvan beslenmesinde kullanılması girdilerin hafifletilmesinde etkili olacaktır.
2. İhracat beklentileri
3. İnsanların gelişmişlik düzeyinin artışına bağlı olarak et ve süt tüketiminde artış.

TEHDİTLER

İlimiz ölçeğinde olan tehditler ülke geneliyle paralel özelliktedir. Bunlar;

1. İthalat baskısı(et, süt, canlı hayvan)
2. Fiyat istikrarsızlığı. Süt ve et fiyatlarında çok fazla dalgalanma söz konusudur. Yıl içerisinde et ve süt fiyatlarının belirli bir düzeyde sabit tutulması.

SORUNLAR VE ÇÖZÜMLER

1. Hayvancılık işletmelerinde işletme tanımlaması yapılması işletmelerin besi işletmesi veya süt işletmesi olarak ayrımının yapılarak tanımlama numaralarında buna göre kodlanması.
2. Besi ve süt işletmeleri de kendi içerisinde aile işletmeleri veya ticari işletmeler olarak tanımlanmalıdır.
3. Hayvancılık desteklemelerinde ise besi, süt işletmesi ve alt olarak ticari veya aile işletmesi faaliyetlerinin devamı ve iç piyasa taleplerinin yerine getirilmesi adına farklı oranlarda hayvancılık destekleme modelleri oluşturulmalıdır.
4. İlimizde ve Ülke genelinde eski hayvancılık işletmelerinin modernize edilmesi, yenilenmesi için alt yapı destek modeli planlanmalıdır.
5. Özellikle süt işletmelerinde süt soğutma tankı hibelerinin yeniden gündeme alınması ve küçük işletmelerin olduğu köylerde merkezi süt soğutma tanklarının kurulması.
6. Manisa ilinde Brucella ve tüberküloz sağlık taramaları başta olmak üzere hayvan hastalıkları sağlık taramalarının gerçekleştirilmesi. Tabi tohumlamada kullanılan boğaların 6 aylık periyotlar ile sağlık taramalarından geçirilmesi.

7. İlimizde suni tohumlama faaliyetlerinin arttırılması ve destekleme modelinde suni tohumlamadan doğan buzağılara desteklemenin verilmesi(Brucella ile mücadelede önemli bir önleyici faaliyet olacaktır.)
8. Hayvancılık sektöründe hayvan sayısının arttırılması amacıyla dişi damızlık hayvan kesimlerinin engellenmesi gerekmektedir,
9. İlimizde et ve süt konusunda ilgisi ve statüsü gereği üretimden satışa dayalı bölgesel düzeyde faaliyet gösterebilecek yetiştirici kooperatifleri kurulmalıdır.
10. Hayvancılık işletmelerinin kayıt altına alınmasında tip projelerin uygulanması ve ruhsatlandırma işlemlerindeki bürokrasi işlemlerinin azaltılması
11. Köyde ikamet eden ve üretim yapan yetiştiricinin eşlerinin veya bayan üreticilerin sigortalarının devlet tarafından karşılanması
12. Genç çiftçi projesindeki hayvanların şartname hususlarına uygun olarak tedarik edilerek yetiştiricilere dağıtılması
13. Suni tohumlama da kullanılan sperma kalitesinin arttırılması, verimli ırklara geçilmesi
14. Hayvancılık işletmelerinin işletme faaliyetleri esnasında kullanmış oldukları elektriğin belirli kısmının teşvik kapsamına alınması.
15. İlimiz de Köysel dönüşüm projelerine öncelik verilerek köylerin cazibe merkezi haline getirilmesi, köyden kente göçün engellenmesi
16. Manisa ili özelinde havza bazlı hayvancılık desteklemelerinin geliştirilmesi.
17. Hayvancılık birliklerinin tek çatı altında toplanması
18. Yem fabrikalarında üretilen yemlerin düzenli olarak etiket bilgisi kontrolü yapılması
19. Ürünün oluşumundaki girdi maliyetlerinin düşürülmesini sağlamak
20. Pasif konumda olan hayvancılık kooperatiflerinin kapatılarak aktif kooperatiflerin desteklenmesi
21. Hayvancılık işletmelerinde çalışan işçilerin iş yasası kapsamında çalışma saatlerine düzenleme yapılması.
22. İrk ıslahının yapılarak verimliliğin arttırılması
23. Etçi damızlık ırklar yerine kombine damızlıkların desteklenmesi.
24. Süt işletmelerindeki erkek hayvanların süttten kesildikten sonra mezat yoluyla satışının sağlanarak desteklenmesi
25. İşletmelerin besi ve süt olarak sınıflandırılması
26. Kurbanda dişi materyal kaybının önüne geçilmesi
27. Bankaların borç ödeme takviminde dişi hayvan kesimleri pik yapar.
28. Mezbahalarda kesilen hayvanlarda ddk titizlikle yapılması.
29. Girdi maliyetlerinin artısına bağlı hayvanlar kesiliyor.
30. Son ürüne destek verilmesi
31. Ormanların yaylıma kapatılmış olması
32. Köylünün yer satmasının engellenmesi
33. Zarar engellenirse satış engellenir.
34. Hayvan başına birim gelir düşük durumda hayvan başına verim miktarı azalmış durumda
35. Hayvancılığın cazip hale gelmesi
36. Köylerde toplanan sıcak süt
37. Kooperatifçiliğin Yaygınlaştırılması
38. SÜT soğutma tankının hibe olarak verilmesi
39. Elektrik giderinin % 50 sinin karşılanması

40. Hayvan varlığıyla bağlantılı olarak bir limit belirlenerek hayvancılık desteklemesi verilmesi
41. Kaba yem eksik bunların üretimine ilave destek vermek üretim planlaması yapmak
42. Endüstriyel yan ürünlerin hayvan beslenmesinde kullanımı
43. Birliklerin tarımsal ve hayvancılık olarak yazılması
44. İthal etin getirilmesinin engellenmesi
45. Çalışmayan kooperatiflerin fes edilmesi
46. Gıda sanayi endüstrisi yan ürünlerinin bertarafında hayvancılık işletmelerinin de bertaraf istasyonu olarak kullanılması
47. Yem fabrikalarının denetlenmesi etiket değerlerinin kontrolü
48. Hammadde ile ürün arasındaki fiyat farkının çok yüksek olması
49. Kalifiye işçi çalıştırma bedellerinin yüksek olması
50. Çırak eğitim ya da yüksek okul tarım lisesi gibi alanların açılması
51. İşsel kanunda yasal acıdan saate bağlı olmamak gerekiyor.
52. Köyleri cazibe merkezi haline getirmek.
53. Genç çiftçi hayvanlarının kontrol altına alınarak projenin işlevsel hale getirilmesi hayvan temininin birlikler aracılığı ile sağlanması.
54. Manisa özelinde gıda endüstrisi yan ürünlerinin bertaraf işlemlerinde İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğüyle ortak çalışma yapılarak hayvancılık işletmelerine kayıt numarası verilerek bertaraf istasyonu olarak kullanılması.
55. ESK'nın besilik hayvan kesim limit değerlerini arttırılması.
56. Makine ekipman başvurularının sadeleştirilmesi ve kolaylaştırılması bürokratik sürecin yalınlaştırılması
57. Buzağı ölümlerinin kontrol altına alınması

3	No'lu MASA	KANATLI MASASI
---	---------------	----------------

KATILIMCILAR			
3 NOLU MASA			
KANATLI MASASI			
	KURUM/KURULUŞ	UNVAN	AD SOYAD
Moderatör	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	ŞUBE MÜDÜRÜ	ALİ GÖK
Raportör	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	VETERİNER HEKİM	OSMAN BURAK YERLİKAYA
1	KESKİNOĞLU A.Ş.	DAMIZLIK MÜDÜRÜ	TARIK ODABAŞI
2	GÜRES A.Ş.	HAYVAN SAĞLIĞI MÜDÜRÜ	MUSTAFA ÖZER
3	TPCL YENİLENEBİLİR ENERJİ ÜRETİM A.Ş.	MÜHENDİS	MELİH CAN AKMAN
4	TPCL YENİLENEBİLİR ENERJİ ÜRETİM A.Ş.	BÖLGE SORUMLUSU	FURKAN ÖZKAN
6	MANİSA TAVUK YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ	BİRLİK BAŞKANI	HAYATİ VURAL
7	ÖZÜTOK TARIM HAYVANCILIK	YÖNETİCİ	ZAFER ÖZÜTOK
8	MANİSA VETERİNER HEKİMLER ODASI	YÖNETİM KURULU ÜYESİ	PINAR KÖKÇÜ MUSTAFAOĞLU
9	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	VETERİNER HEKİM	MUHAMMED KAYAARDI
10	DÖNMEZ FİDANCILIK	ÜRETİCİ	SERTAÇ DÖNMEZ
11		ÜRETİCİ	ARSLAN KURTARAN
12		ÜRETİCİ	EŞREF ATAY
13	MNS YUMURTA A.Ş.	YÖNETİCİ	SERKAN KARAMİL

GÜÇLÜ YÖNLER

- 1.1. Manisa İlinde ve çevre illerde marka değeri olan büyük entegre tesislerin bulunması,
- 1.2. Manisa İli kanatlı firmalarının ürün kalitesinin yüksek değerde olması,
- 1.3. Entegre tesislerin teknolojik durumlarının yeterli olması,
- 1.4. A.B. Mevzuatına uygun kalitede ürün üretilmesi,
- 1.5. Üretim güvenliğinin sağlanması, talebe uygun esneklikte üretim yapabilecek kapasiteye sahip işletmelerin bulunması,
- 1.6. İhracatta ve iç piyasa açısından İzmir' e, Liman ve Gümrüklere yakın olunması,
- 1.7. İlimizde ileri işlenmiş beyaz et ürünlerinde markalaşmanın olması,
- 1.8. İlimizde Kanatlı Birliklerinin halihazırda örgütlenmiş olması, üyelerinin bulunması.

ZAYIF YÖNLER

- 2.1. Tüm Ülke kanatlı sektöründe Planlı üretim yapılmaması,
- 2.2. Arz-talep dengesine bakılmadan üretim miktarlarının sürekli arttırılmaya çalışılması, bunda iç piyasada üretim şişkinliğine neden olması,
- 2.3. Arz fazlası nedeniyle maliyet altı satışlar,

- 2.4.** Fason işletmelerin günümüz koşullarına ayak uyduramamaları, alet ve ekipmanlarını yenileyememeleri,
- 2.5.** Yazılı ve görsel basında yer alan gezen tavuk, tavuk eti ve yumurta ile ilgili bilgi kirliliği ve tüketicilerin yanlış bilgilendirilmesinin yarattığı olumsuz etkiler,
- 2.6.** Kanatlı Birliklerinin ekonomik anlamda güçlü olmamaları, Üye olma zorunluluğu bulunmaması, destekleme yada resmi işlemlerde üyelik zorunluluğunun aranmaması
- 2.7.** İlimizde ve çevre illerde aktif olarak çalışan Atık Bertaraf Tesisinin bulunmaması
- 2.8.** TMO nun 90 günlük vade ile hammadde temininde İpotek istiyor olması

FIRSATLAR

- 3.1.** T.M.O. gibi kuruluşların yem maliyetlerinin artışının önüne geçmesi, yetiştiricinin kurdan etkilenmemesi için, Bakanlık ile koordineli olarak yem içeriklerini temin etmesi,
- 3.2.** Mevcut işletmelerin (üretici, entegre tesisler, kesimhaneler) revizyonu ve modernizasyonu konusunda TKDK'nın hibe desteklemelerinin bulunması,
- 3.3.** İlimizde ve bölgemizde bulunan üniversite, enstitü ve teknopark gibi kurum ve kuruluşlarla ortak projeler uygulanabilme şansının olması,

TEHDİTLER

- 4.1.** İhracatın çoğunluğunun tek bir ülkeye yapılıyor olması, ihracat pazarının dar olması,
- 4.2.** Yem içeriklerinin (soya küspesi, mısır ve türevleri), ham madde temininin ithalata dayalı olması, satış ve üretim maliyetlerinin artmasına neden olmakta,
- 4.3.** Talaş ve çeltik gibi altlık materyali tedarikinde bazı mevsimlerde sıkıntı yaşanması sonucu maliyetlerde artma şekillenmesi,
- 4.4.** İlimizin göçmen kuşların göz güzergahında bulunması nedeniyle Avian İfluenza riskinin bulunması, bu gibi salgın hastalıkların çıkma ihtimalinin iç ve dış ticareti olumsuz yönde etkileyebilmesi,
- 4.5.** Tavuk eti kesimhane çıkış fiyatları ile marketteki satış fiyatlarının arasında çok yüksek fiyat farklarının bulunması ve marketlerin yüksek kar marjlarıyla satış yapmaları, üretici ve entegrelerin çok düşük karlarla çalışıyor olmaları
- 4.6.** TARSİM' in ilgili poliçelerinin kanatlı adına çok yüksek olması, maliyeti arttırması nedeniyle tercih edilmemesi,
- 4.7.** Çevre Bakanlığınca sürekli olarak atıkların bertarafı ile ilgili denetim ve baskıların yapılması, Bertaraf tesisi olmadığından dolayı atıkların bertarafının yapılamaması

HEDEF VE STRATEJİLER

1. Kümeslerin en büyük giderlerinden biri enerji maliyetleridir. Enerji konusunda kanatlı sektörüne destekleme verilmesi uygun olacaktır.
2. Yapılacak desteklemelerde Birlik  yeliği şartı aranması, desteklemelerde Birliklere fon ayrılması Birliklerin gücünü ve birliktelik duygusunu artıracaktır.
3. Entegreler ile Fason kümes sahipleri arasında imzalanan sözleşme ile ilgili Yönetmelik yeniden gözden geçirilmeli, Entegre ile fason arasında son yıllarda yaşanan kar marjı problemleri, yem ve civciv kalitesi ile ilgili problemler giderilmeli, Birliklerin bu noktadaki gücü artırılmalıdır.
4. Biyogüvenlik açısından önem arz eden, atık bertaraf tesislerinin il genelinde tek bir merkezde büyük kapasite ile değil, il genelinde daha kolay ulaşılabilir birkaç noktada daha küçük kapasiteli tesisler olarak konumlandırılması,
5. Atık bertaraf tesisi olmayan il ve bölgelerde,  evre ve şehircilik Bakanlığının mevzuatları da incelenerek, belirli bir kapasitenin üzerindeki üreticilerin ve entegre tesislerin kendi gübre ve pelet tesisi kurması, bunu da işletmelerinde yakıt olarak kullanmalarını sağlamak adına gerekli yasal mevzuatların oluşturulması,
6. T.M.O.'nun yetiştiriciye sağlamış olduğu yem desteklerinde para teminatı yerine üretim teminatı istemeleri,
7. Kredi borcu olan ya da icra takibine düşmüş üreticilerin, sürdürülebilir üretime devam edebilmeleri için kredilerinin devlet kanalıyla yeniden yapılandırılması,
8. Birlikler, Entegre tesisler ve üreticilerin koordineli olarak kanatlı  retilimi ve planlaması yapması,
9. Kamu spotu ya da bilgilendirici reklam çalışmaları yapılarak toplumda bilicin arttırılması,
10. İlimizde bulunan, üretim yapan markaların desteklenerek milli ekonomiye katkılarının arttırılarak devam ettirilmesi,
11. Milli ırk olarak geliştirilen yerli ırkların daha da geliştirilerek ülke şartlarına uygun hale getirilmesi ve ülke genelinde kullanımının arttırılması,
12. İl genelinde üretici sınırlandırılması getirilerek kaliteli ürün elde edilmesi,
13. TARSİM kapsamında yapılan poliçelerin daha makul seviyelere çekilerek, üretici ve entegre tesisler tarafından tercih edilmesinin sağlanması,
14. Bakanlığın üretilen ürünler ile ilgili birlikler, entegre tesisler ve üretici örgütleri ile birlikte taban ve tavan fiyat uygulaması yapması,
15. Enerji giderlerinin karşılanabilmesi adına işletmelerde yenilenebilir enerji kaynaklarına teşvik edilmesi, faizsiz uzun dönem krediler sağlanması,
16. İthal edilen yem içeriklerinin ülkemizde  retimnin desteklenmesi, üreticilerin üretime teşvik edilmeleri,
17. Gezen tavuk ile ilgili mevzuatların düzenlenerek biyogüvenlik ve  retimnin takip edilmesini sağlamak,

KATILIMCILAR			
	KURUM/KURULUŞ	UNVAN	AD SOYAD
Moderatör	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	KADİR ÖZDEMİR
Raportör	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	ESMA ENCAN
1	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	CİHAN SAYLIKOĞLU
2	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	FUNDA UĞURLU
3	AZER SU ÜRÜNLERİ İŞLETMESİ	İŞLETME SAHİBİ	AHMET ABDULLAHOĞLU
4	S.S. GÖLMARMARA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ	KOOPERATİF BAŞKANI	RAFET KERSE
5	S.S. DEMİRKÖPRÜ BARAJI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ	KOOPERATİF BAŞKANI	ÖZCAN YILMAZ
6	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	MEHMET EMİN ÖNAL
7	SALİHLİ BAL ÜRETİCİ MERKEZ BİRLİĞİ	BİRLİK BAŞKANI	NURİ AÇIKGÖZ
8	MANİSA ARI YETİŞTİRİCİLİRİ BİRLİĞİ	BİRLİK BAŞKANI	MEHMET ALİ TURGUT
9	MANİSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KIRSAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI	MÜHENDİS	İSMAİL KILIMCI

1- SU ÜRÜNLERİ

GÜÇLÜ YÖNLER

1. Bölgenin pazara yakın oluşu, ulaşımın kolay oluşu, limanlara yakınlığı, su ürünleri işleme tesislerine yakınlığı, balık yemi fabrikalarına ve ihracat merkezlerine yakınlığı sebebiyle cazip imkanlar sunması.
2. Toplu tüketim yerlerine, hammaddeye ulaşma, nakliyeden avantaj imkanı sağlaması.
3. Avlanan balıkların % 80'nin il sınırlarında yani yerelde de satılması ve tüketilmesi.
4. Kasa, buz, strafor, balık ağı ve malzemelerin bölge de kolay temini ve maliyetinin düşük olması.
5. Bölgedeki kooperatiflerin kurallara uyması ve etkin bir şekilde.
6. Bölgede Sudak balığının ihracatının cazip olması.
7. Balıklandırma çalışmaları ile mevcut popülasyonun artmasının sağlanması.
8. Bölgede Alabalık ve Aynalı Sazan türlerinin tercih edilmesi.
9. Koruma ve kontrollerle etkin bir denetim mekanizması ile kaçak su ürünleri avcılığının %20-25 oranında önlenmesiyle bölgede sürdürülebilirliğe katkıda bulunması.
10. Manisa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün sorumluluk bilinciyle üniversiteler ve araştırma enstitüsü ile iyi ilişkiler içinde olması ve sektöre yön veren bir kurum olması sebebiyle üreticilerin üretime güvenle yaklaşmasını sağlaması.
11. İklimsel koşulların avantajı.
12. Balıkçıların teknolojiyi takip etmeleri ve balıkçılığın olumlu yönde gelişmesi.
13. Su ürünleri yetiştiriciliği üretimine ve balıkçı teknelerine verilen desteklemeler.
14. Manisa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün güçlü ve otoriter bir kurum olması.
15. Eğitim faaliyetleri.

ZAYIF YÖNLER

1. Balık avcılığında eşit olmayan av araçları ile avcılık ve avlanan balık miktarlarının eşit olmaması.
2. Kooperatiflerin ihaleli veya ihalesiz pazarlama teknikleri.
3. Balık satış taban fiyatının olmaması.
4. Su ürünleri av yasağı döneminin doğru zaman aralığında olmaması.
5. Avlanan talep fazlası balıkların daha sonraki günlerde pazarlamak üzere muhafaza edecek soğuk hava depolarının bulunmaması.
6. Ucuz mazot alma imkanının olmaması.
7. Karaya çıkış noktalarındaki kooperatiflerin teknik donanımlarının yetersiz olması, balıkçı teknelerinin bağlanacağı yüzer iskelelerinin olmaması.
8. Su Ürünleri Kooperatiflerinin tüzel kişiliklerine ucuz kredi imkanının sağlanmaması.
9. Balıkçı teknelerinde kasalama, paketleme ve buz taşıma sisteminin olmaması.
10. Balık satışından doğan çek senet ve benzeri ticari araçlara karşı üreticiyi yeterince koruyacak ticari mevzuat olmaması.
11. Göllerde ötrofikasyon çoğalması nedeniyle avcılığın temmuz-ağustos aylarında olumsuz etkilenmesi.
12. Üretilen balık fiyatlarında ve yemdeki fiyat istikrarsızlıklarına bağlı dalgalanmaların olması.

13. Yetiştiricilikte baraj göllerinde taşıma kapasitesinin yapılmamış olması.
14. Sulamaya bırakılan suyun gölü olumsuz etkilemesi ve gölü besleyen su kaynaklarının yetersizliği ve bilinçsiz kullanılması.
15. Manisa ilinin reklam yönünden çok zayıf olması.
16. Arge çalışmalarının olmaması.
17. Jandarma bot komutanlığının olmaması.
18. Gediz nehrinden gelen kirli suların balıkların ekosistemine olumsuz etki vermesi.
19. Bölge halkının su ürünleri yetiştiriciliğine veya avcılığına karşı bilinçsiz olması ve eğitim yetersizliği.
20. Su ürünleri yetiştiricilik tesislerinin kuruluşu için gerekli bürokratik işlemlerin fazlalığı.

MEVCUT DURUM

1. Manisa ilinde alternatif türlerin veya yeni su ürünlerinin avcılığa ve yetiştiriciliğe kazandırılması çalışmaları.
2. Üç tane avlak sahamızın olması ve yaklaşık 105 adet balıkçı teknesiyle üretime katkıda bulunulması.
3. Üretim maliyetleri ve satış arasında taban fiyat düzenlenmesinin olması.
4. Su kaynaklarının (gölet, baraj vs.) sayılarının arttırılması çalışmaları.
5. Yeni pazar arayışlarının olması.
6. Manisa ilinde su ürünleri yetiştiriciliğine uygun alanların mevcut potansiyellerinin değerlendirilmesi ve etütlerin yapılması.
7. Küçük ve orta ölçekli işletmelerin ürettiği balıkları farklı pişirme metodlarıyla perakende satış yapması.
8. Kooperatiflerin kurularak ürünlerini pazarlama kolaylığının sağlanması.
9. Manisa ilinde yeni oluşan tür çeşitliliğiyle tüketim alışkanlıklarının takip edilmesi.
10. Sazan ve alabalık yetiştiriciliğine elverişli olması.
11. Balıkçılık faaliyetlerinde bilinç düzeyinde artış.

STRATEJİK PLANLAR, HEDEFLER

1. Mevsimsel değişimler nedeniyle yaşanan kuraklık ve su seviyesinin düşük olması.
2. Diğer besleme kanallarından veya tarımsal arazilerden gelen tarımsal atıklar ve şehir kanalizasyonu yükünün taşınması.
3. Ekonomik olmayan türlerin popülasyon artışı nedeniyle mevcut olan türlere zarar vermesi.
4. İklim değişikliği ve su kirliliği.
5. Her geçen gün yasal olmayan (elektroşok cihazı, ıgırıp vs.) artan av araçlarıyla avcılık yapılması.
6. Yem kalitesinin stabil olmaması, yemde dışa bağımlılık ve maliyetlerin yüksekliği.
7. Manisa ilinde balıkçılık ve su ürünleri üretim kaynaklarının geliştirilmesi ve verimliliğin arttırılması ile ilgili faaliyetlerde bulunmak, kontrol ve denetimleri yapmak ve yaptırmak.
8. Su kaynaklarının azalması.
9. Balıkçılık sektöründe genç iş gücünün azalması ve göç.
10. Su ürünleri üretiminde geleneksel davranış eğilimleri ve alışkanlıklar.

11. Balık tüketiminin azlığı.
12. Pazarla faaliyetlerinin arttırılması.
13. Göllerde ve barajlarda yapılan bilinçsiz avcılık.

SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1. Avlanılan talep fazlası balıkların daha sonraki günlerde pazarlamak üzere muhafaza edecek soğuk hava depolarının kurulması için projeler yapmak farkındalığın arttırılmasını sağlamak.
2. Üreticilere kaynak sağlayan kurumlarda bürokrasinin azaltılması, tarsim sigortasının şartlarının değişmesi için Bakanlıkla görüşmeler yapmak.
3. Ekonomik olmayan türlerin populasyon artışı nedeniyle hedef türlerin ana popülasyona zarar vermesi nedeniyle popülasyona yeni türlerin dahil edilmesinde ekolojik dengenin göz önünde bulundurulması.
4. Gediz nehrinden gelen kirli suların (tarımsal atık, şehir kanalizasyonu yükü taşınması vs.) balıkların ekosistemine olumsuz etki vermesi nedeniyle göl etrafındaki atık su üreten sanayi tesislerinin taşınmasının sağlanması veya arıtma tesisi kurma çalışmalarının yapılması.
5. Balıkçı teknelerinin karaya çıkış noktalarında teknelerini bağlayabileceği yüzer iskelelerinin bulunmaması nedeniyle belediyelerin bu konuda çalışmalar yapmasının sağlanması.

2-ARICILIK

GÜÇLÜ YÖNLER

1-Flora zenginliği: Bal veren doğal bitki çeşidi varlığı (kekik, adaçayı, hayıt, çaltı vs.) ve bal veren kültür bitkilerinin (pamuk, susam, ayçiçeği, fiğ, yonca vs.) tarımının yaygın olarak yapılıyor olması bal verimine ve kalitesine katkı sağlamaktadır.

2-Coğrafi konum: İlimiz bulunduğu konum itibari kışların sert geçmediği, neredeyse yıl boyu çiçeklenmenin olduğu, arı ölümlerinin az yaşandığı, arı üretimine ve arı ürünleri üretimine elverişlidir. Arıcılık düşük rakımlı ovalardan yüksek rakımlı yaylalara kadar geniş bir alanda yapılabilmektedir.

3-Ürün çeşitliliği: Basralı Çam ağaçlarının bulunduğu ormanlarına sahip olması sebebiyle ilimiz hem çiçek balı hem çam balı üretimi yapılabilmektedir. Bunun dışında ilimizde polen, arı sütü, propolis ve arı zehiri üretimi yapılmaktadır.

4-Tarıma katkı: Bitkisel üretimin yoğun olarak yapıldığı ilimizde arıcılığın yaygın olarak yapılması üretilen ürünlerin rekoltesine ve kalitesine pozitif katkılar sağlamaktadır.

5-Bal Ormanları: İlimizde doğal olarak basralı çam ormanlarının bulunmasının yanı sıra bal ormanlarının da tesis edilmiş olması arıcılarımıza ve ilimize katkı sağlamıştır.

ZAYIF YÖNLER

1-Damızlık ana arı sorunu: Anadolu arısının ilimiz bulunan ekotipi ile ilgili ıslah çalışması yapılmamış olması. Ayrıca Türkiye'nin en büyük sorunlarından biri olan kontrolsüz ana arı kullanımının yaygın olarak yapılması ile farklı genetik özelliklere sahip ırklar yerli ekotipin sağlığının korunmasına zarar vermektedir.

2-Pestisitler: Bitkisel üretimde kullanılan pestisit ve ot kurutma ilaçlarının bazıları gündüz kullanıldığında arı ölümlerine sebep olmaktadır. Bu ürünlerin arıların aktif olarak çalıştığı saatler içinde uygulanmaması ile ilgili gerekli bildirimler yapılmış olmasına rağmen gereken hassasiyet oluşturulamadığından arı ölümleri tam olarak engellenememektedir.

3-Toplu Mücadele: Arı hastalık ve zararlıları ile mücadelede il genelindeki tüm arıcıların aynı dönemde mücadele yapmasına yönelik telkin ve uyarılara rağmen istenen başarı sağlanamamıştır.

4-Çayır ve Mera: İlimiz; bal arılarının, büyükbaş ve küçükbaş hayvanların birlikte kullanarak etkin şekilde faydalanabileceği geniş meralara sahip olmasına rağmen; hem bal veren, hem de büyükbaş ve küçükbaş hayvanların kaba yem ihtiyacını karşılayabileceği baklagil kökenli bitkilerle ıslah edilmiş, kendini yenileyen mera bulunmamaktadır.

5-Yaş ortalaması: İlimizde arıcıların yaş ortalaması ülkemiz genelinde de olduğu gibi çok yüksektir.

6-Eğitim: Arıcıların yaş ortalamasının yüksek olmasına bağlı olarak arıcılarının tümünün yeni teknikler konusunda bilgi sahibi olmaması ve arıcılıktaki yeni gelişmelere ayak uyduramaması

7-Bilgi eksikliği: Arıcılık ve arı ürünleri konusunda halkımızın yeterli bilgiye sahip olmaması sebebiyle arıcılarla aralarında sorunlar yaşanmaktadır. Bu sorunun temelinde arının: doğaya, tarıma ve insana olan faydalarının bilinmemesi yatmaktadır.

MEVCUT DURUM

1-İstatistik: İlimiz işletme sayısına göre 1549 işletme ile ülkemizde 19. sırada, bal üretiminde 894 ton ile 27. sıradadır.

2-Markalaşma: Arı ürünlerin ticarete kazandırılması, tüketimlerinin yaygınlaştırılması, katma değerlerinin artırılması ve coğrafi işaret ile tescil ettirilerek standartlarının oluşturulması için gerekli potansiyele sahip olunması.

3-Bal ormanları: Tesis edilen bal ormanlarının dışında yeni bal ormanları oluşturularak bal üretimin arttırılmasını sağlayacak alanlar bulunması.

STRATEJİK HEDEFLER

- 1-Anadolu Arısı'nın Manisa ekotipinin varlığı konusunda yetiştiricileri bilinçlendirmek ve korunması için yetiştiricileri teşvik etmek.
- 2-Anadolu Arısı'nın Manisa ekotipinin ıslahı konusunda; Tarım ve Orman İl Müdürlüğü ve Arı Yetiştiricileri Birliği ile gerekli başvuruları yapmak.
- 3-Arı Yetiştiricilerinin arıcılıktaki yeni gelişmelerden haberdar olmalarını sağlamak ve üretimde çeşitliği arttırmak; bal dışındaki diğer arı ürünlerinin üretimine teşvik etmek.
- 4-Meraların ıslah edilerek arılar, büyükbaş ve küçükbaş hayvanların kullanımına açılması için önerilerde bulunmak. Tarım ve Orman İl Müdürlüğü, Arı yetiştiricileri birliği ve Kalkınma Ajansları ile birlikte proje hazırlamak.
- 5-Basralı Çam ormanların korunmasını sağlamak ve aşılama ile çam balı üretim alanlarını arttırmak.
- 6-Hastalık ve zararlılara karşı topyekûn mücadele için arıcıları organize etmek.

5	No'lu MASA	GIDA ÜRETİMİ VE GÜVENİLİRLİĞİ MASASI
---	---------------	---

KATILIMCILAR			
	KURUM/KURULUŞ	UNVAN	AD SOYAD
Moderatör	MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ GIDA MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ	Prof. Dr.	Semra KAYAARDI
Raportör	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	TEKNİKER	KADİR BAŞAKYAZICILAR
1	İZMİR GIDA KONTROL LABORATUVAR MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	EBRU EVCİL
2	YONCA GIDA SAN. A.Ş.	MÜHENDİS	MELTEM YÖNTER
3	RAMİZ ET		İBRAHİM ZEYBEKLER
4	SALSA TARIM ÜRÜNLERİ		HASAN KÜÇÜK
5	TUKAŞ		SERDAR ÇİMEN
6	GÜRES TAV. PAZ. SAN. TİC. A.Ş.		PERVİZ BALO
7	GÜNDOĞDU SÜT ÜRÜNLERİ		EMİNE UYSAL KELEŞ
8	HASAN TÜREK SÜT ÜRÜNLERİ		ERDEM YENİCE
9	TARIŞ ÜZÜM TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ	MÜHENDİS	OLCAY UTKU YILDIZ

1. Hakan Kırmızı: Kurumlar arası (Belediye, Tarım İl Müdürlüğü) yetkilendirme konusunun ayrıştırılması belirlenmesi konusunda çalışma yapılması.
2. Takviye edici gıdaların onay alıp satışa sunulması konusunda sıkıntıların giderilmesi. Gıda kontrol laboratuvarlarında takviye edici gıdaların analizinin yapılmaması. Tarım ve Orman Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı tarafından kontrollünün sağlıklı olmaması.
3. Yunusemre Zabıta Müdürlüğü: Gıda üretimi yapacak olan işyerlerinin ruhsatını ilk önce Tarım il Müdürlüklerinden daha sonra Belediyeden alınmasının daha sağlıklı olacağı. Belediye tarafından ruhsat kontrolleri sadece teknik açıdan olabilmektedir. Gıda üretimi yapacak olan işletmelerin gerekli kontrollerinin İl Tarım ve Orman İl Müdürlüğü kontrol görevlileri tarafından yapılması gıda üretimi açısından daha iyi olacaktır.
4. Masa: İhracat ve ithalat konusunda bitkisel ürünün spec. değerlerinin, oluşturulacak bir kurum/birim tarafından haritası çıkartılarak taklit ve tağşişin önüne geçilmesi. Bu konuda teknolojik olarak bir cihazın geliştirilmesi ve kullanılan hammaddenin üretime uygun olup olmadığı ile mesai harcanması daha sağlıklı olacaktır.
5. Güvenli tüketim noktalarındaki sorunlar.

6. Meltem Hanım Yonca Gıda: Kamu laboratuvarlarının geliştirilmesi.
7. Ebru Evcil: İhtisas laboratuvarlarının arttırılması.
8. Prof. Dr. Semra Hanım: Tüketicie Sağlıklı ürünün ulaştırılması.
9. Ramiz İbrahim: Tüketici tarafından bilinen yanlışlıklar, büyük işletmeler maliyeti düşürmek adına kaliteden kaçınması gibi küçük ve uygun olmayan işletmelerin sektörü olumsuz etkilemesi.
10. Prof. Dr. Semra Hanım: Üretimde firma tarafından taahhüt edilen ile kontrol yapıldıktan sonra karşılaşılanlar farklı olabiliyor. İşletmeler tarafından personele eğitim verilmesi. Ürün ve etiket konusunda tüketiciye eğitim verilmesi.
11. Hakan Kırmızı: Sektördeki daha küçük işletmelerin haksız rekabete yol açması (merdiven altı işletmeleri). Güvenli gıda ürünü hakkında tüketiciyi uyaran birçok isim/kurum/birim olması.
12. Erdem bey Yonca: Haksız rekabetin üretici ve tüketiciye yapmış olduğu baskı var.
13. Prof. Dr. Semra Hanım: Katkı maddelerinin mevzuatta belirtildiği şekilde kullanılmasında sakınca yok; ancak tüketici bu konuda yanlış bilgilendirilmektedir.
14. Güres Perviz Bey: Merdiven altı yumurta üretimi Endüstriyel üretim yapan büyük çapta firmaları olumsuz etkiliyor. Perakendeciler de gıda güvenliği konusunda elini taşın altına koymalıdır.
15. Hakan Kırmızı: Gıda üretiminde her şeyin kayıt altına alınabilmesi, mali izlenebilirlik ve erişilebilirlik gerekmektedir.
16. Prof. Dr. Semra Hanım: Ar-ge çalışmalarının geliştirilmesi gerekmektedir.

GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ	ZAYIF YÖNLERİMİZ	FIRSATLAR	TEHDİTLER
Gıdanın zorunlu ihtiyaç olması	Küresel ekonomik kriz	Genç nüfusun marka ürünlerine olan ilgisi	Enerji ve hammadde maliye yüksekliği
Ürün çeşitliliğinin fazlalığı Ve ihracat kolaylığı	Tüketici harcama kontrolü	Turizm sektöründeki büyüme	Bilgi kirliliği
Genç nüfusun artışı hem üretim ve hem tüketimde artışı getirmesi	Nitelikli istihdam yetersizliği	Teknolojik gelişmeler	Haksız rekabet
Bazı sektörler için hammaddeye kolay erişilebilirlik	Hammaddede dışa bağımlılık	İhracatın artması	İstikrarsız mevzuat
	Girdi maliyetlerinin yüksekliği	Devlet teşvik programları	Tüketicinin satın alma gücünün azalması
	Haksız rekabet		İklim değişikliğinin kontrolü

	Denetlenemez bir sistem olması		
	Kayıt dışı üretim		
	Gıda denetimlerine entegre olarak mali denetimin yapılamaması		
	Mevzuattaki yetersizlikler		
	Enerji ve lojistik maliyetleri		
	Hatalı ve planlanmamış teşvikler		
	Endüstriyel ürünlere halkın antipatik bakması		
	Markalaşmadaki yetersizliğimiz *		

ÖNERİLER

- 1-Periyodik olarak nitelikli personel eğitiminin sağlanması ve bilinçlendirilmesi.
- 2-Sürdürülebilir üretimin oluşturulup kaynakların doğru olarak kullanılması.
- 3-Markalaşmadaki yetersizlik ve markalaşmanın faydaları

6	No'lu MASA	YEM ÜRETİMİ VE GÜVENİLİRLİĞİ MASASI
---	---------------	--

KATILIMCILAR			
	KURUM/KURULUŞ	UNVAN	AD SOYAD
Moderatör	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	ZERRİN KALPAK
Raportör	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	VETERİNER HEKİM	MURAT CANITEZ
1	GÜRES TAV. PAZ. SAN. TİC. A.Ş.	MÜHENDİS	AYFER BİNİCİOĞLU
2	C.P. STANDART GIDA SAN. TİC. A.Ş.	MÜHENDİS	SERHAT GİRGİN
3	MANİSA YEM FABRİKASI A.Ş.	İŞLETME MÜDÜRÜ	CENK ÇERKEZLER
4	KESKİNOĞLU TAV. DAM. İŞL. SAN. TİC. A.Ş.	VETERİNER HEKİM	DEVİRİM ESİN
5	ÇAMLI YEM BES. VE TİCARET A.Ş.	MÜHENDİS	YAVUZ ERTEN
6	LEZİTA BALIK A.Ş.	MÜHENDİS	MURAT ÖGE

MANİSA YEM SANAYİSİNİN MEVCUT DURUMU

2016-2017 yıllarında Türkiye’de yem üretiminde 1. sırada olan ilimiz 2018 yılında yem üretimi olarak düşüş yaşamış ve Türkiye genelinde 2. sıraya gerilemiştir. 2017 yılında 2.080.352 ton olan karma yem üretimi 2018 yılında 1.948.416 tona düşmüştür.

3. Tarım şurasında tespit edilen mevcut durum aşağıda raporlanmıştır:

1. 5996 sayılı kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte tescil ve beyanlar kaldırılmıştır, etiket beyanına göre üretime başlanmıştır. Tüketicilerin yemlerde kaliteden ziyade fiyata bakması nedeniyle kaliteli ve rasyona uygun yem üreten Manisa’daki fabrikaların yem satışları düşmüştür.
2. Yumurta fiyatlarının düşük olmasından dolayı kanatlı sektöründe mevcut durumda gerileme gerçekleşmiştir.
3. Yem maliyetlerinin döviz kurundaki yükseliş nedeniyle yükselmesinden dolayı sektörün tamamının mevcut durumu gerilemiştir. Yem üretiminde kullanılan hammaddelerin %70’i ithal edilerek tedarik edilmektedir.
4. Balık çiftliklerinde iş hacminin azaltılması, büyük çiftliklerin kendi yem fabrikalarını kurması, kriz dolayısıyla sıkıntıdaki firmaların balık fiyatlarını düşürmesi, yavru balık girişlerinin azaltılması kar marjlarının düşürülmesi gibi olumsuzluklar yaşanmaktadır.
5. Kaliteli hammadde temin edilememesi
6. Organik ürün üretimi için temin edilmesi gereken organik yem hammaddelerinin temin edilmesinde sıkıntı yaşanması
7. Hindi ve büyükbaş üreticilerinin gelirlerinin düşmesine bağlı olarak yem fabrikalarının faaliyetlerini azaltması ya da sonlandırılması
8. 2019 kış aylarında et sektöründe yaşanan sıkıntıya bağlı olarak hindi yemi üretiminde düşüş yaşanmıştır.

YEM SEKTÖRÜNDE MANİSA’YI DİĞER İLLERDEN AYIRAN GÜÇLÜ ÖZELLİKLER

3. Tarım şurasında yem sektöründe Manisa’nın güçlü yönleri aşağıda belirtilmiştir:

1. Hammadde temininde limana yakınlık
2. İl sınırları içerisinde hammadde çeşitliliği
3. Yem tüketimine yakın yerde olması, pazara yakınlığı
4. Manisa merkez organize sanayi bölgesinin alt yapı tesislerinin uygun olması
5. Kalitenin yakalanması için doğru denetim yapılması ve yasa-yönetmeliklerin herkes için doğru bir şekilde uygulanması
6. Yağ ve değirmencilik sanayisinin gelişmiş olması
7. Lojistik imkanların fazla olması
8. Bölgede hayvan sayısının, hayvancılığın yaygın olması
9. Mekanik sanayisine yakınlığı
10. Ege bölgesindeki balık çiftliklerine yakın olması
11. Üreticinin ve tüketicinin bilinçli olması

YEM SEKTÖRÜNDE MANİSA’NIN ZAYIF YÖNLERİ

1. Turgutlu ve Akhisar gibi ilçelerinde organize sanayisinin alt yapısının tamamlanmamış olması, yetersiz olması.
2. Ara eleman sıkıntısının yaşanması
3. Yemin ve hammaddenin sevkiyatı sırasında kullanılan yolların yetersiz ve uygun olmaması
4. Tren yolu ile taşımacılığın olmaması
5. Elektrik vb. maliyetlerin yüksek olması sık sık elektrik kesintilerinin yaşanması
6. Lisanslı depo bulunmaması
7. Aracı firmaların ürünleri sakladığı depoların şartlarının uygun olmaması
8. Üreticinin hammaddeyi direk aracıya satış yapması (borcu nedeniyle), yem fabrikalarına direk satış yapamaması

YEM SEKTÖRÜNDE MANİSA’NIN STRATEJİK HEDEFLERİ

1. Yemde tescil ve beyanların geri gelmesi; etikette beyan edilecek ürünlerin limitlerinin rasyona uygun şekilde belirlenmesi. Kaliteli yem üreten firmalar ile %5 proteinli süt yemi üreten firmalar arasında fiyat konusunda rekabet olanağı bulunmamaktadır, vatandaşların fiyata yönelmesinden dolayı kaliteli yem üretimine revaç sağlanamamakta ve dolayısıyla buzağı ölümlerinin, süt verimlerinin azalması gözlemlenmektedir. Bunların önüne geçilebilmesi için tescil ve beyan zorunluluğu geri getirilmelidir.
2. Yem hammadde çeşitliliğini arttıracak politikalar geliştirilmelidir.
3. Yem fabrikalarının makine, ekipman, bina vb. teknolojik yatırımlarına destekleme yapılması gerekmektedir.
4. Farklı protein kaynakları için çalışmalar yapılmalı ve kullanımın sağlanması gerekmektedir.
5. Yağlı tohum bitkilerinin üretimine teşvik verilmesi ve üretiminin artırılması
6. Hayvansal gıda üreticilerine yem teşviği verilmelidir.
7. Yemde ihracatın artırılması kolaylaştırılmalıdır.
8. Yem sektörüyle ilgili akademik eğitim için üniversitelerde bölümler açmak
9. Yem fabrikalarına nakliye için destek verilmesi
10. GDO’lu ürünlere ait biyogüvenlik kurulu tarafından belirlenen gen listesinin güncellenmesi, yelpazenin genişletilmesi
11. Şeker fabrikalarının daha aktif hale getirilmesi, melas tedarikinde sıkıntıların çözülmesi
12. Susuzluğa dayanıklı yem hammadde ürünleri yetiştirimi yapılmalı
13. İşçi bulmada sıkıntı yaşandığından otomasyon hususunda destekleme verilmesi
14. Laboratuvarların daha çok analiz çeşitliliğinin, yetkinliğinin ve çalışma hızının artırılması.

7 NOLU MASA			
BAĞ MASASI			
	KURUM/KURULUŞ	UNVAN	AD SOYAD
Moderatör	Manisa Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	MÜDÜR YARDIMCISI	Dr. SELÇUK KARABAT
Raportör	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	KÖKSAL AKSU
1	İZMİR BORNOVA ZİRAİ MÜCADELE ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ	ARAŞTIRMACI	Dr. FERHUNDE ÖZLEM ALTINDIŞLI
2	EĞE ÜNİVERSİTESİ ZİRAAT FAKÜLTESİ BAHÇE BİTKİLERİ BÖLÜMÜ		Dr. BURÇAK İŞÇİ
3	TARSİM	BÖLGE MÜDÜRÜ	MÜJDAT ÇUBUKÇU
4	SARIGÖL ZİRAAT ODASI	ODA BAŞKANI	ALİ İHSAN ÜLGEN
5	ALAŞEHİR ZİRAAT ODASI	MÜHENDİS	DÜNDAR YALÇIN
6	EGE İHRACATÇI BİRLİKLERİ	MÜHENDİS	OĞUZ AŞÇIOĞUL
7	TARİŞ ÜZÜM TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ	ARGE MÜDÜRÜ	Dr. MÜBECCEL TOPUZOĞLU
8	ALAŞEHİR TİCARET BORSASI	MECLİS BAŞKAN YARDIMCISI	AHMET UZUNOĞLU
9	MANİSA TİCARET BORSASI	MECLİS ÜYESİ	ALPER ÖZGÜR
10	MANİSA TİCARET BORSASI	MECLİS BAŞKAN YARDIMCISI	ALİ YILMAZ
11	SARUHANLI ZİRAAT ODASI	TEKNİKER	ÜLKÜ ARAS
12	ALAŞEHİR TİCARET BORSASI	MÜHENDİS	SÜLEYMAN YÜKSEL
13	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	AYDIN AYGEN
14		ÜRETİCİ	ALİ CİDER
15	BAYİ-OSMAN AKÇA DANIŞMAN	MÜHENDİS	UFUK AKYILDIZ
16	ÖZGÜR TARIM A.Ş	MÜHENDİS	MUSTAFA SEVER
17	İZMİR BORNOVA ZİRAİ MÜCADELE ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ	BİTKİ HASTALIKLARI BÖLÜM BAŞKANI	Dr. DİLEK POYRAZ

BAĞCILIK-ÜZÜM

Manisa denince bağ, bağ denince Manisa akla gelir.

Üzüm Manisa'nın en önemli tarımsal gelir kaynağıdır.

Manisa İli Kurutmalık Üzüm ve Sofralık Üzüm üretiminde Ülke birincisidir.

TÜİK verilerine göre ilimiz Türkiye'de kurutmalık üzümün % 85 ünü, sofralık üzümün % 20'sini ilimiz üretmektedir.

Manisa'da 807.387 dekar alanda(TÜİK 2018) yaklaşık 50 bin aile bağcılıktan geçimini sağlamaktadır. (768.001 dekar Çekirdeksiz, 32.532 dekar çekirdekli, 6.854 dekar şaraplık)

Manisa sadece Türkiye'de değil Dünyada da en önemli üzüm üretim merkezidir.

MANİSA-TÜRKİYE ÇEKİRDEKSİZ BAĞ ALANI (da) VE ÜRETİM (TON)

BAĞ ALANI (DA)		Manisa	Türkiye	Manisa Payı
Çekirdeksiz Kurutmalık Üzüm	2018	615.721	738.775	83,34%
Çekirdeksiz Sofralık Üzüm	2018	152.280	317.950	47,89%
TOPLAM		768.001	1.056.725	72,68%

ÜRETİM (TON)		Manisa	Türkiye	Manisa Payı
Çekirdeksiz Kurutmalık Üzüm	2018	912.190	1.046.345	87,18%
Çekirdeksiz Sofralık Üzüm	2018	249.816	458.061	54,54%
TOPLAM		1.162.006	1.504.406	77,24%

1913 tarım sayımına bakıldığında Saruhan(Manisa) civarında 226.600 dönüm bağ alanında 92.573 ton üzüm elde edildiği görülür. İlimizde Uzun yıllardan beri süregelen bağcılık geleneği ve kültürü mevcuttur.

Sultani çekirdeksiz olarak da denilen Sultaniye üzümümüz Dünyaca tanınan en önemli üzüm çeşididir.

Manisa'da üretilen Çekirdeksiz Üzüm isminin kökeni, Osmanlı Devletinde Padişahlık yapmış Fatih Sultan Mehmet ve Kanuni Sultan Süleyman gibi önemli isimlerin de içinde yer aldığı Şehzadelerin yetiştirdiği Manisa'da, "**Sultanların Üzüümü - Sultanlara Layık**" olarak **Sultani** ismini almış olmasıdır.

Çekirdeksiz Kuru üzüm ihracat miktarları

YIL	MİKTAR (ton)
2014	255.043
2015	202.000
2016	270.000
2017	279.343
2018	221.255*(29.06.2019 itibariyle)

Çekirdeksiz kuru üzüm ihracatı ile ülkemize 500 milyon dolar civarında gelir kazandırılmaktadır.

Sofralık üzüm ihracat miktarları

YIL	MİKTAR (ton)	AÇIKLAMA
2014	250.840	
2015	155.849	(Büyük Soğuk zararı nedeniyle)
2016	130.157,55	(Rusya uçak krizi nedeniyle)
2017	254.000	
2018	137.400	(Rekoltenin çok düşük olması nedeniyle)

Ekonomik, sosyo–kültürel, teknolojik vb. açılardan yoğun bir değişimin yaşandığı ve yeni performans kriterlerinin ortaya çıktığı günümüz rekabet ortamında başarılı olunabilmesi; sektörlerin kendi güçlü ve zayıf yönlerini belirleyerek, fırsatlardan maksimum faydayı sağlayacak stratejileri geliştirmelerine bağlıdır. Dünyada yaşanan ağır ekonomik krizin tehdidi altında bulunduğumuz bu dönemde konu daha da önem taşımaktadır.

Sektörlerin gerçekleştirilebilir amaçlarını ve alternatif stratejilerini ortaya koyabilmesi, dış çevrenin ayrıntılı bir şekilde tahlil edilmesi kadar, sektörün kendi kaynak ve kapasitesini belirlemesine zorlukların ve tehditlerin ne olduğuna ve güçlü-zayıf yönlerini açığa çıkarmasına bağlıdır.

Elde edilen bulgular itibariyle çekirdeksiz kuru üzüm, sofralık üzüm ve şaraplık üzüm üretimi ve pazarlaması açısından yapılan SWOT analizleri aşağıda sunulmuştur.

ÇEKİRDEKSİZ KURU ÜZÜM ÜRETİMİ VE PAZARLAMASI SWOT ANALİZİ

GÜÇLÜ YÖNLER

1. Hem üretimde hem de ihracatta sürdürülebilir dünya liderliğimiz,
2. Gediz havzasında ekolojik açıdan koşulların uygunluğu nedeniyle uzun zamandan beri Sultani çekirdeksiz üzüm üretiminin yapılıyor olması,
3. Ülkemizde üretilen Çekirdeksiz kuru üzümlerin diğer rakip ülkelere göre tescilli kalitesinin olması,
4. Üreticilerin Sultani çekirdeksiz üzüm üretimi konusundaki yoğun bilgi ve tecrübe birikimleri,
5. Rakip ülkelere göre işgücünün ucuz olması nedeniyle üretim maliyetlerinin daha düşük olması,(Sorunlara veya zayıf yönler alınacak)
6. Kuru üzüm işleme ve depolama ile ilgili tesis ve yatırımların ilimizde köklü bir geçmişinin olması ve bu alanda yatırımların devam ediyor olması,

7. Dünyada en önemli tüketici konumundaki AB ve Rusya pazarına olan coğrafi yakınlık,
8. Üretici ve ihracatçı arasında bağlantıyı kurabilen borsanın varlığı,
9. Üretimin her aşamasında kontrol ve teknik destek veren bir tarım teşkilatının varlığı, girdi ve teknik destek sağlayan bayi ve kooperatiflerin varlığı,
10. Bağcılıkla ilgili üniversite ve araştırma kurumlarının varlığı,
11. Dünya üzüm fiyatlarını belirlemede söz sahibi olma potansiyeli,
12. Yeniliklere açık ve örgütlenmeye uygun üretici yapısı,
13. Organik üzüm üretim potansiyelinin olması,

ZAYIF YÖNLER

1. Kuru üzümde stok yönetimi olmaması, hasat zamanında arz fazlalığını piyasadan çekecek TMO benzeri bir kurumun alım müdahalesiyle arz talep dengesini sağlamak üzere her yıl ürün alımı yapılmaması, devletin piyasaya müdahil olmaması nedeniyle fiyat istikrarının olmaması,
2. Dış pazarda sadece bandırılmış Çekirdeksiz kuru üzüm ile söz sahibi olunması, kuru üzümde çeşitlendirmeye düşük oranda gidilmesi (Golden, Naturel vb.),
3. Üretim planlaması olmadığından, sofralık üzüm için hazırlanan Çekirdeksiz üzümlerin taze olarak satılmayanlarının kuru üzüme işlenmesi ve bunun oluşturduğu randıman ve kalite kayıpları,
4. Sultani çekirdeksiz kuru üzümde zaman zaman istenilen kalitenin sağlanamaması,
5. Danışmanlık ve izlenebilirlik sistemlerinin yeterince gelişmemesi,
6. Organik kuru üzüm üretiminin cazip (fiyat) olmamasından dolayı yetersizliği,
7. Organik sertifikalandırma hizmetlerinin maliyetinin yüksek olması,
8. Çok sayıda ve küçük üreticinin bulunması ve bunun sonucu arzı kontrolde yaşanan zorluklar,
9. Üretim alanlarının küçük ve dağınık olması sonucu birim üretim maliyetlerinin yüksekliği,
10. İstihdam edilen nüfusun eğitiminin düşük olması nedeni ile pazarın istekleri konusunda hassasiyetlerinin düşük olması, kaliteli ve yetişmiş işgücü temininde yaşanan güçlükler,
11. Üreticilerin yatırım sermayesinin yetersiz olması,
12. Üretici örgütlenmesindeki yetersizlik,
13. Bilinçsiz kimyasal kullanımından kaynaklanan kalıntı sorunu nedeniyle dış pazarlarda oluşan güvensizlik,

14. Arazi parçalılığı ve küçük üretim alanları olmasından dolayı, bir partide farklı çok sayıda üreticinin ürünü olması sebebiyle çoklu aktif madde tespit edilmesi,
15. Depolama desteklerinin olmaması, üreticilerdeki ve aracı tüccarlardaki sağlıksız depolama koşulları,
16. Piyasanın ithalatçı ve aracı firmaların manipülasyon ve spekülasyonlarından kolayca etkilenmeleri,
17. Firmaların reklam ve promosyon faaliyetlerinin yetersiz olması,
18. Yeterince katma değerli ürün üretilmemesi,
19. Türk insanının kuru üzümün faydaları konusundaki bilgisizliğinden kaynaklanan iç tüketim yetersizliği,
20. Makineli hasada uygun çeşitlerin bölgemize tanıtılması, denenmesi ve adaptasyonu,
21. Üretimde iş gücünün fazla kullanılması ve iş gücü maliyetlerinin günden güne artması,
22. Üretimde kullanılan girdi maliyetinin yüksek olması ve girdi temininde dışa bağımlılık,
23. Standart, kaliteli sergi yerlerinin olmaması,
24. Gereksiz ilaç ve aşırı gübre kullanımı,

FIRSATLAR

1. Üretim potansiyelimizin yüksek olması,
2. İyi tarım uygulamalarının benimsenmesi ile üretim için gerekli önlemler alınarak yeni pazarlar bulunabilmesi,
3. Önemli bir kuru üzüm üreticisi ve ihracatçısı olan ABD'nin üretimini son yıllarda daha çok iç piyasaya ve doğal şeker üretimine ayırıyor olması,
4. Üretici Birlikleri Kanunu'nun çıkmış olması,
5. Lisanslı depoculuk kanunu ve kuru üzüm tebliğinin çıkmış olması,
6. Organik tarım desteklemeleri,
7. Danışmanlık sisteminin yaygınlaşmaya başlaması,
8. Yeni yatırımların desteklemelerin olması,
9. Üzümün sağlık açısından doğal şeker kaynağı olarak kullanılabilmesi,
10. Biyoteknik mücadele desteklerinin olması,

TEHDİTLER

1. Üreticilerin sermayesinin yetersiz olması,
2. Dövizle bağılı tarımsal girdilerin (Gübre, tarım ilacı, akaryakıt) fiyatlarının yüksekliği,
3. Son yıllarda iklim koşullarında yaşanan ve üzüm üretimini olumsuz yönde etkileyen beklenmedik değişimler,
4. Çin ve İran gibi rakip ülkelerin üretim miktarlarında ve ihracatlarında yaşanan artışlar,
5. Dış pazarda firmaların kendi aralarında rekabet etmeleri,
6. İzlenebilir üretimin sağlanamaması,
7. Tarımsal ilaç pazarlayan firmaların üreticileri yanlış yönlendirmeleri,
8. Sahte gübre ve ilaçların piyasaya sürülmesi, ruhsatlandırma ve denetimdeki sıkıntılar,
9. Danışmanlık hizmetlerinin yeterince gelişmemesi,
10. Belgelendirme ücretlerinin yüksekliği,
11. Üreticilerin depolama koşullarının kalite üzerindeki olumsuz etkileri.
12. Gediz ovasında Jeotermal yatırımlarının çevreyi, üzüm üretimi tehdit etmesi,
13. Üreticilerin ürünlerini açığa vermesi,
14. Su kirliliği ölçümü ve su yönetiminin olmaması,
15. En büyük alıcı ülkelerin kalıntı limitlerini çok sık düşürmesi,
16. Erken hasat edilmesinden dolayı verim ve kalite kaybı.

SOFRALIK ÜZÜM ÜRETİMİ VE PAZARLAMASI SWOT ANALİZİ

GÜÇLÜ YÖNLER

1. Ekolojik açıdan koşulların uygunluğu nedeniyle uzun dönemde sofralık üzüm üretiminin sürdürülmesi,
2. Sofralık üzüm işleme ve depolama ile ilgili tesis ve yatırımların artmış olması,
3. AB ve Rusya pazarına coğrafi yakınlık,
4. Bağcılıkla ilgili araştırma kurumlarının varlığı,
5. Gerek uluslararası çeşitlerin adaptasyonu, gerekse ülkemize ait yeni çeşitlerin geliştirilmesi

ZAYIF YÖNLER

1. Sultani çekirdeksiz üzüm çeşidinde pazar isteklerine uygun sofralık kalitenin sağlanamaması,
2. Üreticilerin üretimin başında yaş üzümü değerlendirme şekline karar verememeleri,
3. Üzüm üretiminde iyi tarım uygulamaları ve pazarlama zincirinde de izlenebilirlik sistemlerinin gelişmemesi,
4. İTU ve organik üretim gibi sertifikalandırma hizmetlerinin maliyetinin yüksek olması,
5. Çok sayıda ve küçük üreticinin bulunması ve bunun sonucu iç piyasa fiyatlarının düşmesi,
6. Üretim alanlarının küçük ve dağınık olması,
7. Üreticilerin yatırım sermayesinin yetersiz olması,
8. Üreticilerin sofralık üzüm pazarlama amaçlı örgütlenmesinde başarısızlık,
9. Bilinçsiz kimyasal kullanımından kaynaklanan kalıntı sorunu ve çoklu aktif madde nedeniyle dış pazarda oluşan güvensizlik,
10. Üzümlerin büyük marketler yerine toptancı hallerine satılması ve daha düşük fiyattan değer bulması,
11. İhracat pazarının kısıtlı olması,
12. AB pazarına girişte uygulanan gümrük vergileri,
13. Firmaların reklam ve promosyon faaliyetlerinin yetersiz olması,
14. Marka yaratılamaması,

FIRSATLAR

1. Mevcut çeşidinin kalitesinin geliştirilebilir olması,
2. Yerel çeşitlerin fazla olması,
3. Yeni çeşitlerin geliştirilebilir olması,
4. İyi tarım uygulamalarının yerine yurtdışında kabul gören GLOBALGAP gibi uygulamaların benimsenmesi ile üretim için gerekli önlemler alınarak yeni pazarlar bulunabilmesi,
5. Üretici Birlikleri Kanunu'nun çıkmış olması,
6. İTU ve organik tarım desteklemeleri,
7. Bazı laboratuvarların kimi analizlerde akredite olmaları ve halen akreditasyon çalışmalarının devam etmesi ve yeni özel laboratuvarların açılacak olması,
8. Yeni yatırımlar için devlet desteklerinin ve teşviklerin olması

TEHDİTLER

1. Üreticilerin sermayesinin yetersiz olması,
2. Dış pazarda firmaların kendi aralarında rekabet etmeleri,
3. İzlenebilir üretimin sağlanamaması,
4. Danışmanlık hizmetlerinin gelişmemesi,
5. Belgelendirme ücretlerinin yüksekliği,
6. Eurepgap belgeli firma sayısının azlığı,
7. Dövizle bağlı tarımsal girdilerin (Gübre, tarım ilacı, akaryakıt) fiyatlarının yüksekliği,
8. Son yıllarda iklim koşullarında yaşanan ve üzüm üretimini olumsuz yönde etkileyen beklenmedik değişimler,
9. Tarımsal ilaç pazarlayan firmaların üreticileri yanlış yönlendirmeleri,
10. Çek kanunu nedeniyle üreticilerin paralarını alamaması,
11. Hasat sonrası kayıplar ve bunlarla ilgili çalışmaların yetersizliği
12. Alternatif pazarların azlığı, tek bir pazara (Rusya) yönelme,
13. Bölgelere göre hasat tarihlerinin belirlenmesi,
14. Yaş üzümde paketlenme işletmelerinde kalifiye eleman bulunamaması,

ŞARAPLIK ÜZÜM ÜRETİMİ VE PAZARLAMASI SWOT ANALİZİ

GÜÇLÜ YÖNLER

1. Ekolojik açıdan koşulların uygunluğu nedeniyle uzun dönemde şaraplık üzüm üretiminin sürdürülmesi,
2. Şaraplık üzüm üreticilerinin uzun yıllardır bağcılık yapması,
3. Şaraplık üzüm firmalarının üretim bağlarını arttırıyor olması,
4. Ürünün dışsatımı açısından AB pazarına coğrafi yakınlık,
5. Bağcılıkla ilgili araştırma kurumlarının varlığı.
6. Manisa'nın Alaşehir(Sencer), Salihli Sart ve Efes üçgeninde turist için cazibe alanı olması,

ZAYIF YÖNLER

1. Üretim alanlarının küçük ölçekli ve dağınık olması,
2. Şaraplık üzüm satış fiyatlarının düşük olması,
3. Kayıt dışı çalışma eğilimi,

4. Şaraplık üzüm üretiminde çevre dostu üretimin (organik üretim, iyi tarım uygulamaları vb) ve pazarlama zincirinde de izlenebilirlik sistemlerinin gelişmemesi,
5. Bağ bölgelerinin çeşitler bazında ortaya konulamaması ve üretimde planlama olmaması,
6. Üreticilerin yatırım sermayesinin yetersiz olması,
7. Şaraplık üzüm üreticilerinin desteklenmemesi,
8. Üreticilerin şaraplık üzüm pazarlama faaliyetine yönelik örgütlenmesinde başarısızlık,
9. Şaraplık üzüm dışsatımında söz sahibi olunamaması,
10. Türkiye'deki hiçbir üniversitede lisans düzeyinde eğitim veren şarapçılık bölümünün bulunmaması,
11. Bağcılık ve şarapta turizm potansiyelinin yeterince değerlendirilememesi,
12. Üzüm ürünleri sanayinin geliştirilmesine yönelik yerel/ulusal ortaklık, organizasyonlar ve tanıtım gruplarının olmaması,
13. Vergilerin yüksekliği,

FIRSATLAR

1. Kaliteli şarap yapabilecek yerel çeşitlerin fazla olması nedeniyle dünya şarapçılığına yeni tat ve aromaların katılabilecek olması,
2. Mevcut çeşitlerin kalitesinin geliştirilebilir olması,
3. Coğrafi işaret belgeler ve üretim için gerekli önlemler alınarak yeni pazarlar bulunabilmesi,
4. Üretici Birlikleri Kanunu'nun çıkmış olması,
5. Organik tarım desteklemeleri,
6. Şaraplık üzümden yaratılan katma değerın fazla olması,
7. Şaraplık üzüm üretiminden elde edilebilecek turizm geliri,
8. Butik şarapçılıktaki artış,

TEHDİTLER

1. Dünya şarap üretiminde AB üyesi 3 ülkenin (Fransa, İtalya, İspanya) söz sahibi olması,
2. Üreticilerin sermayesinin yetersiz olması,
3. Sektördeki vergi oranlarının yüksek olması,
4. İzlenebilir üretimin sağlanamaması,
5. Kayıt dışı üretimin olması,
6. Danışmanlık hizmetlerinin gelişmemesi,
7. Üreticinin yeterince gelir elde edememesi nedeniyle şaraplık bağ alanlarının azalma eğiliminde olması,
8. Dövizle bağlı tarımsal girdilerin (Gübre, tarım ilacı, akaryakıt) fiyatlarının yüksekliği,
9. Son yıllarda iklim koşullarında yaşanan ve üzüm üretimini olumsuz yönde etkileyen beklenmedik değişimler.

GÖRÜŞ VE ÖNERİLER:

1. K; Özellikle hasat zamanında TMO'nun piyasaya müdahil olması ve fiyat istikrarının sağlanması,
2. K; Biyoteknik mücadele yöntemi desteklemelerinin arttırılması,
3. K; Biyopreparatların tarımsal destekleme kapsamına alınması,
4. K; Bağda ruhsatlı aktif maddelere kısıtlama getirilerek azaltılması,
5. K; Avrupa Birliğinde tarım ataşesi atanması,
6. K; Hem sofralık ve hem de kurutmalık üzümde en büyük sıkıntının çoklu aktif madde olması sebebiyle özellikle çiçek sonrasını kapsayacak şekilde bölgesel ilaçlama programı uygulaması, bunun içinde mevzuat hazırlanması, bilinçsiz hormon kullanımının önüne geçilmesi,
7. K; Kuru üzümü tehdit eden Okratoksin sıkıntısı ile ilgili gerekli önlemlerin alınması ve üreticilerin bilinçlendirilmesi,
8. K; Tarımsal desteklerin doğru yönlendirilerek alan bazlı değil ürün bazlı destek verilmesi,
9. K; Okul üzümü projesinin devam etmesi ve sürekliliği,
10. KO; İç tüketime yönelik tanıtım/reklam çalışmaları yapılması,
11. KO; Gediz ovasında üzüm üretiminin devam etmesi için Jeotermal yatırımlarının çok sıkı denetlenerek yönetmeliğe uygun tedbirlerin alınması,

12. KO; Genç nüfusun tarıma teşvik edilmesi,
13. K; Borç yükü altında olan üreticilerin borçlarının yapılandırılması,
14. K; Üreticilerin Sofralık veya Kurutmalık üzüm üretimi konusunda tercihini belirlemesi ve ona uygun üretim yapmasının sağlanması,
15. K; Kuru üzümün başlık olarak IPARD desteklemeleri kapsamına alınması,
16. K; Lisanslı Depoculuk konu başlığının Kırsal Kalkınma Destekleme Programı Kapsamına alınması,
17. K; Kooperatifçiliğin geliştirilmesi kapsamında, sermayelerin güçlendirilmesi için finansman desteği sağlanması,
18. KO; Alkol üretiminde kullanılan ve üzümden elde edilen sumanın %65 oranından %100 oranına çıkarılması,
19. U; Artan iş gücü maliyeti nedeniyle makineli hasada yönelik çalışmaların artırılması,
20. K; Hasat örtüsü ve plastik kasaların tarımsal destekler kapsamına alınması,
21. KO; Uluslararası gıda yardımı kapsamına kuru üzümün dahil edilmesi,
22. KO; İTU'nun GLOBALGAP ile eşdeğerliği sağlanması ve kuru üzümün kapsama alınması,
23. K; Bağ alanlarının uzaktan algılama yöntemiyle belirlenmesi,

ASMA YAPRAĞI

Asma Yapağı (Üretim, İşleme, İhracat) Sektörü ve Üzüm Üreticilerinin Sorunları ve Çözüm Önerileri

Asma Yapağında ülkemiz MRL değeri çalışmalarının eksikliği

Türkiye'de asmanın meyvesi olan üzümden değişik şekillerde yararlanıldığı gibi, yaprakları taze veya salamuralık olarak dolma yapımında kullanılmaktadır. Salamuralık yaprak üretiminde, ince, az tüylü ve mümkün olduğunca dilimsiz yapağıya sahip üzüm çeşitleri tercih edilmektedir¹.

Salamuralık asma yapraklarında hasat, asmalarda yazlık sürgünler yaklaşık 50 cm'e ulaştığında başlamakta, ben düşme dönemine kadar devam etmektedir. Ticari üzüm yetiştiriciliğinde hastalık ve zararlılarla yoğun mücadele yetiştiricilikte en önemli kültürel işlemlerin başında gelmektedir. Asma yapraklarının hasat edildiği dönemde, bağlarda külleme, mildiyö ve ölü kol hastalıklarına karşı değişik kontakt veya sistemik etkili fungusitler kullanılmaktadır. Salamuralık asma yaprakları, aynı zamanda üzüm üretiminin yapıldığı asmalardan hasat edilmektedir. Meyve ve yaprak hasadına yönelik bu yetiştiricilik şekli, üzüm kalitesinin düşmesine yol açtığı gibi yapraklarda pestisit kalıntısı gibi ciddi sorunlara da yol açabilmektedir. Tokat ili yöresi Türkiye'de önemli bağcılık bölgelerinden birisi olup, salamuralık yaprak üretiminde söz

¹ Göktürk N, Artık N, Yavaş İ, Fidan Y (1997). Research On The Possibilities Of Using Leaves Of Some Grape Varietis And Rootstocks As Canning Purposes GIDA, 22 ():15-23 (In Turkish)

sahibidir. Yapılan araştırmalar, bu bölgede salamuralık asma yaprağı üretimiyle ilgili olarak en önemli sorunlardan birinin pestisit kalıntıları olduğunu ortaya koymuřtur² .

Ülkemizde sadece asma yaprağı üretiminin yapıldığı bir üretim şekli henüz bulunmamaktadır. zm ve yaprağın birlikte üretildiği bağlarda, zirai ilaçlama programın zme yönelik olarak yapılması aynı bağlardan toplanan yapraklarda kalıntı sorununa neden olmaktadır. Bağlarda zirai mücadelede kullanılan pestisitlerin uygulama talimatında, uygulama/hasat arasında geçmesi gereken sreler üzüm yetiştiriciliğine göre araştırılarak ortaya koyulmuştur. Bu çalışmada, bu prosedürün asma yaprağı üreticiliğinde ne derece geçerli olabileceği açıkça ortaya konmuştur. Asma yaprağı hasat döneminde özellikle sistemik etkili pestisit uygulandığında, uygulama/hasat arasında geçmesi gereken süre dikkate alınarak toplanan yapraklardaki kalıntı miktarı, genellikle TGK'de yer alan MRL değerleri üzerinde çıkmaktadır. Salamura uygulamaları ile asma yapraklarındaki pestisit kalıntı miktarının azaldığı, miktarın süre ve pestisite göre değişiklik gösterdiği belirlenmiştir. Sıcak salamura uygulaması ile pestisit miktarı azalmış olsa da, genellikle MRL değeri üzerinde olduğu saptanmıştır. Geç hasat ile pestisit kalıntısının azaldığı bilinmektedir. Ancak, bu durumda yaprak kalitesi ve verimin düşeceği gerçeği bu tip bir uygulamayı mümkün kılmamaktadır. Salamuralık amaçla asma yaprağı üreten üreticilerin, öncelikle üzüm veya yaprak üretimlerinden birisini tercih etmeleri gerekmektedir. Asma yaprağını gıda ürünü olarak değerlendirecek üreticilerin, hastalık ve zararlılarla mücadele ederken özellikle asmalar uyandıktan yaprak hasadı sonuna kadar olan dönemde, sistemik etkili ilaçları kesinlikle kullanmamaları gerekmektedir. Aynı bağlardan her iki ürünü de hasat etmek isteyen üreticilerin, kontakt etkili ilaçları tercih etmeleri ve ilaç uygulamalarını yaprak hasadı sonrasında yapmaları uygun olacaktır. şu anda asma yapraklarında pestisit kalıntısı için dikkate alınan MRL değerleri her hangi bir araştırma sonucu belirlenememiş olup, analitik olarak tespit edilebilen değerler dikkate alınmaktadır. zm için dikkate alınan MRL değerleri asma yaprağına göre daha düşüktür. Halbuki tüketim miktarı ve bir öğünde tüketilebilecek miktar açısından, asma yaprağının zme göre daha azdır. Asma yaprağı üreticilerinin de mağdur olmaması için, MRL değerlerinin araştırma sonuçlarına göre belirlenmesi gerekmektedir.³

ASMA YAPRAĞI İÇİNDE BULUNAN PESTİSİTLERİN MAKSİMUM KALINTI LİMİTLERİ;

Ülkemizde ve Avrupa Birliği'nde yaprak için belirlenmiş maksimum kalıntı limiti (MRL) değerleri incelendiğinde hemen tamamının analitik olarak tespit edilebilir minimum seviye olan 0,01 mg/kg düzeyinde olduğu ve diğer taraftan aynı aktif maddelerin sofralık üzümdeki MRL değerlerinin çok daha yüksek olduğu görülmektedir. Diğer taraftan, sofralık üzüm ve asma yaprağının günlük kişi başına tüketim değerleri karşılaştırıldığında (Tablo), **asma yaprağı tüketiminin sofralık üzüm tüketiminden 95,4 kat daha az olduğu** görülmektedir.

² Cangi R, Kaya C, Kılıç D, Yıldız M (2005). The BrinedVine Leaves Production In Tokat Province, The Problems Faced at Harvest and Processing And Solutions 6. Viticulture Symp., Bildiri kitabı (2005), Cilt:2, 632-640, Tekirdağ, 19-23 Eylül 2005. (In Turkish)

³ Narince zm eşidinin Yapraklarında Farklı Fungusit Uygulamaları ve Salamura Yöntemlerine Bağlı Olarak Fungusit Kalıntı Düzeylerinin Belirlenmesi stem CANGİ 1* Yusuf YANAR2 Adem YAĞCI1 Neval TOPU1 Seda SUCU1 Yağmur DÜLGEROĞLU AFAG ISSN: 1300-2910 E-ISSN: 2147-8848 (2014) 31 (2), 23-30 doi:10.13002/jafag724, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi

Tablo Türkiye Asma Yapağı ve Sofralık Üzümün Üretim, İhracat ve Tüketim Miktarı⁴

	Asma Yapağı	Sofralık Üzüm	Sofralık Üzümün Asma Yapağına Göre Tüketim Farkı
Üretim Miktarı	46.669 ton	3.200.562 ton	
İhracat Miktarı	22.998 ton	1.057.385 ton	
İç Tüketim Miktarı	23.972 ton	2.143.177 ton	
Kişi Başına Yıllık Tüketim Miktarı	<u>319</u> gram/kişi/yıl	<u>30416</u> gram/kişi/yıl	<u>95,4</u> kat daha fazla
Kişi Başına Günlük Tüketim Miktarı	<u>0,87</u> gram/kişi/gün	<u>83,3</u> gram/kişi/gün	

Sofralık üzüme göre çok daha az miktarlarda tüketilen asma yapağının pestisit MRL değerlerinin en az sofralık üzümdeki MRL değerlerine eşitlenmesi gerekmektedir. Asma yapağının kişi başı günlük tüketim miktarının 90 kat daha az olması nedeniyle üzüme verilen MRL değerlerinin asma yapağına aynen uygulanmasının herhangi bir tehlike oluşturmayacağı görülmektedir.

Sonuç olarak, günlük tüketim miktarı açısından değerlendirildiğinde, sofralık üzüm MRL değerlerinin asma yapağı içinde kullanılması için Tarım ve Orman Bakanlığı , Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü Risk Değerlendirme Daire Başkanlığı araştırma konuları içinde **yaprakta MRL değeri ve risk değerlendirme** konusunun çalışma konuları arasına alınarak çalışılması, ülkemize özgü yapağıımız için sektörün uluslararası pazarlarda önünü açacak ve ülkemizin ihracat miktarını da arttıracaktır⁵.

COĞRAFI İŞARET

Bağcılık dünyada en temel tarımsal faaliyet kollarından birisidir. Türkiye’de bağlardan hem üzüm hem de asma (V.vinifera) yaprakları yoğun olarak üretilmekte ve tüketilmektedir. Salamuralık asma yaprakları (dolma) Akdeniz diyetlerinde yaygın olarak sevilen bir Türk yemeğidir. Asma yapağı bol miktarda vitamin, diyet lifi ve mineral içerir. Asma yaprakları hem taze hem de salamura şeklinde kullanılabilir. Yaprak sarması için genç yapraklar tercih edilmektedir. Salamura asma yapağı üretimi için Narince, Sultani Çekirdeksiz, Yapıncak ve Emir üzüm çeşitleri daha uygundur. Salamura asma yapağı üretimi ve tüketimi son yıllarda

⁴ Kaynak; TÜİK, 2013 yılı veriler

⁵ EİB Raporu. A. Altındışli,2013

Türkiye’de sürekli olarak artmaktadır. Ayrıca son yıllarda hazır gıda sektörü ve batı ülkelerinde asma yaprağı dolmasına olan talep artmaktadır.⁶

Ülkemizde asma yaprağını tüketen vatandaşlarımızın daha güvenli gıda tüketmesi, ihracatta sürdürülebilir bir pazarlama için gıda güvenliği açısından üretim ve işleme aşamasında kalite standartlarının oluşturulması şarttır.

Salamuralık asma yaprağı üretiminin yoğun olduğu bölgelerde üreticilerin bilgilendirilmesi dışında, gerekli kontrollerin düzenli bir şekilde yapılması, kalıntısız yaprakların daha iyi bedelle fiyatlandırılması bu konuda faydalı olacaktır. İyi tarım uygulaması ile yaprak üretimi yapacak üreticilerin firmalarla sözleşmeli üretim için yönlendirilmesi çözümlerden birisi olacaktır.

3.1.4.3. İNSAN SAĞLIĞINA UYGUN ALTERNATİF İŞLEME VE MUHAFAZA TEKNİKLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Ülkemiz, asmanın gen merkezlerinden biri olmasının yanı sıra oldukça eski ve köklü bir bağcılık kültürüne de sahiptir. Üzümün çok çeşitli kullanım alanı yanında, Türkler asmanın yapraklarından da yararlanmayı düşünerek zekâ ve kültürlerinin yüksekliğini bir kez daha göstermiş ve yıllar boyu mutfaklarına yeni bir ürün katarak zenginleştirmişlerdir. Üretimi ve ihracatı giderek artış gösteren yemeklik asma yaprağı ürünü, hemen her yöremizde ve hanede üretilen, bilinen ve mutfaklarımızda severek yenilen sarma yemeğinin ana malzemesi olup başlıca geleneksel gıdalarımızdandır. Taze asma yaprağı uzun süre dayanmadığından, diğer zamanlarda da sarma yaprağı ihtiyacının karşılanabilmesi için taze asma yaprağı değişik yöntemlerle işlenerek dayanıklı hale getirilmektedir.

Bazı bölgelerde (Manisa) yapraklar salamura yapan firmalara taze olarak satılmakta; bazı bölgelerde (Tokat) ise üreticiler hasat ettikleri yaprakları salamura yaptıktan sonra değişik şekilde pazarlamaktadır. İşleme ve muhafaza yöntemleri: Asmalardan toplanan taze asma yaprakları uzun süre dayanmadığı için, değişik yöntemlerle işlenerek diğer zamanlarda da tüketilebilmektedir. Asma yaprakları; salamuralı, salamurasız muhafaza yöntemleri dışında, kurutularak, tuzlu suda kaynatma, kuru tuzlama ve derin dondurucuda dondurularak saklanması gibi metotlarla da muhafaza edilmektedir⁷

Asma yaprağının konserve yapılması: Taze asma yaprağının bir takım ön işlemlerden (yıkama, ayıklama, haşlama, soğutma) sonra teneke kutu, cam kavanoz veya uygun özellikteki kaplara doldurulması, kapların hava almayacak şekilde (hermetik) kapatılması ve ısıtım işlemi uygulanması suretiyle dayanıklı hale getirilmesidir. Uygulanacak ısıtım işlemin sıcaklık ve süresi, ürünün asitlik düzeyi ve pH değeri ile doğrudan ilişkilidir. Yapraklar kaplara dolum yapıldıktan sonra üzerine dolgu sıvısı olarak ilave edilen, tuz ve sitrik asitle hazırlanmış salamuranın da etkisiyle ürünün asitlik düzeyi pH 4.5’in altında kaldığı için pastörizasyon işlemiyle istenilen steriliteye ulaşılmakta ve asma yaprakları dayanıklı hale getirilmektedir⁸⁹¹⁰ Taze yaprakların

⁶ Bağdan Sofraya Yemeklik Asma Yaprak Üretimi Rüstem CANGİ ,Adem YAĞCI Nevşehir Bilim ve Teknoloji Dergisi Cilt 6(Kapadokya Ulusal Bağcılık Çalıştayı Özel Sayı) 137-148 2017 DOI: 10.17100/nevbiltek.288316 URL: <http://dx.doi.org/10.17100/nevbiltek.288316>

⁷

⁸

⁹

¹⁰

doğrudan kavanozlara veya PET şişelere sıkıca doldurulup hava almayacak şekilde kapatılması yöntemidir. Bu sayede asma yaprakları, basit ve pratik bir şekilde yıl boyunca muhafaza edilebilmektedir. Bu yöntemle muhafazada, su buharı ve gaz geçirgenliği oldukça düşük olan ambalajın içerisindeki taze asma yapraklarında solunum devam etmekte, ambalaj içerisindeki gaz kompozisyonu zamanla değişmektedir. Solunumla oksijen azaldığı için asma yapraklarında mikrobiyal gelişme baskılanırken, yaprak rengi parlak yeşilden, zeytin sarısı renge dönüşmektedir. Tuz içermemesi nedeniyle tansiyon hastalarınca rahatlıkla tüketilebilmesi, çok fazla yatırıma gerek olmayışı ve atık salamura ile çevre kirliliğine yol açmaması, salamura yaprağa kıyasla avantajlı yönüdür.

ⁱ Gülcü M. ve Torçuk A.İ., “Yemeklik Asma Yapağı Üretimi ve Pazarlamasında Kalite Parametreleri” Meyve Bilimi, 1, 75-79, 2016

ⁱⁱ Göktürk. N., Artık N., Yavaş İ., Fidan Y., “Bazı Üzüm Çeşitleri ve Asma Anacı Yapraklarının Yaprak Konservesi Olarak Değerlendirilme Olanakları Üzerinde Bir Araştırma” Gıda, 22 (1),15- 23, 1997

^v Sat I. G. Sengul M., Keles F., “Use of Grape Leaves in Canned Food”, Pakistan Journal of Nutrition, 1(6), 257-262, 2002

^{iv} Gülcü M. ve Torçuk A.İ., “Yemeklik Asma Yapağı Üretimi ve Pazarlamasında Kalite Parametreleri” Meyve Bilimi, 1, 75-79, 2016

8	No'lu MASA	ZEYTİN MASASI
----------	-----------------------	----------------------

8 NOLU MASA			
ZEYTİN MASASI			
	KURUM/KURULUŞ	UNVAN	AD SOYAD
Moderatör	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	HÜSEYİN TABAKÇI
Raportör	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	KEMAL SULANÇ
1	İZMİR ZEYTİNCİLİK ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ	BÖLÜM BAŞKANI	Dr. AYÇA AKÇA UÇKUN
2	İZMİR ZİRAİ MÜCADELE ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ	ENSTİTÜ MÜDÜRÜ	Dr. TEVFİK TURANLI
3	HİSAR ZEYTİNCİLİK	İŞLETME SAHİBİ	FETTAH GÜRMEN
4	ALHATOĞLU ZEYTİNYAĞLARI	İŞLETME SAHİBİ	MUSTAFA ALHAT
5	AKHİSAR ZİRAAT ODASI	ODA BAŞKANI	AHMET AKBUĞA
6	AKHİSAR ZİRAAT ODASI	MÜHENDİS	SAİT KAYA
7	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	ATALAY BİÇER
8	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	YILMAZ ŞIVKA
9	KIRKAĞAÇ ZİRAAT ODASI	ODA BAŞKANI	EMİN ÖZARİ
10	SALİHLİ SARDES TARIM	İŞLETME SAHİBİ	ÖMER ALTINTAŞ
11	SALİHLİ SARDES TARIM	MÜHENDİS	HABİB KISA

12	OK YAĞCILIK	İŞLETME SAHİBİ	FEVZİ OK
13	KIRKAĞAÇ ZİRAAT ODASI	MÜHENDİS	MURAT GİRGİNLER
14	MANİSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KIRSAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI	MÜHENDİS	EREN TOZAK

MEVCUT DURUM:

2018 üretim sezonunda, Türkiye Geneline toplam 151.347.628 adet meyve veren, 26.583.103 adet meyve vermeyen ağaç mevcut olup (geçtiğimiz yıla göre %5,4 artış), ağaç başına ortalama 10 Kg zeytin verimi (geçen yıla göre -%29,2 verim düşmesi ile 1.500.467 ton zeytin danesi alınacağı (geçen yıla göre -%36 azalma), bunun 423.644 ton' unun sofralık zeytine (geçen yıla göre -%7,6 azalma), 1.076.823 ton' unun yağlığa (geçen yıla göre -%35 azalma) ayrılacağı bundan da ortalama 1/5.6 randıman ile 193.613.000 ton (geçen yıla göre -%27 azalma) zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmiştir.

2020 yılından itibaren 650 bin ton zeytinyağı üretimiyle dünya ikinciliğini, 1 milyon 200 bin ton sofralık zeytin üretimiyle dünya liderliğini hedeflemektedir.

Ülke bazında zeytinyağı tüketim oranlarını inceleyecek olursak; Yunanistan yaşanan büyük düşüslere rağmen hala lider. Yıllık kişi başı zeytinyağı tüketimi 12.8 kilo. İspanya'da 11.3 kilo olan kişi başı tüketim İtalya'da 10.5 kilo, Portekiz'de 7.2 kilo, Kıbrıs'ta 5.5 kilo, Lüksemburg'da 3.2 kilo, Malta'da 3 kilo, Fransa'da ise bu oran 1.7'dir.

Türkiye'de zeytinyağı tüketimi konusunda son yıllarda önemli bir artış olmasına rağmen kişi başı tüketim 1.4 kiloyla sınırlı kalıyor. Lübnan, Ürdün ve Tunus'ta kişi başı tüketimin 3 kilonun

üzerinde olduğunu göz önünde bulundurursak bu oran oldukça az. Uluslararası Zeytin Konseyi üyesi olmayan ABD’de ise kişi başı tüketim 0.9 kg’dır.

GÜÇLÜ YANLAR

1. Zeytinciliğe elverişli yeni arazilerin zeytin tarımına açılması ve ağaç sayısının artması
2. Arttırılabilir iç tüketim potansiyeli
3. Modern zeytin sıkım tesislerinin ve kaliteli üretimin son yıllarda artış göstermesi
4. Tüketici bilincinin artması ve kalite konusunun önem kazanması
5. Geniş gen kaynaklarının varlığı ve farklı çeşitlerde sofralık zeytin ve zeytinyağı üretme potansiyeli
6. Coğrafi işaret almış bölgesel çeşitlerin varlığı (Domat, Uslu, Gemlik...)
7. İleri teknoloji ve kapasitede ki zeytin işletmelerinin bölgede artış göstermesi
8. Akhisar’ da kurulmuş olan Zeytin ve Zeytinyağı Türevleri İhtisas OSB’nin varlığı

ZAYIF YANLAR

1. Üretim ve depolamadan kaynaklanan kalite kayıpları ve hijyen koşullarının zayıf olması
2. Modern tekniklerle üretim yapan büyük ölçekli işletme sayısının az olması
3. Arazilerin küçük parçalı oluşunun maliyetleri arttırması,
4. Üreticilerin kendi depolarında standarttan uzak üretim yapması.
5. Zeytin varlığının ve sektörle ilgili istatistiki verilerin güncel olmaması.
6. Pazarlamada organizasyon ve üretici örgütlenmesinin yetersizliği
7. Üretim maliyetlerinin ve girdilerin yüksek oluşu (işçilik, gübre, ilaç vb.)
8. İç tüketimin düşük olması
9. İhracat miktarının düşük olması.
10. Ulusal ve Uluslararası tanıtım organizasyonlarının yetersiz kalması.
11. Zeytinciliğe verilen desteklemelerin yetersizliği.
12. Zeytinde hasat ve budama işlerini yapacak tarım işçisi ihtiyacının her geçen yıl artması.
13. Sofralık Zeytin İşletmeleri ve Zeytinyağı sıkım tesislerinde çalışacak yetişmiş kalifiye personel bulunamaması

FIRSATLAR

1. Yeni üreticilerin artması, eğitim seviyelerinin yüksek olması ve daha bilinçli üretim
2. Coğrafi işarete dayalı kalite ve çeşit zenginliğini ortaya koyan çalışmalar yapılması
3. UZK’ye U üyelik ile teknik ve promosyon çalışmalarının arttırılması.
4. Zeytinyağı tüketim alışkanlığı olmayan büyük potansiyel pazarların değerlendirilmesi ve dış pazarlara yönelik tanıtım faaliyetlerinin arttırılması.
5. Dünyada giderek artan sağlıklı beslenme bilinci ile zeytin ve zeytinyağına olan ilginin artması

6. Dünya genelinde trend araştırmalarının yapılarak, ölkelerin tüketim alışkanlıklarına uygun ürün geliştirilmesi.
7. Bölgenin Anıt zeytin ağacı varlığı ve tarihi de kullanılarak gastro ve agroturizm potansiyelinin ortaya çıkarılması.
8. Zeytin Karasuyu, pirina ve budama atıkları gibi atıl ürünlerin döngüsel ekonomi ile geri kazanım imkanı.

TEHDİTLER

1. Taklit ve tağşış sorununun çözöümüne yönelik uygulamaların yetersiz kalması.
2. Desteklemelerin yetersizliğı ve yanlış uygulanması.
3. Sektörde var olan çok başlılık ile diyalog ve uzlaşma eksikliğıinin aşılammaması.
4. Yurtiçi ve yurtdışında yeterli tanıtım ve reklam yapılmaması AB'nin Türkiye'ye karşı izlediğı politikalar ve haksız rekabet.
5. Markasız ve kayıt dışı ürün satışının önlenememesi.
6. Üretim maliyetlerinin ve girdilerin yüksek oluşu (işçilik, gübre, ilaç vb.) ve üreticilerin gerekli bakım işlemlerini yapamaması.
7. Zeytinde hasat ve budama işlerini yapacak tarım işçisi ihtiyacının her geçen yıl artması.
8. Sofralık Zeytin İşletmeleri ve Zeytinyağı sıkım tesislerinde çalışacak yetişmiş kalifiye personel bulunamaması
9. Kırsal alandaki genç nüfusun hızla azalması. Genç yaş grubu bireylerin tarım sektöründen uzaklaşması.
10. Küresel iklim değışikliklerinin zeytin tarımı üzerindeki olumsuz etkisi.

Sonuç ve Öneriler

1. Türk zeytinyağı sektöründe kalite sorunu uzun yıllardır bilinen bir gerçektir.
2. Türkiye'de zeytinyağı sektöründe yaşanan hareketliliğın, son yıllarda çok ciddi bir biçimde zeytin plantasyonlarının artması ve bu plantasyonlardaki zeytin ağaçlarının verime geçmesiyle katlanarak devam edeceği öngörülmektedir. Bu aşamada ürün destekleme sistemi gözden geçirilerek, kaliteli üretimi özendirici düzenlemeler yapılmalıdır.
3. Sofralık Zeytin ve Zeytinyağı üretiminde kalite kayıpları, uygun çeşit seçimi, doğru ve tekniğıine uygun yetiştiricilik, doğru hasat zamanı, hasat edilen ürünlerin uygun kaplarda taşınması, en kısa sürede ve modern tesislerde sıkılması ile en aza indirilebilir.
4. Elde edilen zeytinyağının lisanslı depolarda muhafazası, kaliteli ambalajlar kullanılarak dolum yapılması ve en az kalite kaybı ile iç ve dış piyasaya sürölmesi hedeflenmelidir.
5. Türkiye'de yetişmiş eleman ve ara kademe yayımcı eksikliğı, hızlı bir şekilde giderilmelidir.
6. Türkiye'de sofralık zeytin ve zeytinyağı konusunda gerek özel sektör, gerekse kamu kurumlarınca sürdüröülen araştırma çalışmalarına verilen desteğın arttırılması da önemli konulardan biridir.

7. Avrupa Birliğine ihracatta yaşanan politik olumsuzluklar aşılmalı, pazar ve kalite kayıplarının önlenmesi ve lisanslı depoculuk sistemi uygulaması için sektör paydaşları güç ve görüş birliği oluşturmalıdır.
8. Özellikle uluslararası piyasalarda yer sahibi olabilmek ve kalite olgusunu ön planda tutup; “Türk Zeytini” ve “Türk Zeytinyağı” imajını oluşturarak kalıcılığın sağlanması, gelecek yıllar için olumlu sonuçlar doğuracaktır.
9. Taklit ve tağşişe yönelik yapılan denetimler ve yaptırımlar yetersizdir. Verilen cezalar caydırıcı olmamaktadır. Ayrıca özellikle tağşiş konusunda bir derecelendirme yapılmalıdır. Örneğin imalat veya depolama koşullarından dolayı meydana gelen bozulmalar ile zeytinyağına başka yağlar karıştıranlara yönelik farklı yaptırımlar uygulanmalıdır. Tağşiş ve taklit konusunun sürekli gündeme getirilmesi tüketicinin ambalajlı ve markalı ürünlerde uzaklaşmasına sebep olmaktadır. Buda işini en iyi şekilde yapan firma ve markalar için risk oluşturmaktadır.
10. Zeytin üreticilerine verilen destekler çok yetersiz kalmaktadır. Üreticilerin büyük çoğunluğunun küçük ölçekli olması, miras ve benzeri sebeplerle tapularının olmayışı ve tapusuz arazilerde üretim yapmaları nedeniyle ÇKS’ ye kayıt yaptıramamakta ve destekleme alamamaktadırlar.
11. Son yıllarda diğer tarım ürünlerinde olduğu gibi zeytin tarımında da üretim girdileri ciddi artış göstermiştir. Üreticinin maliyetlerinin bir kısmını karşılamak adına desteklerin en azından zeytinyağı için 2,5 TL/kg ve sofralık zeytin için ise 0,50 TL/kg olarak verilmesi uygun olacaktır.
12. Kırsal alanlarda özellikle genç nüfusu gittikçe azalmakta ve şehirlerde yığılmalar gözlemlenmektedir. Zeytincilikle uğraşan üreticilerin yaş ortalaması 50-55 e ulaşmıştır. Genç nesil kırsal alandan ve tarımdan hızla uzaklaşmaktadır. Bu durum göz önüne alındığında gençler için tarımı özendirici teşvik ve destekler ile politikalar üretilmelidir.
13. Zeytin alanlarının ülkemizde hızla artış göstermesi, iş gücüne olan ihtiyacı her geçen gün daha da ortaya çıkarmaktadır. Tarım teknolojilerinin özellikle budama ve hasat uygulamaları için geliştirilmesi hususunda acil adımlar atılmalıdır. Üniversite, araştırma kuruluşları ve özel sektör işbirliği ile uygun teknolojiler geliştirilmelidir.
14. Küresel iklim değişikliği her geçen yıl zeytin yetiştiriciliğinde de kendisini hissettirmektedir. Hastalık ve zararlıların zeytin alanlarında daha fazla yoğunlaşmaya başladığı gözlenmektedir. Konuyla ilgili gereken tedbirlerin alınması adına, araştırma kuruluşları üniversiteler ve il/ilçe müdürlükleri işbirliği ile gerekli çalışmalar yapılmalı ve üreticiler bilgilendirilmelidir.
15. Zeytin üreticilerinin yetiştiricilik noktasındaki eksikliklerinin giderilmesi adına yayım faaliyetlerine daha fazla önem verilmeli. Bu faaliyetlerde yine üniversite, araştırma kuruluşları ve il/ilçe Tarım ve Orman Müdürlükleri ortak hareket edebilmelidir. Kurumlar arasında işbirliğini arttıracak fiziksel ve teknolojik altyapılar oluşturulmalıdır.
16. Zeytin bahçelerinde verimlilik ve periyodizitenin önüne geçilmesindeki en önemli uygulamalardan birisi de sulamadır. Üreticiler kendi öz kaynakları, tarımsal kredi ve bakanlık desteklerini kullanarak bireysel olarak bahçelerini sulama yönünde hareket etmektedirler. Ancak bireysel sulamanın çiftçiye ciddi anlamda borçlandığı, maliyetlerini çok daha fazla arttırdığı ve devlet hibe desteklerinin de bu yönde gereksiz

harcandığı gerçektir. Kaynakların verimli kullanılması, sulama maliyetlerinin en aza indirilmesi ve en önemlisi su tasarrufunun sağlanması adına; Tarımsal Sulama Kooperatifleri hızlıca hayata geçirilmeli, tüm hibe ve destekler kooperatifler üzerinden üreticinin hizmetine sunulmalıdır.

17. Entegre Mücadele, biyoteknik mücadele ve biyolojik mücadele gibi uygulamalar zeytin tarımı için yaygınlaştırılmalıdır. Bunun için yayım faaliyetlerine ve tarımsal desteklemelere daha fazla önem verilmelidir. Özellikle Büyükşehir belediyeleri veya diğer il-ilçe belediyelerinin bu yönde üreticilere yönelik destekleme yapmaları konusunda adımlar atılmalıdır.
18. Yöresel zeytin çeşitlerinin coğrafi işaret ve AB işareti almaları yönünde girişimler yapılmalıdır. Pazarlama konusunda bu işaretlerin aktif kullanımları sağlanarak yöresel çeşitlere yönelik katma değer yaratılmalıdır. Böylelikle kaybolma tehlikesi yaşayan yöresel çeşitlerin de tekrardan kazanımı sağlanmalıdır.
19. Döngüsel ekonominin sağlanması amacıyla zeytin prinası, zeytin karasuyu, zeytin çekirdeği ve budama atıkları (dal, yaprak) gibi atıl durumda bulunan ve çevre kirliliği için risk oluşturan ürünlerin tekrar geri dönüşümünün sağlanarak tarıma ve diğer sektörlerle kazandırılması yönünde AR-GE faaliyetlerine önem verilmeli ve bu atıklardan yeni ürünler geliştirilmelidir.
20. Zeytincilikte küçük ve orta ölçekli üreticilerin çok fazla olması nedeniyle üretim kayıpları yaşanmakta ve maliyetler çok artmaktadır. Üretici birliği, kooperatif vb. çiftçi örgütlerinin hızla yaygınlaşması adına gerekli adımlar atılmalıdır. Üretim ve pazarlama kooperatifleri, kalkınma kooperatifleri ve sulama kooperatifleri gibi oluşumlara önem verilmeli konu hakkında bakanlık nezdinde komisyon oluşturulmalıdır.

9**No'lu
MASA****SEBZE VE DİĞER MEYVELER MASASI**

KATILIMCILAR			
9 NOLU MASA			
SEBZE VE DİĞER MEYVELER			
	KURUM/KURULUŞ	UNVAN	AD SOYAD
Moderatör	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	ÖNER DEMİR
Raportör	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	NAGİHAN ÖZEL
1	İZMİR BORNOVA ZİRAİ MÜCADELE ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ	ARAŞTIRMACI	Dr. SERPİL ERİLMEZ
2	KIRAZ ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ	BİRLİK BAŞKANI	SUHIP KOCAGÖBEK
3	TURGUTLU ZİRAAT ODASI	ODA BAŞKANI	ABDULLAH ŞENOL
4	GÖLMARMARA ZİRAAT ODASI	ODA BAŞKANI	ERDAL ZİYAN
5	TURGUTLU TİCARET ODASI	YÖNETİM KURULU ÜYESİ	HALİL ARTAN
6	MANİSA ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI	ODA BAŞKANI	MÜJGAN ŞENAY
7	KÖPRÜBAŞI ZİRAAT ODASI	ODA BAŞKANI	ERTUĞRUL DAL
8	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	GÜLTEKİN AYDOĞUŞ
9	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	İBRAHİM GÜLMEZ
10	DEMİRCİ ZİRAAT ODASI BAŞKANLIĞI	MÜHENDİS	HÜSEYİN AKDERE
11	TURGUTLU TİCARET BORSASI	YÖNETİM KURULU BAŞKANI	SELÇUK TEMEL
12	TURGUTLU TİCARET BORSASI	YÖNETİM KURULU ÜYESİ	AGAH KARAATA
13	TURGUTLU TİCARET BORSASI		HASAN ÖNEŞ
14	TARKİM BİTKİ KORUMA A.Ş	SATIŞ PAZARLAMA MÜDÜRÜ	BARIŞ SÜREL
16	ANADOLU CEVİZ	İŞLETME SAHİBİ	SEYFETTİN SUMMAK
17	ORKİ TARIM	ŞİRKET TEMSİLCİSİ	AHMET DEMİRASLAN
18	ALANAR TARIM	MÜHENDİS	UMUT ŞAHİN
24	LİDER GIDA	YÖNETİM KURULU ÜYESİ	SÜLEYMAN MUTLUAY

MEVCUT DURUM

1. İlimizde kuru üzüm, domates, kiraz, yaş üzüm v.b. ürünler için ihracata ve iç piyasaya dayalı bir tarım sektörü mevcuttur.
2. Sebze ve meyve ekim-dikimi plansız olarak yapılmakta, fiyatlandırma da standart oluşmamakta, bağ ve zeytin alanları plansız olarak artmakta ve çiftçiler bu konuda doğru yönlendirilmemektedir.
3. Tarımsal planlama yapılamadığından düzenli üretim yoktur. Üretim maliyetlerinin yüksek olması, fiyat istikrarının olmaması ve pazarlama sorunları mevcuttur.
4. Tarsimin yeterli desteği vermemektedir.
5. Tarımsal bilgi kirliliğinin çok olması, herkesin kendi bahçesindeki doğruları o sektörün doğrusu gibi aktarması sorun teşkil etmektedir. Halbuki tarım her yerde ayrı yetiştiricilik şekli ister; çünkü tarımı etkileyen çok fazla faktör bulunmaktadır.
6. Devlet destekleri çoğunlukla dekar üzerinden tapu kaydına göre verilmektedir. Fark ödemelerinin tamamı fatura üzerinden desteklenmektedir.
7. İlimiz ülke bazında tarımda ön sıralarda yer almaktadır. Özellikle üzüm, zeytin, meyve ve sebze ilimizin stratejik durumu, toprak yapısı mevsimsel özellikleri ve konumu gibi özelliklerinden dolayı önemlidir.

8. Mevcut meyve üretimi ve teknolojileri bakımından yeni bodur çeşitlerle tesisler kurulmaya başlanılmıştır.
9. İlimizde konserve ve kurutma sanayisi olmasından dolayı sanayiye yönelik üretim(domates-biber) yapılmaktadır.
10. İlimizden Rusya, AB ve tüm dünya ülkelerine azımsanmayacak ölçüde ihracat yapılmaktadır.
11. İlimizde tarımsal kooperatif ve birlikler yeterince bulunmakta olup bunlar işlevsel değildir. Kooperatiflerde profesyonel yönetici ve danışmanlar aktif rol almadığından faaliyetlerin sürdürülmesinde sıkıntı yaşanmaktadır. Çiftçimiz danışmanlık hizmeti alımında zorlanmaktadır.
12. Yıl boyunca 1-3 kez ürün alınıyor olması, erkenci ve geçici çeşitlerin üretimine müsait iklim yapısının olması
13. Jeotermal ve toprak su kirliliği şu anda tarıma etkisini göstermeye başlamıştır.
14. Ürün çeşitliliğimiz fazla ancak kaliteli ürün yetiştirme konusunda sıkıntılarımız mevcut
15. Kalıntı sorunu özellikle ihracat konusunda ciddi sorun oluşturmaktadır.
16. İlimizde yeri ve yabancı yatırımcıların tarıma olan ilgisi artmıştır. Kapama ceviz, badem zeytin ve meyve yatırımları artmıştır.
17. İlimiz konum itibarıyla gümrük kapıları ve lojistik merkezlerine yakın konumdadır. Manisa ilinin nüfus yoğunluğu olan İzmir, Ankara ve İstanbul gibi tüketim merkezlerine ve ihracat kapılarına daha yakın olması

ZAYIF YÖNLER

1. Üretici birlikleri, kooperatifler, ziraat odaları alınan kararlar ve uygulamalarda bağımsızdır. resmi otoritenin bu kurumlarla ortak karar ve uygulamalarda bulunmaması
2. Üreticilerin kullandığı girdileri serbest piyasa koşullarına bağlı olarak temin etmesi.
3. Tarımsal yatırımlarda planlama olmaması, yeterli fizibilite çalışmaları yapılmadan ürün deseni belirlenmesi.
4. Pazarlama satış gücünün az olması, farklı pazarların oluşmaması
5. Tarımsal üretimde mekanizasyona tam anlamıyla geçilmemesi.
6. Çiftçilerin alışkanlıklarını değiştirmek istememesi, çiftçilerin yeni uygulamalar konusunda çekimser kalması
7. Arazinin küçük ve çok parçalı olması sıkıntı yaratmaktadır. Arazi toplulaştırmasının yaygınlaştırılması, büyük bahçelerde üretimin teşvik edilmesi
8. Çevre kirliliği konusunda yeterli bilincin oluşmaması, yeterli önlemlerin alınmaması(ilaç ambalaj atığı, gereksiz tarımsal ilaçlamalar)
9. Mısır gibi çok su ihtiyacı bulunan ürünlerin ekilmesi ve mısır üretim alanlarının artış göstermesi
10. Gelecekte oluşacak iklim değişikliklerine karşı yeterli tedbirlerin alınmaması
11. Üreticilerin meyve ve sebze yetiştiriciliği konusunda deneyimli Ziraat Mühendislerinin tavsiyeleri yerine çoğunlukla ilaç bayilerine tavsiyelerine uyması
12. Sözleşmeli tarımın yaygınlaşmamış olması üretici –alıcı bağlantısının zayıf olması üretilen ürünün satış garantisinin olmaması
13. Hasat sırasında kalite kayıplarının oluşması

GÜÇLÜ YÖNLER

1. Meyve ve sebze üretiminde verim ve kalite olarak yüksek seviyelere ulaşılmıştır.
2. Ürün çeşitliliğinin fazla olması, ekolojik şartlarında bu çeşitliliğe uygun olması
3. İhracat pazarımız gün geçtikçe artıyor olması
4. İlimizde İyi Tarım ve Organik Tarım kriterlerine uygun üretimin yaygınlaşıyor olması bazı meyve türlerinin Avrupa ilkelerine pazarlanması
5. Tarıma verilen desteklerin artışı sonucunda çiftçi cesaretlenmektedir.
6. İlimizin çok verimli bir ovaya sahip olması, jeopolitik konumu, iklim ve torak yapısı, üretim potansiyelinin yüksek oluşu
7. Özellikle kuru üzümde ihracat yapan firmaların %80 oranında ilimizde olması, Alaşehir’de 60dan fazla soğuk hava deposunun olması ilimizde yetişen ürünlerin ve Türkiye’nin her tarafından gelen ürünlerin burada işlenip paketlenip ihraç edilmesi.
8. İlimizde erkenci ve geçici meyve çeşitlerinin bulunması, iklim yapısı üç ürün yetiştiriciliğine uygun olması, ayrıca rakım farklılıkları erkenci ve geçici ürün çeşitlerinin olması için olumlu bir özelliktir.
9. Ülkemiz bir tarım ülkesidir. İlimiz tarımı da bunu desteklemektedir.
10. İlimiz çiftçileri yeniliklere açık, bilgili ve cesaretlidir.
11. Marka ürünlerin bulunması(Üzüm ve Zeytin gibi)
12. Geniş bir üretim sahasının olması, Demirci gibi toprak kirliliğinin az olduğu ilçelerimizin bulunması, söz konusu bu ilçelerde ilaçlama ve gübrelemenin minimum düzeyde yapılması sonucu daha sağlıklı ürünlerin yetiştiriliyor olması, Organik tarım bu bölgelerde kolaylıkla yapılabilir.
13. Makinalı tarımın yaygınlaşması

STRATEJİK HEDEFLER

1. Yaş meyve ve sebzede yan sanayi geliştirilerek ürünün katma değeri arttırılmalıdır. Farklı işleme teknikleri ile ilgi çekebilecek ürünler ve ürün çeşitliliği ortaya konmalıdır.(Örneğin çikolatalı kuru üzüm gibi.)
2. Üründe patentli ve markalı ürünlere doğru gidilmelidir.
3. Bağ ve meyve tesisi kurulumlarında Ziraat Mühendisi proje onayı alınmalıdır. Tesis kurulumunda toprak tahlili yapılmalı, uygun çeşit ve anaç seçimi yapılmalı ve üretim planlaması oluşturulmalıdır.
4. Yerli Sebze tohumların üretimi ile maliyet ve dışa bağımlılık azalacaktır.
5. Yabancı ülkelerde uygulanan tarımsal kooperatif modelleri incelenmeli ve ülkemize uyarlanmalıdır. Kooperatifçiliğin yaygınlaştırılması, güçlü örgütlenme konusunda eksiklikler var yurtdışı modellerinin uygunluğu denenmeli, profesyonel üreticiler önderliğinde üretim planlaması yapılmalı, Pazarlamada taşeronların aradan kaldırılması çiftçinin kazancını arttıracaktır. Ayrıca küçük üreticilerin örgütlenmesiyle araçlar ortadan kaldırılmalıdır.

6. Gençlerin tarıma teşvik edilmesi için devlet desteklemeleri, sigorta imkânları tanınmalıdır.
7. Pazarlama için sanal ortamda tüketici ile üretici birleştirecek ağlar oluşturulmalıdır.
8. Yerel üret yerel tüket konusu desteklenmelidir.
9. Üretim alanları bölgesel olarak desteklenmelidir. İlimizde havzalar belirlenip bu havzalara uygun ürün deseni oluşturularak oluşturulan ürün deseni teşvik edilmesi.
10. Tarımsal destekler tapu kaydına göre değil, üretilen ürüne göre verilmelidir.
11. Tüm ovada kapalı sulama sistemine geçilmelidir.
12. Üretilen ürünlerin pazarlama sorunu halledilmelidir. Sözleşmeli üretim, iyi tarım ve organik tarım teşvik edilmelidir. Özellikle yurtdışı pazarının ihtiyaç duyduğu ürün çeşidine yönelik olarak üreticiler desteklenmelidir (yeni çeşitlerin yetiştirilmesine yönelik desteklemeler).
13. Üretim maliyetlerinin düşürülmesi, girdilerin devlet desteğine alınması, maliyetlerin azaltılması gerekmektedir.
14. Tarım danışmanlarının sayısı ve devlet desteği arttırılmadadır. Çiftçilerin danışmanlık hizmeti alması özendirilmelidir.
15. Hastalık ve zararlıların eradikasyonu aşamasında üreticiye destek verilmelidir. Karantinaya tabi zararlılarda (Şarka hastalığı gibi) eradikasyonda çiftçiye tazminat verilmemesi bu hastalıkların ülkemize hızlı bir şekilde yayılmasına neden olmaktadır.
16. Arazi parçalanmasının önüne geçilmelidir. Ayrıca kamulaştırma sonrasında araziler bölünmektedir.
17. Yurtdışı örneklerinin olduğu gibi yolların tüp geçitle yapılması arazilerin kaybına engel olacaktır.
18. İlköğretimde tarım dersleri verilmelidir.
19. Çiftçinin değerinin artması, çiftçiliğin bir meslek olarak görünmesi, saygınlık kazanması
20. İhracatta yeni pazarlar bulunması, Rusya'ya alternatif Pazar arayışı devam etmeli öncelikle Uzak Doğu ile olan temaslar arttırılmalıdır. İhracatta özellikle sözleşmeli tarım yapılması gerekmektedir. Sözleşmeli tarımın yasal zemini oturtulmalıdır.
21. Teknolojinin daha fazla kullanıldığı bir üretim deseni oluşturulmalı. (Ör.Pamuk ekiminin uydu aracılığıyla makinalı yapılması gibi)
22. Entegre Mücadele esas alınarak üretim yapılmalı. İyi tarım uygulamaları ve organik tarım uygulamaları yaygınlaştırılmalıdır.
23. Pestisitlerdeki metabolit sorunu üzerine gerekli çalışmalar yapılmalıdır. Bu konuda bakanlık girişimlerde bulunmalı, kalıntı sorununun çözülmesiyle özellikle Avrupa Birliğine ihracat artışı sağlanacaktır.
24. Jeotermal varlıkların çevreye ve sağlığa zarar vermeden değerlendirilmesi ve üretimde kullanılmasının sağlanması
25. Özellikle her yerde yetişmeyen ve fazla katma değer sağlayan ürünler için özellikle kestane için, orman içinde bulunan kanserli ağaçlar çiftçi ve devlet eliyle temizlenmeli ve orman dışına çıkarılmalıdır. Bu bölgelerde yeni kestane bahçesi oluşturulması teşvik edilmelidir.
26. Özellikle erkenci kirazın çıktığı bölgelerde ihracata giden yeni çeşitler tespit edilerek, bu çeşitlerle bahçe tesis eden çiftçilere artı destek veya mevcut bahçesinde çeşit değiştiren çiftçilere çeşit değiştirme desteği verilmelidir.
27. İhracat için gerekli görülen Gıda Güvenliği Sertifikası analiz sıklığı azaltılması ve analiz ücretlerinin azaltılması gereklidir.
28. Türkiye'nin alternatif pazarlar bulabilmesi ve diğer ülkelerle daha kolay rekabet edebilir hale gelmesi için ihracatçı firmalara DFİF ve Navlun desteği verilmelidir.

29. Asma yaprağında yaşanan kalıntı sorunları ile ilgili hızlı bir şekilde çalışma yapıp AB'ne bu çalışmalar sunulurak Türkiye Pazar payının artışı sağlanmalıdır.

10	No'lu MASA	ENDÜSTRİ BİTKİLERİ MASASI
-----------	-----------------------	----------------------------------

10 NOLU MASA			
ENDÜSTRİ BİTKİLERİ			
	KURUM/KURULUŞ	UNVAN	AD SOYAD
Moderatör	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	İLÇE MÜDÜRÜ	ÇINAR AYDOĞAN
Raportör	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	EMRE YAŞA
1	KULA ZİRAAT ODASI	MÜHENDİS	HELİME KAŞIKÇI
2	SARUHANLI ZİRAAT ODASI	MÜHENDİS	SÜLEYMAN BİLGİN
3	ŞEHZADELER ZİRAAT ODASI	YÖNETİM KURULU ÜYESİ	GÖKHAN KAYA
4	BEYDERE TOHUM SERTİFİKASYON TEST MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	EMRAH KÜÇÜK
5	POLEN TOHUMCULUK	FİNANS MÜDÜRÜ	SEVKAN KUŞKULU
6	MANİSA TOPRAK MAHSULLERİ OFİSİ	AJANS AMİRİ	BİROL GÜLEÇ
7	MONSANTO	MÜHENDİS	ENGİN MERCANÇİÇEĞİ
8	MANİSA ÜZÜM TARIM SATIŞ KOOPERATİFİ	MÜHENDİS	GÜRAY OKTAR
9	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	ALİ CAVLAK
10	MANİSA PAMUK TARIM SATIŞ KOOPERATİFİ	MÜDÜR	GÜVEN KAYA
11	GÜNBAY ÇIRÇIR FABRİKASI	İŞLETME SAHİBİ	ATINÇ GÜNBAY
12			

MEVCUT DURUM

	PAMUK		TÜTÜN	
İLÇE	ALAN	KİŞİ	ALAN	KİŞİ
Ahmetli	2954,075	48	300,568	16
Akhisar	32901,785	561	10369,486	1026
Alaşehir	144	2	1515,535	183
Demirci			7907,814	531
Gölmarmara	11071,028	353	1894,736	195
Göğdes			17224,728	1399
Kırkağaç	156,026	4	2903,406	392
Köprübaşı			2959,008	235
Kula			9670,944	881
Salihli	15007,206	242	7274,484	544
Sarıgöl			6131,581	826
Saruhanlı	18413,35	467	6029,453	795
Selendi			23872,784	1861
Soma	1298,176	40	1534,607	160
Şehzadeler	18014,145	332	2052,205	206
Turgutlu	4388,291	83	31,621	7
Yunusemre	214	5	222,319	21

İL TOPLAMI	104562,082	2137	101895,279	9278
------------	------------	------	------------	------

PAMUK

GÜÇLÜ YÖNLER

1. Modern tarım tekniklerinin yaygın olması
2. Kalite ve verimin yüksek olması
3. Pamukta kontaminasyonun (yabancı madde) az oluşu

4. Sulanabilir tarım arazileri ve gerekli altyapının güçlü olması
5. Su kaynaklarının daha rantabl kullanması
6. Cari açıkların kapatılmasında önemli bir ürün
7. Milli geliri katkısının yüksek olması

ZAYIF YÖNLERİ

1. Pamuk üretiminde kullanılan girdilerin yüksek maliyetli olması
2. Tarımda yapılan arazilerin veraset nedeniyle küçük olması
3. Çırçır fabrikalarının az oluşu
4. Arazilerinin küçük olması nedeniyle Pamuk toplamada makineli hasat oranının düşük olması

TEHDİTLER

1. Üreticilerin pamuktan mısır üretimi-bağcılık gibi ürünlere yönelmekte olması
2. Bölgede kuraklık riskinin olması
3. Kütlü pamuk hasadının çoğu kez yüksek nemli olarak yapılması sonucu oluşan fermantasyon nedeniyle kalitenin azalması
4. Destekleme sisteminde 2. Yılda sonra desteğin kesilmesi üreticiyi pamuk ekiminden uzaklaştırmaktadır.

FIRSATLAR

1. Üreticinin Pamuk gibi yüksek getirisi olan bir ürünü tercih etmesi
2. Bölgedeki aktif ticaret borsaları (İzmir Ticaret Borsası, Manisa Ticaret Borsası)
3. Manisa çiftçisinin Pamuk tarımına hâkim oluşu

STRATEJİK HEDEFLER

1. Bölgemizdeki pamuk üretim alanı 1997 yılında 49bin hektar iken 10bin hektara kadar düşmüştür. Ticari değeri yüksek olan pamuğun yeniden 30bin hektara ulaştırmak.
2. Pamuk prim desteğinin 2 yıldan 5 yıla çıkarılması
3. İç Piyasada ki üretim dış yatırımcılara ezdirilmemeli pozitif ayrımcılık uygulanmalı

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1. Pamuk üretimini artırmak için Pamuk desteklerinin artırılması
2. Ekim öncesi prim miktarlarının açıklanması ve enflasyona bağlı olarak artırılması

TÜTÜN

GÜÇLÜ YÖNLER

1. Atıl kalmış tarım alanlarının değerlendirilerek Tütün üretiminin yapılması
2. Tütün dikiminde makine kullanımının artması
3. Oriental tütünde dünyada birinci olması nedeniyle aranan tercih edilen bir ürün olması
4. Manisa'nın Tütün şehri olması sebebiyle tütün üreticisinin çok ve bilinçli olması

ZAYIF YÖNLERİ

1. Emek yoğun ve genellikle aile bireylerinin katılımıyla gerçekleştirilir üretim, üretimden kopulduğu zaman geri dönüşü zordur.
2. Genç üreticilerin az sayıda olması genellikle tütün üreticisinin yaş ortalamasının yüksek olması
3. Koruyucu bir üretici örgütün olmaması
4. Sözleşmeli üretim sisteminde alıcıların tek yanlı bir fiyat yaratması
5. Tütün üretimine destek ödemesi yapılmaması

TEHDİTLER

1. Tütün üreticilerin aile işletmesi olarak devam etmekte sorun yaşaması gençlerin toprakta çalışmak yerine şehirde yaşamayı tercih etmesi, sisteme yeni üreticilerin girmemesi
2. Tütünde ithalatın artması
3. İç piyasada üretilen oriental tütün harmanları yerine Amerikan blend harmanların piyasada hâkim olması
4. Devletin tütün üretimine müdahil olmaması üreticilerin özel sektördeki alıcılarla tek başına kalması
5. Tütün üretiminde işçi bulunamaması

FIRSATLAR

- 1- Yüksek verimli çeşitlerin yaygınlaşması
- 2- Oriental tütün çeşidinin en kalitelisinin bu bölgede üretiliyor olması

STRATEJİK HEDEFLER

TÜTÜNDE SORUNLARIN ÇÖZÜMÜ

- 1- Devletin piyasaya müdahil olması
- 2- Tütün üretiminde mekanizasyonun artırılması
- 3- Kendi menşesinde ülkenin net ithalatçı olması

KATILIMCILAR			
	KURUM/KURULUŞ	UNVAN	AD SOYAD
Moderatör	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	İLÇE MÜDÜRÜ	BİLGİN SARISU
Raportör	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	İBRAHİM HALİL ÖNCELER
1	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	AYŞEGÜL YILDIZ
3	SELENDİ ZİRAAT ODASI	ODA BAŞKANI	SERVET AKYILDIZ
4	DEMİRCİ ZİRAAT ODASI	ODA BAŞKANI	MEHMET KARAKAYA
5	DEMİRCİ ZİRAAT ODASI	MÜHENDİS	SELAHATTİN ÖZCAN
6	DEMİRCİ ZİRAAT ODASI	MÜHENDİS	HÜSEYİN AKDERE
7	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	MURAD AYÇETİN
8	ÜRETİCİ	ÜRETİCİ	ADEM ÖZ
9	HIZALLAR UN	İŞLETME SAHİBİ	HAYRİYE HIZAL
10	İZMİR BORNOVA ZİRAİ MÜCADELE ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ	TEKNİK KOORDİNATÖR	EKREM KAYA
12	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	EROL TOMAS
13	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	MURAT SALUR

HUBUBAT VE YEM BİTKİLERİ MASASI

MEVCUT DURUM

1. Sertifikalı ve hibrit tohumların pahalı olması.
2. Mazot, gübre ve ilaç gibi girdi maliyetlerinin yüksek olması.
3. Hububatta borsa sisteminin işlememesi.
4. DSİ'ye ait sulama sistemleri ve elektrik işlemlerinde karşılaşılan sorunlar.
5. Ürünlere verilen desteklerin yetersiz oluşu.
6. Ürünlerin fiyatlarında değişkenlik görülmesi.
7. Geçimini çiftçilikten sağlayan kişiler ile ek gelir amacıyla çiftçilik yapan kişilere yapılan destekleme miktarlarının aynı olması.
8. TMO, kooperatif gibi kuruluşların müdahale alım fiyatlarını erken açıklamaması.
9. Pamukta verilen fark ödemesi desteğinin yüksek olması neticesinde hububat ekim alanlarının azalması.

GÜÇLÜ YÖNLER

1. Manisa ilinin iklim ve toprak koşullarının, hububat ve yem bitkileri üretimi için oldukça elverişli olması.
2. Bazı ilçelerde personel eksikliği olmasına rağmen tarım teşkilat yapısının genel olarak oturmuş olması ve bu sayede çiftçiler tarafından bilgiye, teknik desteğe ulaşımın kolay olması.
3. Hububat ve yem bitkileri üretiminde bir yılda iki ürün elde edilebilmesi.
4. Kimyevi gübre ve ilaçların teminine ulaşımın kolay olması.
5. Bölgede lif ve yem fabrikalarının yoğun olarak yer alması ve TMO gibi kuruluşların varlığından dolayı elde edilen ürünün pazarlanmasının kolay olması.
6. İl genelinde yaygın olarak makineli tarımın yapılması.
7. Bölge çiftçilerinin genel olarak hububat ve yem bitkileri üretimini benimsemiş olmaları.

ZAYIF YÖNLER

1. Girdi maliyetlerinin çok yüksek olması.
2. Günümüzde halen geleneksel tarım anlayışının sürdürülmesi ve çiftçilerimizin yeniliklere kapalı olması.
3. Destekleme modelinin alan bazlı olarak yanlış uygulanması.
4. Endüstri bitkileri ve meyve ekim alanlarının artması ve buna bağlı olarak hububat ekim alanlarının azalması.
5. Özellikle sıcak iklim tahılları üretiminde su yetersizliği sorunuyla karşılaşılması, DSİ'nin kapalı sulama sistemine geçmemiş olması ve sondaja izin vermemesi.
6. İlimizde hububatla ilgili tahıl borsasının bulunmaması.

7. Üretimi gerçekleştiren çiftçiden ziyade üretilen üründen aracı kişilerin daha çok gelir elde etmesi.
8. Köyden kente gençlerin göç etmesi sonucunda köylerde genç nüfusun giderek azalması.
9. Arazilerin parçalı, bölünmüş olması ve toprak koruma kanunun uygulanamaması.
10. Ürünlerde fiyat istikrarının olmaması, yıllar arasında aynı üründe çok fazla farklılıkların oluşması.
11. Çiftçiler tarafından toprak tahlillerinin yeterince yaptırılmaması ve önem gösterilmemesi.
12. Hububat ekim alanlarında hasat sonucu oluşan artıklarının yakılması.
13. Çiftçiliğin bir meslek grubu olarak tanınmaması.
14. Çeşitli nedenlerle bazı tarım arazilerinin atıl durumda bulunması.

STRATEJİK HEDEFLER

1. Fark ödemesi desteği bölgesel olarak değerlendirilmeli ve hangi ürüne hangi desteklerin verileceğini taşrada oluşturulacak olan komisyonların belirlemesi gerekmektedir.
 2. Genel olarak tarım ile uğraşan insanların eğitim seviyelerinin arttırılmasına önem verilmelidir.
 3. Yerel olarak kuru otları ilgili borsa kurulmalıdır.
 4. Özellikle ova koşullarında kapalı devre sulama sistemine geçiş yapılmalıdır.
 5. Hayvancılık konusunda verilen destek miktarı arttırılmalıdır.
 6. Çiftçiliği hobi veya ikinci meslek olarak yapan kişilerden ek vergi alınmalıdır.
 7. TMO ve kooperatiflerin ürün satış zamanlarında etkin rol alması gerekmektedir.
 8. Ürünlerin ekim alanlarının planlanmasında devletin etkin şekilde rol alması gerekmektedir.
 9. Kadın çiftçilere desteğin arttırılması gerekmektedir.
 10. Mutlak suretle çiftçiler için Girdi maliyetlerinin düşürülmesi üzerine çalışmalar yapılmalıdır.
 11. Ekim nöbetini düzenli olarak uygulayan çiftçilere ek destek verilmelidir.
 12. Çiftçiliğin bir meslek dalı haline getirilmesi ve teşvik edilmesi gerekmektedir
-

KATILIMCILAR			
	KURUM/KURULUŞ	UNVAN	AD SOYAD
Moderatör	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	HÜSEYİN TÜRKOĞLU
Raportör	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	ŞABAN GÜRCAN
1	MANİSA SULAMA KOOPERATİF BİRLİĞİ	KOOPERATİF BAŞKANI	HALİS UYSAL
2	MURADIYE TARIM KREDİ KOOPERATİFİ	MÜDÜR	Ali KÜRE
3	MANİSA KÖY KOOPERATİFLERİ	KOOPERATİF BAŞKANI	MEHMET KAVAS
4	MANİSA MERKEZ KOOPERATİFİ	KOOPERATİF BAŞKANI	NİLGÜN BEŞİRİK
5	SARIGÖL MERKEZ VE MAHALLERİ TARIMSAL KALKINMA KOOPERATİFİ	KOOPERATİF BAŞKANI	YUSUF TÜFEKÇİ
6	AKHİSAR ÇAMÖNÜ KOOPERATİFİ	YÖNETİCİ	MUSTAFA ALİ DENİZ
7	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	YUSUF YILDIRIM
8	YUNUSEMRE ORTAKÖY SULAMA KOOPERATİFİ	KOOPERATİF BAŞKANI	MUSTAFA GÜRLER
9	KULA YURTBAŞI TARIMSAL KALKINMA KOOPERATİFİ	KOOPERATİF BAŞKANI	HİMMET KARA
10	MANİSA ARI YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ	YÖNETİCİ	NECMİ ÇILDİR

İlgi a) Bakanlığımızın 01/07/2019 tarih ve 87960907-051.03-E.1972769 sayılı yazısı

İlgi b) Makamın 04/07/2019 tarih ve 28369131-602.01.01-E.2038771 sayılı yazısı

İlgi (a) ve İlgi (b) yazılar gereği 17/07/2019 tarihinde 3. Tarım Şurası Manisa Sektör Buluşması kapsamında Anemon Oteli toplantı salonunda 12 no'lu masada Manisa Tarım ve Orman İl Müdürlüğü Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şubesinden Örgütlenme Konu Uzmanı Mühendis Hüseyin TÜRKOĞLU'nun Moderatör, yine aynı birimde çalışan Konu Uzmanı Mühendis Şaban GÜRCAN'ın Raportör olarak sorumlu olduğu, çağrı yapılan kurumları temsilen aşağıdaki tabloda isimleri belirtilen 10 temsilcinin iştirak ettiği 12 kişiden oluşan masamız saat 10:40'ta çalışmalarına başlamıştır.

İlgi yazılar çerçevesinde değerlendirmeler yapılmış olup Heyetimiz ilk önce Manisa Tarım ve Orman İl Müdürlüğü 2018 yılı brifingi, muhtelif kaynak ve dokümanlar ile katılımcıların aktarımlarının toparlanması ile "Mevcut Durum" u tespit etmiş, akabinde Tarımsal Örgütlenme açısından Yöremizin SWOT Analizi yapılarak bu kapsamada Güçlü Yanlar, Zayıf Yanlar, Fırsatlar ve Tehditler belirlenip Zayıf Yanlar ve Tehditlerin çözüm önerileri sıralanmıştır. Yapılan değerlendirmeler neticesinde "Geleceğe Yönelik Hedef ve Stratejiler" tespit edilmiş ve raporlanmıştır.

MEVCUT DURUM

2018 Yılı verilerine göre **1.429.643** Nüfusla ülkemizin nüfus yoğunluğu bakımından 14'üncü sırasında yer alan ilimizin çalışan nüfusunun Sektörel dağılımında **% 40,7** ile en çok istihdamı sağlayan Tarım Sektörüdür.

İl genelinde Manisa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Çiftçi Kayıt Sistemine girişi yapılmış **73.266** Gerçek ve Tüzel Kişi bulunmaktadır. Öte yandan halen ilimizde bulunan **280** Tarımsal Amaçlı Örgütün güncel kayıtlı Ortak/Üye sayısı **38.888**'dir. Bu hali ile ÇKS'de tanımlı çiftçilerimizin **% 53,08**'inin örgütlü olduğu görülmektedir. Kimi çiftçilerin birden fazla örgüte mensup olması gibi nedenlerle mükerrer kayıtların varlığı hesaba katılsa bile bu oranın **% 50** civarında tutunacağı öngörülmektedir.

Tarımsal Amaçlı Örgütlerin son Genel Kurul Toplantılarına Üyelerinin/Ortaklarının katılımları incelendiğinde: Kooperatiflerde **% 21,80** Islah Amaçlı Yetiştirici Birliklerinde **% 15,30** Üretici Birliklerinde ise **% 3,50** oranında olup totalde **% 17,35** oranında gerçekleştiği görülmektedir.

SWOT ANALİZİ TESPİTLERİ

GÜÇLÜ YANLAR

:

1. Bölgede çok sayıda tarımsal amaçlı örgüt olması.
2. Ülkemizdeki sayılı miktardaki başarılı kooperatifin komşu ilimiz İzmir'de olması.
3. Çiftçi nüfusunun fazla olması ve ürün bazında ihtisaslaşmış çiftçilerin bulunması.
4. Bölgede çiftçi örgütlenmesinde yararlanılabilecek çok sayıda eğitilmiş insan gücünün olması.

ZAYIF YANLAR

:

1. Örgüt kültürü ile yönetici ve ortakların/üyelerin eğitim seviyesinin düşüklüğü, benzer amaçlı farklı türde örgütlerin olması ve Birim örgütler arasında işbirliğinin olmaması.
2. Bölgede başarılı kooperatiflerin azlığı, ortakların/üyelerin mensubu oldukları örgütlerin faaliyetlerine katılmakta gösterdikleri zafiyet, güven eksikliği ve Başarısız kooperatiflerin yarattığı olumsuz sinerji
3. Yerel önderlerin çiftçi örgütlenmesine soğuk bakması, Devletten ve başkalarından çözüm beklemesi, ideolojik ayrışmalar.
4. Örgütlenme konusunda Devlet desteklerinin yetersiz olması.

FIRSATLAR

:

1. Kooperatifçiliğin geliştirilmesinin Anayasal güvence altında olması, Tarımda örgütlenmeye yönelik teşvik edici yasaların ve 2012 yılı Türkiye Kooperatifçilik Stratejisi ve Eylem Planının olması.
2. Devletin Kooperatiflere yönelik Hibe ve kırsal kalkınmaya yönelik teşviklerin olması.
3. Tüm dünyada tarımsal örgütlerin katkı ve faydalarının biliniyor olması ve Kırsal alanda örgütlenme ile sorunların çözülebilecek olması.

TEHDİTLER

:

1. Tarım nüfusunun azalması ve gençlerin tarımdan kaçışı.
2. Mevcut yasal düzenlemelerin (Vergi) güncel koşullara uymaması, desteklemenin eksik olması.

SWOT ANALİZİ ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Zayıf Yan- 1: Örgüt kültürü ile yönetici ve ortakların/üyelerin eğitim seviyesinin düşüklüğü, benzer amaçlı farklı türde örgütlerin olması ve Birim örgütler arasında işbirliğinin olmaması.

Sonuçları: Tabanda örgütlenme kültürüne yönelik bir zayıflık ve farkındalık eksikliği gözlenmekte olup örgüt mensupları ile yöneticileri ve denetçileri hak, sorumluluk ve vecibelerini tam manası ile bilememekte, bu nedenle sağlıklı faaliyet yürütülememektedir. Benzer amaçlı farklı türlerde çiftçi örgütleri olması, bunların ayrı yasa ve yönetmeliklere göre faaliyet göstermesi çiftçi örgütlerinin kendi aralarında ekonomik ve sosyal açıdan gerekli işbirliğini yapamamasına neden olmaktadır.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:

1. Güçlü yönlerden 4'üncü sırada tanımladığımız; Bölgedeki çok sayıda eğitilmiş (Ziraat Mühendisi, veteriner, teknisyen vb.) insan gücüne yönelik yapılacak özel programlar ile Tarımsal Örgütlerin çalışmalarına katılmaları sağlanmalı.
2. Özellikle öğretmen ve imam gibi Köyler yada Kırsal Mahallelerde halkla iç içe görev yapan Kamu personeli vasıtası ile motivasyon artırıcı tedbirler alınmalıdır.
3. Hazırlanacak eğitim projelerinin bütçesi Devlet tarafından karşılanmalı ve süreklilik arz etmeli ve izlenebilir olmalıdır.

Zayıf Yan- 2: Bölgede başarılı kooperatiflerin azlığı, ortakların mensubu oldukları kooperatifin faaliyetlerine katılmakta gösterdikleri zafiyet, güven eksikliği ve Başarısız kooperatiflerin yarattığı olumsuz sinerji

Sonuçları: Kooperatif çalışmalarında ortaklarda motivasyon sıkıntısı yaratmaktadır. Geçmişte kurulan kooperatiflerin başarısızlıklarının oluşturduğu menfi örnekler yeni kurulacak kooperatifleri olumsuz etkilemektedir.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:

1. Güçlü yönlerden 1'inci sırada tanımladığımız; Bölgede çok sayıda tarımsal amaçlı örgüt olması bu istikamette yapılacak çalışmalarda seçicilik sağlayacaktır.
2. Fırsatlarda 1'inci sırada tanımladığımız; Kooperatifçiliğin geliştirilmesinin Anayasal güvence altında olması, Tarımda örgütlenmeye yönelik teşvik edici yasaların ve 2012 yılı
3. Türkiye Kooperatifçilik Stratejisi ve Eylem Planının olması kooperatifler üzerinde yapılacak çalışmaların en büyük güvencesidir.
4. Fırsatlarda 2'nci sırada tanımladığımız; Devletin Kooperatiflere yönelik Hibe ve kırsal kalkınmaya yönelik teşviklerinin olması bu çalışmalara finansal kaynak oluşturacaktır.
5. Fırsatlarda 3'üncü sırada tanımladığımız; Tüm dünyada tarımsal örgütlerin katkı ve faydalarının biliniyor olması bu istikamette yapılacak çalışmaları kolaylaştıracaktır.
6. Güçlü yönlerden 3'üncü sırada tanımladığımız; Çiftçi nüfusunun fazla olması ve ürün bazında ihtisaslaşmış çiftçilerin bulunması.
7. Güçlü yönlerden 2'inci sırada tanımladığımız; İzmir ilindeki başarılı kooperatifler ile kurulması muhtemel sıcak ilişki ve düzenlenecek toplu gezi turları “Başarabiliriz” algısını güçlendirecektir.

Zayıf Yan- 3: Yerel önderlerin çiftçi örgütlenmesine soğuk bakması, Devletten ve başkalarından çözüm beklemesi, ideolojik ayrışmalar.

Sonuçları: Kırsal toplumda tarımsal amaçlı örgütlerin kurulmasında yerel önderlerin desteği son derece önemlidir. Bu destek sağlanmadan kurulacak örgütlerin başarılı olma olasılığı zayıftır.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:

1. Güçlü yönlerden 4'üncü sırada tanımladığımız; Bölgedeki çok sayıda eğitilmiş (Ziraat Mühendisi, veteriner, teknisyen vb.) insan gücünün olması yerel yöneticilere yönelik eğitim faaliyetlerinde önemli bir güçtür.
2. Yerel önderlerin yurt içi ve yurt dışı gezilere katılımı sağlanarak, başarılı tarımsal örgütlerin yöresel kalkınmaya yaptığı katkıları yerinde görmeleri temin edilerek, Güçlü Örgütlenmenin doğal sonucu olan Etkin Üretimin Yerel Yöneticileri de Güçlü ve Etkin kılacağı anlatılmalı. Bununla ilgili çalışmalar projelendirilerek giderleri Devlet Bütçesinden ve/veya AB Fon Kaynaklarından sağlanmalıdır.

Tehditler- 1 Tarım nüfusunun azalması ve gençlerin tarımdan kaçışı

Sonuçları: Tarımda çalışan nüfusun yaşlanması tarımsal teknolojinin ve yeniliklerin uygulanmasını güçleştirirken, örgütlenme sürecine de olumsuz tesir etmektedir.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:

1. Yaşı 35'in altında olan çiftçilere düşük faizli yada hibe krediler destekleme projeleri uygulayarak kırsalda kalmayı iktisadi açıdan cazip hale getirecek tedbirler alınmalıdır.
2. Gençlerin köyden kente göçünü etkileyen iktisadi nedenlerin haricindeki kültürel ve sosyal başta olmak üzere diğer tüm faktörler etraflıca incelenmeli ve **Kırsalda Refah Seviyesini Arttırıcı Tedbirler** alınmalıdır.

Tehditler- 2 Mevcut yasal düzenlemelerin (Vergi) güncel koşullara uymaması, desteklemenin eksik olması

Sonuçları: Özellikle küçük ölçekli kooperatiflerin muhtelif vergi kalemleri ile genel kurul ve tescil masrafları kooperatif giderlerinde önemli bir yer teşkil etmekte ve örgütlenmeyi olumsuz etkilemektedir.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:

Başta Maliye Bakanlığı olmak üzere ilgili tüm Bakanlıklar ve kurumlarla irtibata geçilmek suretiyle Tarımsal Amaçlı Örgütlere yönelik her türlü bürokratik, kırtasiye ve harç giderlerinin en aza indirilmesi ve etkin hale getirilmesi sağlanmalıdır.

GELECEĞE YÖNELİK HEDEF VE STRATEJİLER

1. Öğretmenler ve imamlar başta olmak üzere Köylerde veya Kırsal Mahallelerde halkla iç içe görev yapan Kamu Personelleri, üniversiteler ve odalar gibi sivil toplum kuruluşlarının da katılımı ile Tarımda Kooperatifleşmenin önemini anlatacak eğitim çalışmaları yapılmalı ve motivasyon arttırıcı programlar projelendirilmeli. Bunun için ilgili Bakanlıkları da kapsayacak şekilde ve 3 ay içerisinde pilot illerde **(Manisa İli Personel, Yetişmiş Eleman ve Birlikleriyle bu kapsamda oluşturulacak bir projeye hazır ve taliptir.)** 1 yıl içerisinde ise yurt genelinde **“Tarımda Kooperatifleşme Seferberliği” başlatılmalıdır.** Bunun için oluşacak gider kalemleri Devlet Bütçesinden ve/veya AB Fon Kaynaklarından karşılanmalıdır.
2. Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri anasözleşmelerinin yapısı itibarı ile üreticinin ürününü nihai tüketiciye ulaştırma ve pazarlanması ile ürünün tohumdan sofraya her aşamasına müdahil olabilmesi açısından olanakları güçlü ve sonucu itibarı ile oluşacak fiyata müdahil olabilme potansiyeli yüksek kooperatiflerdir. Ancak Köy veya Kırsal Mahalle bazında kurulan bu kooperatiflerimiz güçsüz ortak yapıları ve düşük sermayeleri nedeniyle

etkinlikleri oldukça sınırlı ve anasözleşmelerinin kendilerine tanıdığı bu imkanları kullanma kabiliyetinden yoksundurlar. Bu nedenle en kısa zamanda **“Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerinin en az ilçe düzeyinde ve ürün bazında oluşmasına yönelik tedbirler alınmalıdır.”**

3. Mensuplarının tamamına yakının sadece pirim almak için üye olduğu, bu nedenle neredeyse ürün bilgi girişlerinden ve prim hesaplarından başka bir faaliyeti olmayan, bunun sonucu olarak üreticinin genel kurul toplantısına dahi katılmaktan imtina ettiği en az ilçe düzeyinde kurulmuş bulunan **“Üretici Birliklerinin Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerine dönüştürülmesi ve nihayetinde tasfiyesine yönelik tedbirler alınmalıdır.”**
4. Serbest Piyasa Ekonomisinin doğası gereği oluşan Kayıt dışı Ekonomi ve Kayıt dışı İstihdam ülkemizde oldukça can sıkıcı bir noktadadır. Bununla ilgili tedbirler mutlaka alınıyordur ve alınacaktır. Ancak sonuçları itibarı ile oluşan Haksız Rekabet koşullarında en ciddi zararı gören kooperatiflerin ve dolayısıyla üreticilerin korunması için en azından arzu edilen noktaya gelene kadar Kooperatiflerin işletme sürecindeki vergi ve harç gibi harcama kalemlerine dair muafiyetler arttırılmalı ve etkin kılınmalıdır. Bu noktadan hareketle; Kooperatiflerin üretime ve pazarlamaya yönelik faaliyetlerini de teşvik etmek maksadı ile ilk başta **“Kooperatifler için Üç yıl süreliğine ve ortak dışı satılan niteliği değiştirilmiş ürünler dahil olmak üzere Kurumlar Vergisi tamamıyla SIFIRLANMALIDIR.”**

KATILIMCILAR			
13 NOLU MASA			
KIRSAL KALKINMA VE TARIMSAL FİNANSMAN			
	KURUM/KURULUŞ	UNVAN	AD SOYAD
Moderatör	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	ŞUBE MÜDÜRÜ	HİLMİ YOLDAŞ
Raportör	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	İBRAHİM BAŞKURU
1	MANİSA ZAFER KALKINMA AJANSI	UZMAN	MUSTAFA ÇOŞKUN
2	MANİSA TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU	PROJE BAŞVURU YÖNETİM BİRİM AMİRİ	BARİŞ KARAKAYA
3	KULA ZİRAAT ODASI	MÜHENDİS	HELİME KAŞIKÇI
4	GÖRDES ZİRAAT ODASI	ODA BAŞKANI	MEHMET KOÇ
5	MANİSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KIRSAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI	DAİRE BAŞKAN VEKİLİ	YILMAZ USTA
6	MANİSA TİCARET BORSASI	YÖNETİM KURULU ÜYESİ	MEHMET ERSAYGI
7	MANİSA TİCARET BORSASI	GENEL SEKRETER	MUTLU KARAKAŞ
8	MANİSA TİCARET VE SANAYİ ODASI	YÖNETİM KURULU BAŞKAN YARDIMCISI	SEZEN ŞENAY
9	DENİZBANK MANİSA ŞUBESİ	ŞUBE MÜDÜRÜ	MUSTAFA KIRKAĞAÇ
10	MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	ŞAHİN ABACI
11	T.C. ZİRAAT BANKASI MANİSA ŞUBESİ	ŞUBE YÖNETİCİSİ	AHMET DAMAR

GİRİŞ :

1. Manisa; tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapan ülkemizin ve Ege Bölgesinin en önemli tarım, sanayi, kültür ve turizm kentlerinden birisidir. Hitit, Frig, Lidya, Makedon, Roma, Bizans, Beylikler ve Osmanlı uygarlıklarını topraklarında ağırlayan kentimiz, 26 bin yıl öncesine dayanan geçmişini, bugün varlığını hala koruyan ören yerleri ve mimari yapılarla kültür değerlerimizin saklandığı bir hazinedir.
2. Hristiyanlığın batıya doğru yayılmasında önemli rol oynayan yedi kiliseden üçü olan Philadelphia, Sardes ve Thyateira'nın Manisa'da olması kültürel zenginliğimizi ortaya koymakta ve haklı olarak inanç turizmi yönünden önemli merkezlerinden biri olma özelliğine sahip olmaktadır.
3. Osmanlı İmparatorluğu Döneminde önemli bir sancak eğitim merkezi olan Manisa'mız Fatih Sultan Mehmet ve Kanuni Sultan Süleyman gibi daha sonrada Osmanlı İmparatorluğunu yönetmiş olan 16 şehzadenin yetiştirildiği siyasi bir merkez olarak da büyük önem taşımaktadır. Bu özelliği ile de "Şehzadeler Kenti Manisa" unvanına layık olmaktadır.
4. Günümüzde tarih ve doğal güzellikleri, ören yerleri, Spil Dağı Milli Parkı, 472 yıldır yaşayan geleneği Mesir Şenlikleri, el sanatları, yöresel lezzetleri ile kültür turizminin önemli merkezleri arasında yer alan kentimiz her geçen yıl daha fazla turistini ilgisini çekmektedir. Diğer yandan Financial Times tarafından 2004 yılında Avrupa'da Geleceğin En Uygun Yatırım Kenti seçilen Manisa tarımsal, sanayi ve ticari açıdan da önemli bir ilimiz olup kültürel ve doğal çeşitliliği ile "15 Kültür Marka Kent'inden biri olma gururunu yaşamaktadır.
5. Manisa, Gediz Ovasının bereketli topraklarının etkisiyle tarımsal üretim sıralamasında üretmiş olduğu tarımsal üretim değerleri ile Türkiye'de ilk üç il arasında yer almaktadır. Manisa ile özdeşleşmiş ürünlerin başında çekirdeksiz kuru üzüm gelir. Türkiye'den ihraç edilen çekirdeksiz kuru üzümün %73-85'ini tek başına Manisa karşılamaktadır.
6. Yüzyıllardır dokumacılık, gıda, dericilik ve tarım konusunda faaliyet gösteren Manisa'da bugün sanayi önemli bir gelir kaynağıdır. Manisa Organize Sanayi Bölgesi, imalat sanayinde yoğunlaşmayı sağlayarak, çeşitliliği ve sektörel zenginliği de beraberinde getirmiştir. Manisa O.S.B'de; demir çelik, dokuma ve giyim, elektronik, elektrikli ev aletleri, gıda, kimya, orman, inşaat, otomotiv yan sanayinde faaliyet gösteren birçok firma üretimleriyle bölge sanayi ve ticaret yaşamına can vermektedir. Şifalı sular bakımından zengin bir bölgede bulunan Manisa jeotermal su kaynakları yönünden önemli bir rezerve sahiptir. Son yıllarda artan organik tarım üretimi, baraj ve gölleriyle eko turizm alanında da büyük atılım yapmıştır.
7. Manisa verimli toprakları, iklim ve sulama avantajı ile birlikte gerek tarımsal sanayi gerekse bitkisel ve hayvansal üretim bakımından ülkemiz tarımında önemli bir yere sahiptir.
8. TÜİK Genel Nüfus Sayımı ve Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine 2018 yılı verilerine göre Manisa'nın nüfusu 1.413.041'dir. Nüfusun % 67 'si il ve ilçe merkezlerinde, % 33 'ü ise kırsal mahallelerde ikamet etmektedir. İlimizde orta yaş grubu ile okur-yazarlık oranı ülkemiz ortalaması üzerindedir. İlimizde istihdam eden nüfusun % 40,7 'si tarım, % 25,1 'i sanayi, % 34,2 'si ise hizmet sektörü içerisinde yer almaktadır.
9. Manisa'nın verimli topraklarının su kaynağı olan Adala Regülatörü, Ahmetli Regülatörü ve Marmara gölü ile sulanan tarım arazilerinin özellikle 1967-1990 yılları arasında yapılan

Arazi Topplulaştırma çalışmalarıyla alt yapı çalışmaları tamamlanmış olup Manisa ıftısı tarımsal mekanizasyon ve modern sulama konularında diğerk birçok ile göre çok ileri durumdadır. Toprağın yoğun olarak ekilip biildiğı ilimizde nadas alanları oldukça düşük seviyededir. Özellikle katma değeri yüksek ürünlerin yetiştirildiğı ilimizde Manisa verimli toprakları, iklim ve sulama avantajı ile birlikte gerek tarımsal sanayi gerekse bitkisel ve hayvansal üretim bakımından ülkemiz tarımında önemli bir yere sahiptir. Manisa ilinin en önemli bitkisel rnleri Kuru ve Yaş zm, Zeytin, Kiraz, Tütün, Kurutmalık ve Sofralık Domates, Mısır ve Kavundur. Bu rnler katma değeri yüksek olan ve tarımsal sanayide kullanılan ürünlerdir.

KIRSAL KALKINMA:

1. Sürdürülebilir kalkınma ilkesi çerçevesinde yerel potansiyellerin harekete geçirilerek gelir ve istihdamının arttırılmasıdır (8. Beş Yıllık Kalkınma Planı).
2. Kırsal toplumun yaşam şartlarının iyileştirilmesi girişimleridir (2. Tarım şurası).
3. Kırsal alanda yaşayan fertlerin ekonomik ve sosyal refahı ile yaşam kalitesini artırma sürecidir. (Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi 2014-2020)
4. Küçük toplulukların ekonomik, toplumsal ve kültürel koşullarını iyileştirmek amacıyla giriştikleri çabaların devlet çabalarıyla birleştirilme sürecidir.
5. Tarım ve Orman Bakanlığı tarımsal ve kırsal kalkınma desteklerinin uygulanmasına ilişkin gerekli işlemleri yapmakta, gerekli kontrolleri yaparak demeler arasında uyumu sağlamaktadır. Bakanlığımız tarafından Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklemesi kapsamında % 50 hibe desteğı verilmektedir. Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklemesi ile doğal kaynaklar ve vrenin korunması dikkate alınarak kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi, tarımsal üretim ve gelire dayalı sanayi entegrasyonunun sağlanması için küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi, tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi, gıda güvenliğinin güçlendirilmesi, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, kırsal ekonomik yapının güçlendirilmesi, tarımsal faaliyetler için geliştirilen yeni teknolojilerin üreticiler tarafından kullanılmasının yaygınlaştırılması, yürütülmekte olan kırsal kalkınma çalışmalarının etkinliklerinin arttırılması, kırsal toplumda yerel kalkınma kapasitesinin oluşturulmasına katkı sağlamak için yeni teknoloji içeren yatırımların desteklenmesi amaçlanmaktadır. Kırsal alanda ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlamak, tarım ve tarım dış istihdamı geliştirmek, gelirleri arttırmak ve farklılaştırmak için kadın ve genç girişimciler öncelikli olmak üzere gerçek ve tüzel kişilerin ekonomik faaliyetlere yönelik yatırımları desteklenmektedir.

MEVCUT DURUM:

İlimizin tarım ve sanayi şehri olması ve tarım ile tarıma dayalı işletmelerde istihdamın yoğunluğı nedeniyle tarım kırsal kalkınma yönünden ön plana çıkmaktadır. Özellikle katma değeri yüksek olan ürünlerin yetiştirilmesi ve bu ürünlerin işlenmesi her iki alanda da istihdamın sağlanması kırsal kalkınma yönünden cazibe merkezi durumuna gelmektedir. zm

işletmesi, zeytin ve zeytinyağı işletmesi, salça ve kuru domates işletmesi, meyvecilik işletmesi, süt işletmesi gibi tarım ve tarımsal sanayiye destek veren işletmelerin varlığı ve arttırılması kırsal kalkınma yönünden büyük önem arz etmektedir.

İlimizde Bakanlığımız tarafından kırsal kesime;

A) Tarıma Dayalı Yatırımlarda hibe desteği (tedbirler);

a) Ekonomik yatırım konularında;

1. Tarımsal rnlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesi yönelik yeni tesislerin yapımı,
2. Tarımsal rnlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesi yönelik mevcut faal olan veya olmayan tesislerin kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenilemesi,
3. Tarımsal rnlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesi yönelik kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması,
4. Yenilenebilir enerji kaynakları kullanan yeni seraların yapılması,
5. Tarımsal üretime yönelik sabit yatırımlar,
6. Hayvansal orjinli gübre işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması,
7. elik silo,
8. Soğuk hava deposu,

b) Kırsal Ekonomik Altyapı yatırım konularında;

1. Kırsal turizm yatırımları,
2. Çiftlik faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik altyapı sistemleri,
3. El sanatları ve katma değerli rnler,
4. Bilişim sistemleri eğitimi,

B) Bireysel Sulama Sistemlerinin desteklenmesi;

Bireysel olarak çiftçilerimizin yapacakları basınçlı sulama tesislerine yıl ierisinde% 50 hibe desteği sağlanmaktadır.

C) Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu tarafından IPARD Programı kapsamına yapılan desteklemeler (tedbirler);

a. Tarımsal İşletmelerin fiziki varlıklarına yönelik yatırımlar

1. Süt üreten tarımsal işletmelere yatırım,
2. Kırmızı et üreten tarımsal işletmelere yatırım,
3. Kanatlı eti üreten tarımsal işletmelere yatırım,
4. Yumurta üreten tarımsal işletmelere yatırım,

b. Tarım ve balıkçılık ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanması ile ilgili fiziki varlıklara yönelik yatırımlar

1. Süt ve Süt Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması
2. Kırmızı Et ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması
3. Kanatlı Et ve Et Ürünleri İşlenmesi ve Pazarlanması
4. Su Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması
5. Meyve ve Sebzelerin İşlenmesi ve Pazarlanması

c. Çiftlik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve iş geliştirme

1. Bitkisel Üretimin Çeşitlendirilmesi, Bitkisel Ürünlerin İşlenmesi ve Paketlenmesi
2. Arıcılık ve Arı Ürünlerinin Üretimi, İşlenmesi ve Paketlenmesi
3. Zanaatkârlık ve Katma Değerli Yöresel Ürünler
4. Kırsal Turizm ve Rekreatif Faaliyetler
5. Su Ürünleri Yetiştiriciliği
6. Makine parkları
7. Yenilenebilir enerji yatırımları,

konularında % 55 hibe desteği sağlanmaktadır.

Bu hibelerin yanında ilimizde 08/01/2018 tarihli ve 2018/11188 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullandırılmasına İlişkin Karar kapsamında, tarımsal üreticilerin finansman ihtiyaçlarına uygun koşullarda karşılanması amacıyla gerçek ve/veya tüzel kişi üreticilerine, Bakanlığımız görev alanı içerisinde yer alan tarımsal amaçlı kooperatiflere T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince düşük faizli yatırım ve işletme kredisi kullandırılmaktadır.

İlimizde Bakanlığımız tarafından uygulanan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında uygulanan ve uygulaması devam eden projelerimiz;

1- Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi

	YILLAR	YATIRIMCI I SAYISI	HİBEYE ESAS MAL ALIM TUTARI (TL- KDV HARIÇ)	HİBETUTARI (TL- KDV HARIÇ)
1	2006 - 2018	206	162.800.872,00	74.470.642,00

2- Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi

	YILLAR	YATIRIMCI I SAYISI	HİBEYE ESAS MAL ALIM TUTARI (TL- KDV HARIÇ)	HİBETUTARI (TL- KDV HARIÇ)	ALAN (Da)
1	2007 - 2011	89	4.843.722,00	2.242.456,00	
2	2012 - 2018	214	7.149.823,00	14.657.557,00	17.546

3- Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesi

	YILLAR	HİBE DESTEĞİ VERİLEN	HİBE TUTARI (TL- KDV HARIÇ)
1	2016-2017-2018	715	21.450.000,00

4- Makine Ekipman Alımlarının Desteklenmesi

	YILLAR	YATIRIMCI SAYISI	HİBEYE ESAS MAL ALIM TUTARI (TL- KDV HARIÇ)	HİBE TUTARI (TL- KDV HARIÇ)
1	2007-2014	4503	47.059.495,00	21.282.537,00

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu tarafından IPARD Programı kapsamına yapılan desteklemeler:

Desteklenen Sektörler	Proje Sayısı	Toplam Yatırım Miktarı (Milyon TL)	Toplam Hibe Miktarı (Milyon TL)	Ödeme Yapılan Proje Sayısı	Ödenen Hibe Miktarı (Milyon TL)
Süt Üreten Tarımsal İşletmeler	9	18,61	8,19	8	7,5
Et Üreten Tarımsal İşletmeler (Kırmızı Et)	2	4,02	1,8	1	0,81
Et Üreten Tarımsal İşletmeler (Beyaz Et)	56	74,73	40,2	54	36,35
Süt ve Süt Ürünlerinin İşl. Paz.	4	7,51	3,66	4	3,63
Et ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması (Kırmızı Et)	2	8	3,46	2	3,1
Meyve ve Sebzelerin İşlenmesi ve Pazarlanması	12	44,53	19,09	9	12,54
Kırsal Turizm	2	4,05	1,58	1	0,55
Yenilenebilir Enerji Yatırımları	5	14,64	3,91	5	3,84
Arıcılık ve Arı Ürünlerinin Üretimi, İşlenmesi ve Pazarlanması	15	0,81	0,37	15	0,36
Bitkisel Üret. Çeşitlendirilmesi ve Bitkisel Ürt. İşl. Ve Pazarlanması	228	15,13	7,32	222	6,58
Su Ürünleri Yetiştiriciliği	1	1,12	0,55	1	0,53
Zanaatkârlık ve Katma Değerli Ürünler	42	49,99	24,71	30	13,63
TOPLAM	378	243,14	114,84	352	89,42

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu tarafından IPARD II 5.Çağrı Kapsamında Alınan Projeler:

ALT TEDBİR/SEKTÖR ADI	BAŞVURU SAYISI	TOPLAM UYGUN HARCAMA TUTARI (TL)	TOPLAM DESTEK TUTARI (TL)
Süt Üreten Tarımsal İşletmeler	5	11.202.101,66	5.234.339,20
Kırmızı Et Üreten Tarımsal İşletmeler	5	9.164.486,24	4.085.874,27
Beyaz Et Üreten Tarımsal İşletmeler	14	10.598.960,41	5.165.729,25
Süt ve Süt Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	1	4.454.323,12	1.781.729,25
Kırmızı Et ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	1	935.393,92	374.157,57
Meyve ve Sebze Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	16	50.333.361,09	22.848.122,53
TOPLAM	42	86.688.626,44	39.489.952,07

SWOT ANALİZİ:

SWOT analizi ile sektörün mevcut yapısı dikkate alınarak güçlü ve zayıf yönler ortaya konmakta diğer taraftan dışsal faktör olarak ulusal ve uluslararası fırsat ve tehditler incelenerek stratejik yönetim yaklaşımları belirlenmektedir. Bu kapsamda ilimizde SWOT analizi bir taraftan ilgili istatistikler, diğer taraftan da ilgili paydaşların Kırsal Kalkınma ve Tarımsal Finansman konusundaki görüşler dikkate alınarak yapılmıştır.

İlimize ait yapılan analizler sonucu Kırsal Kalkınma ve Tarımsal Finansman swot analizi aşağıda çıkarılmıştır.

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER
✓ İlimizin bir tarımsal sanayi şehri olması ✓ Sürdürülebilir enerji kaynağının tarımsal üretimde kullanılması (JES, GES vb.) ✓ Sulanabilir tarım arazilerinin varlığı ✓ Sulanan arazilerin büyük bir bölümünde Arazi Toplulaştırma ve alt yapı çalışmalarının tamamlanmış olması ✓ Zeytin ve zeytinyağı türevlerini işleyen Organize Sanayi Bölgesi varlığı ✓ Ziraat Odaları, Üretici Birlikleri ve Yetiştirici Birliklerinin varlığı ✓ Orta yaş grubunun varlığı ✓ Yaygın ve etkin bir tanıtım çalışmasını yapan Tarım Orman İl Müdürlüğü'nün varlığı ✓ İlimize ait Gümrük kapısının varlığı ✓ Farkındalık yaratacak örnek işletmelerin varlığı (Jeotermal seralar, Mantar serası, Ceviz işleme tesisi, Zeytin ve zeytinyağı işleme tesisleri, Domates işleme ve kurutma tesisi, vb.) ✓ Tarımsal üretimin çeşitliliği ✓ Lojistik imkanların varlığı (Çoğrafi konum) ✓ Finansmana erişim kolaylığı	✓ Kurumlar arası koordinasyon eksikliği ✓ STK'ların proje yapma ve uygulama kapasitesinde ki yetersizlik ✓ Tarımsal üretimde markalaşma eksikliği ✓ Kooperatifleşme ve örgütleşmede nitelik sıkıntısı ✓ Genç nüfusun tarım dışı sektörlere yönelmesi ✓ Ürün depolama ve pazarlama altyapısında ki yetersizlik ✓ Finansal okur yazarlık eksikliği ✓ Veri tabanının yetersizliği ✓ Kayıt dışı üretim ve gıda güvenilirliği

FIRSATLAR	TEHDİTLER
✓ Bilgi ve iletişim teknolojisinin yaygınlığı	✓ Gençlerin tarıma olan ilgilerinin azalması

✓ Yenilenebilir enerjiye kaynaklarının varlığı (JES, GES vb.) ✓ İlimizde üretilen ürünlerin pazarının sürekliliği ✓ İlimizde ZEKA (Zafer Kalkınma Ajansı) ve TKDK (Tarımsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu) bulunması ✓ Coğrafi konumumuz ✓ Markalaşma yapılabilecek ürün potansiyeli	✓ İmalat tesislerinden kaynaklanan çevre kirliliği ✓ Kırsal nüfusunun azalması ✓ Verimli tarım arazilerinin amaç dışı kullanılmasının artması ✓ Girdi maliyetlerinin yüksekliği
---	--

SONUÇ VE ÖNERİLER:

Yapılan SWOT analizi sonucu ortaya çıkan sonuçlar ve yapılan çalıştayda katılımcıların görüşleri doğrultusunda, ilimizde kırsal kalkınma için belli başlı çözüm önerileri ise aşağıda verilmiştir.

1. Tarımsal üretimle uğraşan aile işletmelerinin asgari geçim standardına ulaştıracak projelerin desteklenmesi
2. Çiftçileri, kooperatifleri, birlikleri hedef alan eğitim programlarının geliştirilmesi
3. Kırsal kesimde bulunan nüfusun sosyal güvenlik primlerinin desteklenerek teşvik edilmesi
4. Genç çiftçilerin sektörde kalmaları ve işletme kurmaları için teşvik ve desteklemelerin sağlanması
5. Çiftçileri, kooperatifleri, birlikleri hedef alan eğitim programlarının geliştirilmesi
6. Makine ekipman desteğinin özellikle kooperatifler aracılığıyla sağlanması
7. Tarımsal amaçlı kooperatiflerin yaygınlaştırılmalı ve etkinliğinin artırılması ile özellikle küçük üreticilerin korunması sürdürülebilirliğin sağlanması için mevzuat değişikliklerinin yapılması (Kooperatif ve birliklere üye olmayı maddi olarak desteklemeli)
8. Tarımsal alan ve işletmelerin küçülmesinin önüne geçilmesi için gerekli kaynağın oluşturulması
9. Toprak ve su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilirliğin sağlanması
10. Sözleşmeli üretim modeli ile çiftçilerin ürünlerinin güvence altına alınması
11. Yöresel ürünlerin desteklenmesi ve desteklenen ürünler için finansman sistemlerinin oluşturulması

12. Yöreye özgü ürünlerin coğrafi işaret çalışmalarının tamamlanması
13. Pazarlama kabiliyetinin oluşturulması ve buna bağlı üretim planlanmasının yapılması
14. Markalaşma ve özellikle bölgesel markalaşmaya gidilmeli
15. Küçük ve orta ölçekli tarımsal sanayinin desteklenmesi
16. İşletmelerde ekonomik ömrünü tamamlayan makine ekipmanların modernizasyonu sağlanarak daha kaliteli ürün elde edilmesi
17. Depolama yapılan ürünlerin korunması açısından lisanslı depoculuğun desteklenmesi
18. Tarımsal kredi kullanıp da takibe düşmüş borçların yapılandırılması
19. Kayıt dışı üretimin önüne geçilerek gıda güvenilirliğinin sağlanması

14	No'lu MASA	NERA MASASI
-----------	-----------------------	--------------------

KATILIMCILAR			
	KURUM/KURULUŞ	UNVAN	AD SOYAD
Moderatör	MANİSA TARIM VE ORMAN İL MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	ALİ ALPTEKİN
Raportör	MANİSA TARIM VE ORMAN İL MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	ARİF ALPER BİLİR
1	MANİSA TARIM VE ORMAN İL MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	HATİCE IŞIK
2	MANİSA TARIM VE ORMAN İL MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	MURAT YASAK
3	MANİSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KIRSAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI	ŞUBE MÜDÜR VEKİLİ	DURAN AKDAĞ
4	MANİSA DAMIZLIK KOYUN KEÇİ YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ	BİRLİK BAŞKAN YARDIMCISI	İHSAN İLHAN
5			
6	MANİSA TARIM VE ORMAN İL MÜDÜRLÜĞÜ	İLÇE MÜDÜRÜ	İSLAM KÖSE

GÜÇLÜ YÖNLER

1. Manisa meralarımızın çoğu taban mera niteliğindedir. (%2-5 eğim)
2. Taban meralarımızda yeraltı ve yer üstü su kaynakları ile düşük maliyetlerle sulama imkânları bulunmaktadır.
3. İklimimizin ılıman geçmesi nedeniyle çok geniş bir yelpazedeki çayır-mera bitki grubunun yetiştirilmesi söz konusu olmaktadır.
4. Büyük parsellerden oluşan meralarımız mevcuttur.

ZAYIF YÖNLER

1. Yağış rejimimiz 706 mm olmasına rağmen yağışlarımız aylara dengeli olarak dağılmadığından meralarımızın ot verimleri kurak dönem nedeniyle düşük kalmaktadır.
2. İlimizde ekonomik getirisi yüksek bitkilerin yetiştirilebiliyor olması yem bitkileri ekimini kısıtlamaktadır. Bu durum meralarımızdaki otlatma yükünü artırmaktadır.
3. Sosyo-ekonomik nedenlerden (sigorta, sosyal yaşantı vs.) dolayı çoban bulunamamaktadır.

4. Mera işgalleri ile ilgili kanuni yaptırımlar yetersiz kalmaktadır.
5. Tarım arazileri içerisinde kalan küçük alanlı meralarımızdan ekonomik olarak faydalanılamamaktadır.
6. Mahalle yerleşim alanlarının mera üzerine kurulmuş olması ve bugüne kadar TAD talebi olmaması nedeniyle onlarca mahalle yerleşik alanı işgalli durumda gözükmemektedir.
7. Mera alanlarımız mahallelerimizde bulunan hayvanların beslenme ihtiyaçları için yetersiz kalmaktadır.
8. Meralarımızın mevcut ot verimleri düşüktür.

FIRSATLAR

1. Mera alanlarımızda sulama imkânlarının varlığı ile yapılacak ıslah çalışmaları sonucunda hayvanlar için kaliteli kaba yem üretimi artırılabilir.
2. Mera Yönetim Birlikleri kurularak meraların korunması, ıslahı ve meralardan daha iyi faydalanılması sağlanabilir.

TEHDİTLER

1. İlimizin coğrafi, demografik, ekonomik yapısı nedeniyle tarla ziraatı, üzüm sergi yeri yapılması, işletme kurma veya barınma amacıyla çok fazla işgale uğramaktadır.
2. Orman alanlarının meralar aleyhine artırılması. Mera Kanununun 14. Maddesine göre yapılan Tahsis Amacı Değişikliği işlemleri taleplerinin fazla olması.
3. İlimizde ovalarda bulunan meraların Mera Mevzuatına uygun olmamasına rağmen tarım arazisi olarak kullanılmak amacıyla kiralama taleplerinin çok fazla olması.

ÖNERİLER

1. Meraların ıslah edilerek denetimi bakanlıkta kalması suretiyle Mera Yönetim Birliklerine devredilmesi meranın daha iyi korunması ve yararlanılmasını sağlayacaktır.
2. Mera Yönetim Birliklerinin kurulması teşvik edilmeli ve etkin şekilde çalışmalarını sağlayacak tedbirler alınmalıdır. Mera yönetim birlikleri ile ilgili mevzuatta eksik olan kısımlar(mali konular, denetim işleri, çalışma prensipleri vb.) Bakanlıkça tamamlanmalıdır.
3. Mera Yönetim Birliklerince meralarda yapılacak sulama projeleri desteklenmelidir.
4. Mera Fonunda bulunan kaynağın Mera Yönetim Birliklerince kullanılabilmesi yönünde çalışma yapılması yerinde olacaktır.
5. TKDK ve Tarım ve Orman Bakanlığınca verilen hibelerden Mera Yönetim Birlikleri de yararlanabilmelidir.

6. Mera Yönetim Birliklerine Ziraat Bankasından kredi kullanma imkanı sağlanmalıdır.
7. Meralarda elektrik temininin sağlanması sulama imkanlarını artıracaktır.
8. Meralara yapılan işgallerle ilgili komisyonun eski haline getirme bedelini cezasını müeyyide olarak Kabahatler Kanununda olduğu gibi yazabilmelidir. Özellikle kısa süreli işgallerde(üzüm sergi yeri, domates kurutma vs.) yasal mevzuat uygulanana kadar işgaller sona ermektedir. Bu nedenle işgalin tespit edildiği anda teknik ekip ya da komisyon tarafından ceza yazılabilmelidir.
9. Küçük alanlı meraların tarım arazileri içerisinde kalması nedeni ile ekonomik olarak kullanılamamakta ve hukuki problem oluşturmaktadır. Bu nedenle 20 dekar ve altındaki sınırdaş olamayan, büyük ova projesi içerisinde yer alan, mutlak tarım arazisi içinde kalan meraları, mera kiralama yönetmeliği hükümlerinin değiştirilerek 7/a ve 7/b maddelerine bakılmaksızın yem bitki ekilmek şartıyla kiralanabilmesi veya milli emlak müdürlüğüne devrinin yapılmasının sağlanması teknik ekiplerin ve komisyonunu meşguliyetini azaltacaktır.
10. Meraların etrafının tel ile çevrilmesi işgalleri azaltacaktır.

HEDEFLER

Mevcut meraların korunabilmesi ve sonraki nesillere aktarılabilmesi

15	No'lu MASA	TOPRAK SU KAYNAKLARI MASASI
-----------	-----------------------	------------------------------------

KATILIMCILAR			
15 NOLU MASA			
TOPRAK SU KAYNAKLARI MASASI			
	KURUM/KURULUŞ	UNVAN	AD SOYAD
Moderatör	EGE TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ		DR. SÜLEYMAN ŞEN
Raportör	MANİSA TARIM VE ORMAN İL MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	İBRAHİM ENES DÖNMÜŞ
1	MANİSA TARIM VE ORMAN İL MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	GÖKMEN KAYA
2	MANİSA DSİ 22. ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	BİLGE BAYIL
3	MANİSA METEOROLOJİ MÜDÜRLÜĞÜ	RASATÇI	HALİL ERBAY
4	MANİSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KIRSAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI	MÜHENDİS	A. Osman KAPLAN
5	GEMA VAKFI		ŞENER KİLİMCİGÖLDELİOĞLU
6	GEMA VAKFI		FATMA GÖKÇE TAŞDELEN
8	MANİSA ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI	MÜHENDİS	İBRAHİM DEMRAN
9	TEMA VAKFI		SEZGİN SUNER

TARIM TOPRAKLARININ KULLANIMI

Madde 1: Toprakların Kirliliği

1. Tarım ilaçlarının ve gübrelerinin kullanım miktarlarının kontrol altına alınmasının sağlanması.
2. Açılmış olan Jeotermal kuyular ve Re enjeksiyon kuyularının kontrollerinin yapılması ve yeni süreçte Büyükova kapsamında Jeotermal kuyulara izin verilmemesinin sağlanması.
3. Jeotermal kuyuların, İmar Planlarının, Otoyolların, Maden Tesisleri için verilen tarım dışı izinlerde kullanılan Kamu Yararı kararlarının açılımının Tarım arazileri yönünden öneminin vurgulanıp açılımının yapılması. Toprak ve Su kaynaklarının yok olmaması adına hiçbir kamu yararı kararının kıyaslanmaması.
4. Jeotermal kuyulardaki atık suların kesinlikle imha edilmesi toprağa bulaştırılmaması.
5. Jeotermal kuyuların denetlemesi için sivil toplum kuruluşlarında bulunduğu bir takip komisyonu kurulmalı.
6. Tarım faaliyetler için Büyükovanın ve verimli tarım arazilerinin korunmasının sağlanması.
7. Bakanlığımızın belirlediği Büyük Ovanın 81 il için aynı öneme sahip olmadığına, tarımsal anlamda çok büyük alana ve çeşitliliğe sahip olup iklim yönünden birçok bitkinin yetişebildiği göz önünde bulundurulan bölgemizde tarım dışı izinlerin verilmesinin zorlaştırılmasının sağlanması.
8. Hayvancılık Organize Sanayi Bölgelerinin oluşturulup, Büyükova içerisinde Hayvancılık tesislerine izin verilmemesinin sağlanması. (başka arazisinin olmaması yetmemekte hiç izin verilmemeli)
9. Büyükova içerisinde gezici hayvancılığın yasaklanmasının sağlanması.
10. Taş ocakları ve Mermer Ocaklarının çevreye verdiği zararın önlenmesi.
11. Su Kullanımı
12. Suyun etkin kullanımının sağlanması için havza bazlı optimum bitki desenin belirlenip buna bağlı olarak, optimum su tüketimlerinin belirlenmesi ve kurak periyotlarda su kullanımının bu proje kapsamında değerlendirilmesi.
13. Mevcut açık sulama sistemlerinin yer altı kapalı basınçlı sistemlere dönüştürülmesi sağlanıp, su tasarrufu yapılması sağlanmalıdır.

Madde 2: Su Kirliliği

1. Gediz Havzası Koruma Eylem Planı ve Gediz Nehri Yatağı ıslahı acilen bitirilmeli, ağaçlandırılmalı ve turizme açılmalıdır. Gediz Nehri'ne paralel atık su kanalı açılmalı, Menemen İlçesi Maltepe Beldesi'nde büyük bir arıtma tesisi kurulmalıdır. Evsel ve Sanayi atıkları Gediz Nehri'ne dökülmemelidir.
2. Gediz Nehri yan kolları, Alaşehir çayı, Yeşilkavak, Kabazlı, Gümüş, Çakallar, Kurşunlu, Tabak dereleri Ahmetli regülatörüne dökülmektedir. Ahmetli regülatörü mambaındaki Ahmetli pompa istasyonu ile Gölarmara Gölü rezervuarı arasındaki pompa istasyonundan Gölarmara'ya su basılmalıdır. İstasyonda 15 adet pompa mevcut. Bu pompaların sadece 3'ü çalışmakta. Bunların sadece ikisinin çalışması ile bile Gölarmara'ya su basımı sağlanabilmektedir. Bu 12 pompanın da tamir edilip devreye sokulması gerekmektedir. Bu konuda Tarım ve Orman Bakanlığı'nın çalışma yapması.
3. Gölarmara gölü rezervinin desteklenmesi amacıyla; Ahmetli çayındaki sulama dönemi dışındaki akan suyun Gölarmara'ya kadar yer altı boru hattı ile taşınması sağlanmalıdır.

4. Gediz, Büyük Menderes, Küçük Menderes ve Bakırçay Nehir yatağı kıyılarında resmi olarak izin verilen ve kaçak olan kum ve toprak ocaklarının faaliyetlerine son verilmelidir. Ege havzalarında resmi kum ve toprak ocaklarında, kum ve toprak alımlarından sonra arazilerde toprak ıslahı çalışmalarının gerçekleşmesi sağlanmalı ve yaptırımlar getirilmelidir. Bu bölgeler teraslandırılıp ağaçlandırılmalıdır. Toprak ıslahı yapılırken valiliklerin kuracağı komisyonlarda ve denetimlerde sivil toplum kuruluşları yetkililerinden birer temsilci bulunmalıdır.
5. Havza'da su kaynakları kısıtlı olduğundan özellikle kırsal alanlarda DSİ tarafından sondaj kuyuları açılmalı, sondaj kurulan köylerde sulama kooperatifleri kurulmalıdır. Tarımda Gediz Nehri'nden ve Demir köprü Barajı'ndan yapılan salma sulama yerine kapalı sistemli ve damlama sulama uygulaması sağlanmalıdır.
6. Gediz Havzası'nda bütün arazilerde toprak, yaprak, su tahlilleri yapılmalıdır. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın toprak ve yaprak tahlillerinin de destek vermesi gerekmektedir. Arazideki su miktarına göre üretim planlaması yapılmalıdır.
7. Gediz havzası yönetimine bağlı bir gözlemevi kurulmalıdır. Bu birim havzaya ilişkin verileri toplayacak, değerlendirecek, işleyecek, sınıflandıracak, veri bankası ve envanterler şekline dönüştürülecektir. Bu amaçla ölçme ve izleme sistemleri kurulacak elde edilen sonuçlar isteyenlerin kullanımına açık olacaktır.
8. Murat Dağı 2309 metre yüksekliği ve 500 km'ye yayılan alanı ile Ege Bölgesi'nin ekoloji ve yağış rejimini düzenleyen öneme sahip bir dağdır. Volkanik olması nedeniyle zengin toprak ve bitki örtüsü barındırır. Gerek yüksekliği gerek bitki örtüsü zenginliği sayesinde yer altı su kaynakları çok bereketlidir. Nitekim Gediz nehri ile Porsuk ve Banaz çayları bu dağdan doğar; Sakarya ve Menderes nehirleri bu dağdan beslenir. Anadolu coğrafyasının yer altı su kaynaklarının yüzde 40'ına ev sahipliği yapar Murat Dağı.
9. Bu nedenle ülkemizin ve bölgenin su ihtiyaçları ve verimli tarım arazileri dikkate alındığında, bu dağda altın başta olmak üzere hiçbir maden faaliyetine izin verilmemelidir.

Sonuç olarak;

Manisa ilinin ülkemizdeki tarımsal potansiyeli dikkate alınarak;

Tarım Arazilerinin Tarım Dışına çıkarılması adına yapılan işlemlerde alınan kamu yararı kararlarının tarımsal potansiyele göre düşünülüp, verimli tarım alanlarının yok olmaması adına verilmemesi,

Aynı şekilde Toprak ve Su kirliliğine neden olan Sanayi, Maden, Tarım vb. tüm sektörler öncelikle bilinçlendirilmeli, mümkün olduğunca sanayi alanları tarımsal arazi yönünden fakir topraklarda yapılmalı ve hali hazırda bulunan tüm tesisler denetlenmeli.

Jeotermal enerji 1. Sınıf tarım arazilerinde yapılmamalıdır. Havza'da alternatif enerji kaynakları araştırılmalı Güneş, Rüzgâr ve Biyolojik atıklardan yararlanarak elektrik enerjisi sağlanabilir. Gediz Havzası'nda yüzlerce jeotermal sondaj kuyusuna izin verilmiş ve artık sularının havzaya bırakılmasının denetlenmesinde eksikliklerin olduğu saptanmış ve havzadan sulanarak üretim yapan bölgede yükselen bor oranı ile ciddi tehlike sağlamaktadır. Böyle devam ederse, önümüzdeki on yıllarda çekirdeksiz üzüm olarak üretilen Sultaniye üzümünün

tamamen yok olma tehlikesinin olduğu bunun için Jeotermal kuyulara izin verilmemesinin sağlanması gerekmektedir.

Ahmetli İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğünün Önerileri

İl Müdürlüğümüz koordinasyonunda yapılan 3. Tarım Şurası kapsamında Ahmetli İlçe Müdürlüğü olarak 15. masaya (Toprak ve Su Kaynakları Masası) katılım sağlanmıştır. Manisa ilimiz verimli toprakları, iklim avantajı ve hepsinden önce olmazsa olmazı sulama ile birlikte ülkemiz tarımında önemli bir yere sahiptir. İlimizde ovadan kırlara kadar hemen hemen sulamaların büyük çoğunluğu sulama kuyuları (ilçe şebeke suları, site ve apartmanlardaki küçük tulumbalar) ile yapılmaktadır. Yılın 12 ayı ovamızda kışlık, yazlık sebzeler, büyükbaş-küçükbaş, kanatlı hayvancılık işletmeleri su kaynağı olarak yer altı sularını kullanmaktadır. Yer altındaki suyun devamlılığının sağlanması tarımsal üretim için zorunlu gerekliliktir. 2019 yılı Ocak ayında Manisa Ovamızı su basmış olup konu ile alakalı olarak Sarıgöl ilçesinden Turgutlu ilçesine kadar Bozdağlardan ovaya doğru kış ve bahar aylarında akan Gedizle birleşen küçük dere ve çayların DSİ marifetiyle yeraltına gönderilmesi konusunda fikir bildirilmiştir. Müdürlüğümüzce kısa bir süre önce ilçemiz sınırları içerisinde bulunan Ahmetli Çayından ilçemiz Kendirlik mahallesinde bulunan su pompalarının döküldüğü DSİ kanalının başına suyun aktarılması fikri geliştirilmiştir.

16	No'lu MASA	ORMAN MASASI
----	---------------	--------------

KATILIMCILAR			
Moderatör	KURUM/KURULUŞ	UNVAN	AD SOYAD
	MURADİYE FİDANLIK MÜDÜRLÜĞÜ	MÜDÜR YARDIMCISI	GÜVEN ÇAKIR
Raportör		MÜHENDİS	AHMET ŞÜKRÜ YILDIZ
1		MÜHENDİS	KAMİL BAYSAL
2		DERNEK BAŞKANI	METİN KARABULUT
3	KAZBOĞAZOĞLU ORMAN ÜRÜNLERİ A.Ş.	YÖNETİM KURULU BAŞKANI	HASAN KAZBOĞAZOĞLU
4	PAK TARIM ORMAN ÜRÜNLERİ	YÖNETİM KURULU BAŞKANI	MUSTAFA DERELİÖZ
5	TAÇ AMBALAJ SANAYİ	YÖNETİM KURULU BAŞKANI	İSMET KURUTAÇ
6	YILDIZ ENTEGRE A.Ş.	MÜHENDİS	AKIN ÖZYAKA
7	BOZATLI A.Ş.	YÖNETİM KURULU BAŞKANI	HALUK BOZATLI
8		MÜHENDİS	MELİH DARDAĞAN
9		MÜHENDİS	ERGUN TOKER
10	MANİSA ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ	MÜDÜR YARDIMCISI	MEHMET ÇAPRAZLI

MEVUT DURUM

1. Orman Genel Müdürlüğü Ülkemizin her köşesine yayılan ve alan esasına göre organize edilmiş ve her bir m² sinin sorumlusunun belirli olduğu bir teşkilat yapısı vardır.
2. 180 yıllık bir kurum kültürü ve bürokratik bir geleneğin oluşması, görev yetki ve sorumlulukların belli olması nedeni ile yetki karmaşasının olmaması
3. Her bir ormancılık faaliyetinin bir mevzuata dayalı olarak yapılması, ormanların anayasanın güvencesi altında bulunması ve tüm mevzuatların oluşturulmuş olması
4. Ormanların %99 u devlet tarafından yönetilmektedir.
5. Ormanların kadastro sunun tamamlanmasına rağmen sayısal ve teknik eksiklikler nedeni ile tapuya tescil tamamlanmamıştır. Bu nedenle mülkiyet sorunları mevcut olup yatırımcılar etkilenmektedir.
6. Ormancılık faaliyetlerinde (koruma, üretim, ağaçlandırma, yangın vb.) bulunan personel sayısı ilimizde 20 yıl öncesine kadar 5 bin iken günümüzde bu sayı 800 kişi seviyesine kadar düşmüştür.
7. Özel ağaçlandırmalarda küçük yatırımcıların çoğunluğu hibe krediden yararlanmak amacı ile girişimde bulunduğu bu nedenle küçük alanlarda yapılan özel ağaçlandırma çalışmaları istenilen başarı elde edilememiştir.

8. İlimizde 4 şehir ormanı 13 mesire yeri mevcuttur.
9. Büyük ve açık alanlarda zorlu arazilerde ve ağır koşullarda çalışılmaktadır.

GÜÇLÜ YÖNLER

1. 180 Yıllık tecrübeye sahip mevzuat altyapısı tamamlanmış bir kuruluş olmamız.
2. Teşkilat yapımızın Ülkemiz topraklarının her köşesine kadar oluşturulmuş olması.
3. Yangınla mücadele gibi beklenmedik olağanüstü durumlara karşı güncel teknoloji (araç takip sistemi), güçlü bir iletişim ağı (telsiz, telefon vb.) ve araç ve makinelerle kurumsal yönetim tecrübesi doğru tanımlanmış yetki devri ile hızlı ve etkin bir biçimde reaksiyon gösterebilmek, müdahale ve mücadele ederek çözüm üretebilmek.
4. Olağanüstü durumlarda yetki devri nedeniyle kısa sürede reaksiyon gösterilerek çözüm üretilmektedir.
5. Ülkemizdeki mevcut devlet ve özel orman alanlarının 10, 20 yıllık sürelerle düzenlenmiş katılımcı fonksiyonel planlarla işletilmektedir.

ZAYIF YÖNLER

1. Ülkemizde sağladığımız hizmetler artarken, 10 yıl önce 10 milyon m³ odun hammaddesi üretirken şu an 30 milyon m³ üretmemize rağmen personel sayımız 10 yıl içerisinde yaklaşık yarı yarıya düşmüştür.
2. Kadastro verilerinde yapmış olduğumuz çalışmalarda kullanılan Netcad yazılım sisteminin teşkilatımızda sistemli bir şekilde gerekli lisansların alınmamasından dolayı etkin bir şekilde kullanılmamaktadır.
3. Orman köylüsü milli gelirden çok az pay almaktadır.
4. Ormancılık hizmetlerinin son yıllarda artış göstermesine karşın özel sektörün bu hizmetlere katılım oranı arttırılamamaktadır.
5. Güçlü bir özel sektör yapımız oluşturulamamıştır.
6. Kurumun yapmış olduğu ormancılık faaliyetlerini kamuoyuna duyurmada, anlatmada kurumun tanıtımında yeteri kadar faaliyet yapılmaması.
7. Orman yangınları ile mücadele kapsamında çalışan işçi sayısı ihtiyacı karşılayacak seviyenin çok altına düştüğü ve mevcut çalışan işçilerinde yaş ortalamalarının yüksek olması.

HEDEF VE STRATEJİK HEDEFLER

1. Orman yangınları konusunda toplumun bilinçlendirilmesi. Ormanların korunması anlamında insanların bilinç düzeyini ve bu konudaki eğitim faaliyetlerini arttırmak.
2. Odun dışı ürünlerinin tıbbi aromatik faydaları anlamında üretimini ve çeşitliliğini arttırmak.
3. Orman kadastro mülkiyet sorunlarının çözülmesi, tüm ormanlık alanların tapuya tescilinin sağlanması, orman içi ve kenarında ziraat alanları ile orman alanlarının ortak sınırlarının itilafa yol açmayacak şekilde belirlenmesi.
4. Ormancılık hizmetlerinin yerine getirilmesinde özel sektörden daha fazla yararlanılması ve güçlü özel sektör şirketleri oluşturulması.
5. Özel ağaçlandırma ile ilgili bürokrasinin azaltılması büyük yatırımcılar için bu işin teşvik edilmesi.
6. Özel ağaçlandırma teşviklerinin büyük yatırımcıları özendirecek şekilde düzenlenmesi, hibe yerine kredi verilmesi ve kredilerin bankalar üzerinden takip edilmesi.
7. Bozuk orman alanlarının ağaçlandırılmak sureti ile verimli orman haline getirilmesi.
8. Ekoturizm faaliyetlerini arttırarak şehirde yaşayan insanların ormanlık alanlara çekecek yeni mesire yerleri oluşturmak.
9. Tarımdaki çiftçi kayıt sistemine benzer şekilde, ormancılık faaliyetlerinde bulunan özel sektör içinde benzer bir kayıt sistemi oluşturulması.
10. Yazılı ve görsel basın ile sosyal medyayı etkin kullanılmasının sağlanması.

17	No'lu MASA	DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR MASASI
-----------	-----------------------	--

KATILIMCILAR			
	KURUM/KURULUŞ	UNVAN	AD SOYAD
Moderatör	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ MANİSA İL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	UĞUR ULAŞOĞLU
Raportör	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ MANİSA İL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	VETERİNER HEKİM	ENGİN BAHÇECİ
1	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ MANİSA İL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	AHMET MANKARA
2	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ MANİSA İL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	HÜSEYİN FİDAN
3	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ MANİSA İL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	ŞEHİR PLANCISI	Dr. HASİBE KÖRBALTA
4	SPİL DAĞI MİLLİ PARK MÜDÜRLÜĞÜ	PEYZAJ MİMARİ	MEDİHA ÇAĞLI
5	SPİL DAĞI MİLLİ PARK MÜDÜRLÜĞÜ	MÜHENDİS	KEMAL EKŞİ

6	KARAKÖY AVCILAR DERNEĞİ	YÖNETİM KURULU BAŞKANI	MURŞİT KIZILTUĞ
7	MANİSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	VETERİNER HEKİM	MEHMET BAYRAM
8	TURHAKDER	DERNEK BAŞKANI	SEYHAN SALLITEPE

Tarım ve Orman Bakanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, insan ve toplum hayatında vazgeçilmez öneme sahip doğal kaynakların yönetimini üstlenmiş bir kamu kurumudur. Genel Müdürlüğümüzün yönetim sorumluluğunu üstlendiği doğal kaynaklarımızı; sağlıklı, verimli, akılcı ve sürdürülebilir biçimde yönetilmesini bir ilke olarak benimsemiştir.

Sürdürülebilir Orman Yönetimi; ormanların ve orman alanlarının yerel, ulusal ve küresel düzeylerde, biyolojik çeşitliliğini, verimliliğini, kendini yenileme kabiliyetini ve yaşama enerjisini, ekolojik, ekonomik ve sosyal fonksiyonlarını yerine getirebilme potansiyelini şimdi ve gelecekte her türlü tehdit ve tehlikelere karşı güvence altına almayı öngörmektedir.

Manisa İlinde gerçekleştirilen Tarım Şurası'nı da Şube Müdürlüğümüz faaliyet alanları ile ilgili yapılan çalışmalarda mevcut durum, güçlü yönlerimiz, zayıflıklarımız, stratejik hedef ve faaliyetlerimiz aşağıda listelendiği şekildedir.

1- MİLLİ PARKLAR (KORUNAN ALANLAR)

1.1- MEVCUT DURUM

Süreyya Tabiat Parkı; 4.84 Ha büyüklüğündedir, Kaynak değeri orman ekosistemi ve dere vejetasyonu dur.11.07.2011 tarihinde ilan edilmiştir. Onaylı gelişme planı mevcuttur.

Mesir Tabiat Parkı; 12 Ha büyüklüğündedir. Kaynak değeri orman ekosistemi ve dere vejetasyonu dur.22.04.2008 tarihinde ilan edilmiştir. Onaylı gelişme planı mevcuttur.

Kula Peribacaları Tabiat Anıtı; 152 Ha büyüklüğündedir. Kaynak değeri, Kula Bölgesindeki volkanik oluşumların arasında bulunan badlans oluşumları topografyası ve bu topografyanın bir unsuru olan peribacalarıdır.

Spil Dağı Milli Parkı; 1968 yılında ilan edilmiş olup; 6801 ha' büyüklüğündedir. Kaynak değeri, Dağ, Orman, Dere, Maki vejetasyonlarıdır. 42 adet konaklama tesisi, 1 kır lokantası, piknik sahası mevcuttur.2019 yılında bu tesisler ihale ile işletmeciliğe verilmiştir. Yapımı devam eden otel ve teleferik projesi vardır. Çok sayıda endemik tür barındırır. 2019 yılında tamamlanmış ve onay aşamasında UDGP yapılmıştır. Doğa eğitimi kapsamında ilköğretim ve lise öğrencileri ve özel çocuklara yılda 1000 çocuğa eğitim verilmektedir

1.2- GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ

- 1.2.1- Manisa İlimizde bulunan 2873 Milli Park Kanunu na tabi korunan alanlar, spil dağı milli parkı, Süreyya tabiat parkı, mesir tabiat parkı, kula peri bacaları tabiat anıtı;
- 1.2.2- Bu alanlara ait UDGP (Uzun Devreli Gelişme Planı) tamamlanmış olması
- 1.2.3- Korunan alanlar mevzuatının alan yönetimi açısından yeterli olması.
- 1.2.4- Halkın katılım ve ilgisinin yüksek oluşu,
- 1.2.5- Yıl boyunca halkın kullanımına elverişli olması,
- 1.2.6- Gelişme/Yönetim planlarının güncel olması
- 1.2.7- Yerleşim yerlerine yakın ve ulaşımının kolay olması,

1.3- ZAYIF YÖNLERİMİZ

- 1.3.1- Personel ve araç yetersizliği
- 1.3.2- Alanlardaki güvenlik sorunu
- 1.3.3- Korunan alanlardaki plan ve ihale süreçlerinin çok uzun olması
- 1.3.4- Alanların müstecirler tarafından işletilmesi
- 1.3.5- Norm kadroların olmaması

- 1.3.6- Toplu taşıma imkanlarının yetersizliği
- 1.3.7- Korunan alanların turizm alanı gibi kullanılmasından dolayı korunması gereken kaynak değerlerinin tahribi
- 1.3.8- Korunan alanların kullanım amaçlarının güncel politikalara konu edilmesi
- 1.3.9- Korunan alanlardaki kaçak yapılaşmalar
- 1.3.10- Kaçak avcılık
- 1.3.11- Alanlarda endemik bitkilerin ve soğanlarının kaçak olarak sökülmesi ve toplanması
- 1.3.12- Ziyaretçi sayısındaki fazlalık
- 1.3.13- Sosyal baskının yoğunluğu

1.4- STRATEJİ VE HEDEFLER

- H1. Personel ve araç yetersizliğinin giderilmesi
- St1. Araç gereç eksikliklerinin giderilmesi(fotokapan, tel objektif)
- St2. Teknik orman mühendisi, biyolog, orman muhafaza memuru, saha bekçisi
- H2. Alanlardaki güvenlik sorununun giderilmesi
- St1. Güvenlik teçhizat eksikliklerinin giderilmesi
- St2. Güvenlikten sorumlu personel sağlanması
- H3. Korunan alanlardaki plan ve ihale süreçlerinin kısaltılması
- St1. Genel müdürlüğün plan onay sürecini hızlandırması
- St2. İhale süreçlerinin hızlandırılması
- St3. Yetki devirlerinin gerçekleştirilmesi
- H4. Alanların kurumumuz tarafından işletilmesi
- St1. Norm kadrolarının oluşturulması
- St2. Döner sermaye bütçesinden personel çalıştırılma yetkisi verilmesi
- H5. Norm kadroların olmaması
- St1. Mevzuat düzenlemelerinin yapılması
- H6. Korunan alanlara toplu taşıma imkanlarının geliştirilmesi
- St1. Yerel yönetimler ile protokollerin gerçekleştirilmesi
- H7. Korunan alanlardaki kaynak değerlerinin muhafaza edilmesi
- St1. Ziyaretçi taşıma kapasitelerinin kapasitesinin belirlenmesi

- H8. Korunan alanların güncel politikalara konu edilmemesi
- St1. Yasa mevzuat çerçevesinde hareket edilmesi
- H9. Korunan alanlardaki kaçak yapılaşmanın önlenmesi
- St1. Mevzuat çerçevesinde yaptırımların uygulanması
- H10. Alanlarda endemik bitkilerin ve soğanlarının kaçak olarak sökülmesinin ve toplanmasının önlenmesi
- St1. Afis broşür vs. ile bilinçlendirme yapılması
- St2. Etkin koruma kontrolünün yapılıp yasal mevzuatın uygulanması

2- BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK VE TÜR KAÇAKÇILIĞI

2.1- MEVCUT DURUM

Manisa İli Karasal ve İç Su Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik envanter izleme işi 15.11.2019 tarihinde tamamlanacaktır.

Tür eylem planı "Tulipa Orphanidea" Manisa lalesi tür eylem planı gerçekleştirilmiştir

2014-2019 yıllarında biyolojik çeşitlilik eğitimi 94 okul 9923 kişiye eğitim verilmiştir.

Her yıl Bio kaçakçılık ile ilgili eğitim ve bilgilendirme toplantıları yapılmaktadır

2.2- GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ

- 2.2.1- Uluslararası sözleşmelere tabi olunması.
- 2.2.2- Biyolojik çeşitliliğin bulunduğu ve zengin habitatların bulunduğu alanların, Devletin mülkiyetinde olması.
- 2.2.3- Manisa ili karasal ve iç su ekosistemleri biyolojik çeşitlilik tespit çalışmasının 2019 yılında tamamlanacak olması.
- 2.2.4- Manisa ilinde tür eylem planının tamamlanmış olması.
- 2.2.5- Biyolojik çeşitlilik konusunda eğitim yapılıyor olması,
- 2.2.6- Kanun, yönetmelik ve 2014/1 sayılı genelgenin bulunması,

2.3- ZAYIF YÖNLERİMİZ

- 1.3.1- Doğa koruma çerçeve yasasının olmaması

- 1.3.2- Mevzuat yetersizliği
- 1.3.3- Araç gereç ve personel yetersizliği
- 1.3.4- Biyolojik çeşitliliğin toplum tarafından bilinmemesi
- 1.3.5- İklim değışikliği, arazi bozulması, çölleşme nedeni ile biyolojik çeşitliliğin tehdit altında olması
- 1.3.6- Biyoloji çeşitliliğin belirlenmesi ve yönetimiyle ilgili sahada sorumlu uzmanın nitelik ve nicelik bakımından azlığı.
- 1.3.7- Bütçeden yeterli kaynak ayırlamaması
- 1.3.8- Ulusal ölçekte özellikle korunan alanlarda eğitimi içerecek bir stratejinin olmaması

2.4- STRATEJİ VE HEDEFLER

- H1. Doğa koruma çerçeve yasasının çıkarılması
- St1. Konu hakkında gerekli yasal düzenlemelerin yapılması
- St2. Doğal kaynakların yönetiminde üst birim olarak doğa koruma genel müdürlüğünün belirlenmesi
- H2. Mevzuat yetersizliğinin giderilmesi
- St1. Konu hakkında gerekli yasal düzenleme ve çalışmaların yapılması
- H3. Araç gereç ve personel yetersizliğinin giderilmesi
- St1. Kurumlarca araç gereç ve norm kadroların tesis edilmesi
- H4. Biyolojik çeşitlilik ile ilgili eğitim verilmesi
- St1. Okullarda biyolojik çeşitlilik eğitiminin verilmesi
- St2. Sosyal medya kullanılarak toplumun bilinçlendirilmesi
- H5. İklim değışikliği, arazi bozulması, çölleşme nedeni ile biyolojik çeşitliliği etkileyecek tehditlerin giderilmesi
- St1. İklim değışikliğine yönelik bilimsel çalışmaların yapılması
- St2. Gen bankalarının oluşturulması
- St3. Tehdit altındaki türlerin İnsitu çalışmaların yapılması
- H6. Biyoloji çeşitliliğin belirlenmesi ve yönetimiyle ilgili sahada sorumlu uzmanın istihdamı
- St1. Norm kadroları belirlenerek gerekli istihdamın sağlanması
- H7. Bütçeden yeterli kaynak ayrılması
- St1. Mali yıl içerisinde biyolojik çalışmalara yönelik bütçe verilmesi

- H8. Ulusal ölçekte özellikle korunan alanlarda eğitimi içerecek bir stratejinin hazırlanması
- St1. İlgi grupları ile konu hakkında çalışma yapılarak strateji oluşturulması

3- AV YÖNETİMİ (AV VE YABAN HAYATI , 4915 KAK)

3.1- MEVCUT DURUM

Akhisar ve Salihli şefliğinin bulunması,

İl Şube Müdürlüğünde üç adet koruma ekibinin bulunması.

Manisa ilinde 2019 tarihi itibari ile 8503 kişinin avcılık belgesi almış olması.

Avcı Eğitimi kapsamında 291 adet kurs açılmış, 11.107 kişi avcı eğitimi sertifikası almıştır.

Koruma kontrol çalışmalarında 2.353 kaçak avcıya idari yaptırım düzenlenmiştir.

Avlanma pulu yıllar itibari ile toplamda rakamsal olarak 42.666 adet avlanma pulu satışı yapılmıştır

Doğaya yaban hayvanı yerleştirme projesi kapsamında Manisa iline 27.800 adet kınalı keklik yerleştirilmiştir.

İlde 64 adet avcı derneği bulunması.

3.2- GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ

3.2.1- İki adetDMP şefliğin bulunması(Salihli, Akhisar),

3.2.2- Üç adet av koruma ekibinin bulunması

3.2.3- Avcı eğitim kurslarının yapıyor olması

3.2.4- Fahri av müfettişlerinin bulunması

3.2.5- Yaban hayatının zengin olması

3.2.6- 30 adet avlak bulunması

3.2.7- Bir adet genel avlak bulunması

3.2.8- Mevzuatının olması

3.2.9- Yaban hayvanlarının rehabilitasyonunun yapıyor olması.

3.3- ZAYIF YÖNLERİMİZ

3.3.1- Personel ve araç gereç yetersizliği

- 3.3.2- Kılık kıyafet ve giyim yardımındaki karmaşı kurumsal kimliğe uygun dizayn edilmiş tek tip kıyafet olmayışı
- 3.3.3- Kaçak avcılık
- 3.3.4- AVBİS ile ilgili aksaklıkların giderilmesi
- 3.3.5- Belgesiz avcı sayısının fazla olması
- 3.3.6- Suriyeli göçmenlerin yoğun olarak kafesle canlı saka ve benzeri kuşları yakalaması ve ticaretini yapması ve idare tarafından uygulanan idari yaptırım kararlarının tebliğ edilmesine rağmen tahsil edilememesi, aynı kişinin tekrar tekrar kaçak avda yakalanması.(Suriyeli sorunu)
- 3.3.7- Yaban domuzu ve mücadele amaçlı süre avında vurulan hayvanların etlerinin değerlendirilememesi
- 3.3.8- Nitratlı gübrelerin keklik ve kanatlı yaban hayvanlarının ölümüne sebep olması
- 3.3.8- Ormanlık alanlara bırakılan sokak hayvanlarının vahşileşerek yaban hayvanlarına zarar vermesi.

3.4- STRATEJİ VE HEDEFLER

- H1. Personel ve araç gereç eksikliğinin giderilmesi
- St1. Norm kadrolar ve araç gereç ihtiyaçlarının belirlenerek bir standart oluşturulup eksikliklerinin giderilmesi
- H2. Kılık kıyafet ve giyim yardımındaki karmaşı kurumsal kimliğe uygun dizayn edilmiş tek tip kıyafet tasarlanması
- St1. Uygun logo ve kıyafet tasarımlarının estetik ve arazi şartlarına uygun belli bir kalite standartında tasarlanması konusunda tasarımcılardan danışmanlık hizmeti alınması
- St2. Giyimde yeknesaklığın sağlanması
- H3. Kaçak avcılığın önlenmesi
- St1. Toplumun bilinçlendirilmesi
- St2. Vergi harçları ve pul ücretlerinin düşürülerek yasal avcılığın teşviki
- St3. Koruma kontrol çalışmaların arttırılması
- St4. Orman muhafaza memurlarının istihdamı
- St5. Yeterli sayıda şeflik kurulması
- H4. AVBİS ile ilgili yeni düzenlemelerin yapılması
- St1. Göçmen kuş türlerde tür kota sınırının kaldırılması
- St2. Avbis uygulamasında av geri dönüş bildirimlerinin sağlanması

- H5. Suriyeli göçmenlerin usulsüz avlanmalarının önüne geçilmesi
- St1. Kaçak avcılık yapan Suriyeli göçmenlerin sınır dışı edilmesi
- St2. Yazılan cezaların tahsilatı konusunda kaymakamlık ve valiliklerin devreye girmesi
- H6. Yaban domuzu ve mücadele amaçlı süreklilik avında vurulan hayvanların etlerinin değerlendirilmesi
- St1. Hayvan barınakları ve hayvanat bahçelerine nakli ile ilgili yasal düzenlemelerin yapılması
- H7. Nitratlı gübrelerin şeklinin değiştirilmesi
- St1. Nitratlı gübrelerin sıvı veya toz halinde kullanımı konusunda yasal düzenlemelerin yapılması
- H8. Sokak hayvanlarının ormanlık alanlara bırakılmasının önlenmesi
- St1. Ormanlık alana bırakan ilgili kurumlara ağır cezalar getirilmesi
- St2. Vahşileşmiş olan sokak hayvanları ile ilgili mücadele yapılması

4- YABAN HAYATI (5199 SOKAK HAYVANLARI)

4.1- MEVCUT DURUM

- 4.1.1- İlimiz genelinde 10 adet bakımevi bulunmakta 2 adet bakımevi ruhsatlı geçici hayvan bakım evidir
- 4.1.2- İlimiz genelinde belediyeler tarafından aylık ortalama 450 adet civarı kısırlaştırılma yapılmakta bu sayının ortalama 200 adedi Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılmaktadır.
- 4.1.3- İlimiz genelinde Sivil Toplum Kuruluşu olarak 7 adet hayvan sever dernek bulunmaktadır.
- 4.1.4- İlimiz genelinde 17 ilçenin 14 adedinde veteriner hekim istihdamı sağlanmış ya da hizmet alımı sözleşmesi yapılmıştır.
- 4.1.5- 5199 sayılı Hayvan Koruma Kanunu kapsamında 185 adet idari yaptırım cezası 995.815,00 TL tutarında yapılmış olup 2008-2019 yılları arasını kapsamaktadır.
- 4.1.6- Sokak hayvanları konusunda 1835 öğrenciye eğitim verilmiştir

4.2- GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ

- 4.2.1- İki adet DMP şefliğin bulunması(Salihli, Akhisar),
- 4.2.2- İl Şube Müdürlüğümüzde Veteriner Hekim bulunması

- 4.2.3- İlimiz genelinde 7 adet Hayvan sever Dernek bulunması
- 4.2.4- 10 adet Bakımevi bulunması ve 14 ilçede Veterinerlik hizmeti verilmesi
- 4.2.5- Şube Müdürlüğümüz tarafından beslenme odakları, 180 adet kedi köpek kulübesinin yapılmış olması
- 4.2.6- Şikayetlerin ivedi şekilde değerlendirilmesi, işlem sayısı ve idari yaptırım sayısının yüksek olması.
- 4.2.6- Hayvan sahiplendirme sayılarının gittikçe artması

4.3- ZAYIF YÖNLERİMİZ

- 4.3.1- 5199 sayılı kanunun yetersiz olması, 5996 sayılı kanun ile çakışması.
- 4.3.2- Sokak hayvanı sayısının kısırlaştırmaya rağmen çoğalmaya devam etmesi
- 4.3.3- Barınak sayısının ve fiziksel şartlarının yetersiz olması
- 4.3.4- Belediyelerdeki veteriner hekimin olmayışı ve yetersizliği
- 4.3.5- Büyükşehir ve ilçe belediyeleri arasında yetki belirsizliği olması
- 4.3.6- Sahiplendirilmesi yasak olan yasaklı ırkların barınakların kapasitesini doldurması
- 4.3.7- Beslenme odaklarının yetersiz olması
- 4.3.8- Hayvan sever ve vatandaşların bilinçsiz olması

4.4- STRATEJİ VE HEDEFLER

- H1. 5199 sayılı kanunun revize edilmesi
- St1. Konu hakkında yasal düzenlemenin yapılması
- St2. Sokak hayvanları konusunda yetkinin tek çatı altında(Büyükşehir Belediyelerinde) toparlanması
- H2. Sokak hayvanı sayısının azaltılması
- St1. Geçici hayvan bakım evi sayılarının çoğaltılması
- St2. Bakanlık tarafından kısırlaştırma başına verilen ödenekten operasyonu yapan veteriner hekime de ödenek verilmesi
- St3. Sahipli hayvanların devlet kurumları tarafından çip takılarak kayıt altına alınması
- St4. Kontrolsüz üreme ve satışların önüne geçilebilmek için petshoplarda hayvan satışlarının yasaklanması
- H3. Belediyelere veteriner hekim istihdamı
- S1. Her belediyede veteriner işleri şube müdürlüğü yada hayvan zabıtası kurulması

- H4. Büyükşehir ve ilçe belediyeleri arasında yetki belirsizliğinin giderilmesi
- St1. Mevzuatta düzenlemelerin yapılması
- H5. Sahiplendirilmesi yasak olan yasaklı ırkların barınakların kapasitesini doldurmasının önüne geçilmesi
- St1. Mevzuat' ta düzenlemeye gidilmesi
- St2. Tehlikeli köpeklerin bulundurulması ve taşınması ile ilgili yasal düzenleme yapılması
- H6. Beslenme odaklarının arttırılması
- St1. Yeni beslenme odaklarının belirlenmesi ve düzenli takibinin yapılması
- H7. Hayvan sever ve vatandaşların bilinçlendirilmesi
- St1. Milli eğitim müfredatında sokak hayvanları ile ilgili gerekli kültürel eğitimin verilmesi

5- HASSAS ALANLAR (SULAK ALANLAR)

5.1- MEVCUT DURUM

- 5.1.1- İlimiz 1 göl 5 baraj ve 28 gölet bulunmaktadır. 24 adet baraj ve göletin yapımı devam etmektedir.
- 5.1.2- İlimizin en büyük doğal göl, Marmara gölüdür.
- 5.1.3- Marmara gölü 12.06.2017 tarihinde Ulusal Sulak Alan olarak tescil edilmiştir, yönetim planı 26.06.2019 yılında Ulusal Sulak Alan Komisyonunca onaylanmıştır.
- 5.1.4- Göl 6800 ha'lık olana sahiptir. Denizden yüksekliği 79 m'dir. Toplam hacmi 320 milyon m³tür. Tampon bölge 24893 ha'dır.
- 5.1.5- Gölde tampon bölge içinde 281 adet faaliyet izni verilmiştir.
- 5.1.6- Gölde Çevre Kanununa göre iki adet ceza kesilmiştir.
- 5.1.7- Gölde Dünya Göçmen Kuşları Günü ve Sulak Alanlar gününde öğrencilere eğitim verilmektedir.

5.1- GÜÇLÜ YÖNLERİMİZ

- 5.2.1- Ulusal sulak alan, Marmara gölü Yönetim Planının tamamlanmış olması.
- 5.2.2- 60.000 civarında göçmen kuşun alanı kullanıyor olması,

- 5.2.3- Tepeli pelikan türünün dünya popülasyonunun yaklaşık %9'unun bu alanda bulunması
- 5.2.4- Balık kooperatifinin bulunması,
- 5.2.5- Ulusal Sulak Alan statüsüne sahip olması,
- 5.2.6- Farklı habitatları bir arada bulundurması,

5.3- ZAYIF YÖNLERİMİZ

- 5.3.1- Mevzuatının yetersiz olması
- 5.3.2- Göl alanlarının üst havzalarında sulama barajlarının yapılması
- 5.3.3- DSİ ile yetki çakışması
- 5.3.4- Tarımsal sulama
- 5.3.5- Köylerin sulak alan koruma bölgelerinde işgalci olarak tarımsal faaliyette bulunması
- 5.3.6- Alanda birden fazla koruma statüsünün bulunması
- 5.3.7- Bölgedeki su kirliliği
- 5.3.8- Sulak alan havzasından tarımsal amaçlı su çekilmesi
- 5.3.9- Teknik ve idari personel yetersizliği
- 5.3.10- Araç ve ekipman yetersizliği

5.4- STRATEJİ VE HEDEFLER

- H1. Mevzuatının yetersizliğinin giderilmesi
- St1. Su kanununun çıkarılması
- St2. Doğa koruma çerçeve kanununun çıkarılması
- St3. Su yönetimi konularında milli parkların üst birimler arasında kabul edilmesi
- St4. Sulak alanlar ile ilgili sulak alanlardaki yanlış uygulamaların kabahatler kapsamından çıkartılması ve suç kapsamına alınması
- H2. Koruma statülü sulak alanların üst havzalarında baraj yapımının önüne geçilmesi
- St1. DSİ ve DKMP arasında protokol yapılması
- St2. Mevzuat düzenlemesi yapılması
- H3. DSİ ile yetki çakışması
- St1. Çakışan konularda mevzuat düzenlemesi yapılması
- H4. Koruma statülü sulak alanlarda tarımsal sulamaya kısıtlama getirilmesi

- St1. Sulamada modern tekniklere teşviklerin verilmesi
- St2. Kurak dönemler için özel sulama planlarının yapılması
- H5. Köylerin sulak alan koruma bölgelerinde işgalci olarak tarımsal faaliyette bulunmalarının önlenmesi
- St1. Kaymakamlıklar aracılığı ile bu alanlara müdahale edilmesi
- St2. Bilinçlendirme çalışmalarının yapılması
- H6. Alanda birden fazla koruma statüsünün bulunmaması
- St1. Gerekli mevzuat düzenlemelerinin yapılması